

Katolički list

ZVONIK

GOD: XI BR. 2 (112) Subotica, veljača (februar) 2004. 60,00 din

ISSN 1451-2149

"Itaz ÚrnaK az Istennek háza
es
áldozat oltára"
I.Krón. 22 r.1.v

Za jedinstvo kršćana u
ujedinjenoj Europi

Piše: Andrija Anišić

NA PROPAST I UZDIGNUĆE MNOGIMA

Događaj Isusovog prikazanja u Hramu obilježile su dvije drage osobe: starac Šimun i proročica Ana. Podsjetili smo se toga događaja i ove godine na Svijećnicu, 2. veljače. Tom prigodom oboje su izrazili svoju veliku radost zbog milosti što su susreli Isusa. Starac Šimun ispjevao je svoj glasoviti hvalospjev (usp. Lk 2,29-32) a Mariji je tada uputio proročke riječi glede Isusa: "Ovaj je evo postavljen na propast i uzdignuće mnogima u Izraelu i za znak osporavan..." (Lk 2,35). I doista, kad bismo pročitali jedanput evanđelja samo pod tim vidom, uvidjeli bismo lako kako je Isus stvarno bio mnogima na propast i mnogima na uzdignuće. Prisjetimo se samo odlomka koji smo nedavno slušali na nedjeljnoj misi. Isusovi slušatelji u njegovom zavičaju različito reagiraju na njegovo propovijedanje i na njegova djela: I svi su mu povlađivali i divili se milini riječi koje su tekle iz njegovih usta. Govorahu: "Nije li ovo sin Josipov?" (Lk 4,22). A kad im je ukazao na njihovu nevjeru i neprihvatanje njegove osobe, oni se "...napune gnjevom, ustanu, izbace ga iz grada i odvedu na rub brijega na kojem je sagrađen njihov grad da ga strmoglave. No on prođe između njih i ode" (usp. Lk 4,23-30).

Tako je to bilo u njegovu vrijeme i tako je sve do naših dana. Isus je došao radi svih ljudi. On je Mesija, Prorok, Spasitelj... Onima koji su ga kao takvog prihvatili to služi na uzdignuće. Onima, pak, koji su ga kao takvog "osporili" - on je na propast.

Prihvatiti Isusa ne znači samo krstiti se. Nije dovoljno primiti sve sakramente, kako to kažemo. Čak nije dovoljno ni svake nedjelje ići na misu. Sve je to važno i potrebno, ali nije dovoljno. Potrebno je vjerovati Isusu. Biti mu poslušan i u njegovoj Crkvi prepoznati njegovo djelovanje. Uvijek! I onda kada se to nama ne sviđa. U tom smislu je i Crkva "znak osporavan" i "mnogima na propast i uzdignuće". To su često i službenici Crkve, pa i sami vjernici. Dovoljno je prisjetiti se progona kršćana koji su trajali sve do 313. godine kada je car Konstantin dao kršćanima slobodu. No, razna "osporavanja" nisu nikada prestala. U godini Velikog jubileja Crkva se sjetila svih mučenika svoje povijesti a napose iz perioda bezbožnog komunističkog režima... Iz toga perioda ističem primjer bl. Alojzija Stepinca koji je, zbog svoje ljubavi prema Katoličkoj crkvi i zbog ljubavi prema svom narodu, bio osuđen u montiranom procesu Titovog režima i na kraju je umro mučeničkom smrću. Iz istih razloga su trpjeli mnogi katolički biskupi, svećenici i vjernici u svijetu, pa i u našim krajevima. Sjetimo se biskupa Budanovića, Blaška Rajića, Ivana Kujundžića, Franje Vujkovića, Bele Gabrića i mnogih drugih. Mnogi su zbog svoje vjere i zbog pripadnosti hrvatskom narodu u ovim krajevima trpjeli. I sam sam zbog toga bio maltretiran na svoj način i u komunizmu i za vrijeme rata u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. I kad smo se obradovali da su ta vremena iza nas, ovih dana kao da se vraćaju ta tužna vremena. Ponovno se ruše križevi, oskrvrnjuju groblja, ruše se naši spomenici, razbijaju se prozori, prijeti se. Ponovno su direktno napadnuti Katolička crkva i katolički svećenici (među kojima sam i ja) (v. *Nedjeljni telegraf* od 14. i 28. 01. 2004). Napadnuti su lažnim, klevetničkim optužbama baš kao u vrijeme komunizma i tužnih devedesetih godina prošloga stoljeća. Napadnuti su od onih koji ih nazivaju svojima. Pa su ti napadi tim bolniji. Čitat ćete više o tom na drugom mjestu u ovom broju. I dok se borim protiv klevetničkih optužbi, javno reagirajući u tisku, potičem vas da molimo za one koji su se svrstali na stranu onih koji "osporavaju" Krista, njegovu Crkvu i njene službenike i vjernike te im to sve biva na "propast". Nama će, uvjeren sam i ova kušnja, biti na "uzdignuće" kao i uvijek ako ostanemo vjerni onome "kome povjerasmo" (usp. 2 Tim 1,12).

Korizmeno vrijeme koje je pred nama lijepa je prigoda da se vježbamo u ljubavi prema neprijateljima i u strpljivom podnošenju "pogrda" (Dj 5,41) i "udaraca" poradi Krista i njegove Crkve. Svatko ima pravo na svoje mišljenje, ali nitko nema pravo svaljivati na druge ono što oni nisu učinili. Stoga ne smijemo zaboraviti ni borbu za istinu i pravdu, u čemu nam trebaju biti uzor i poticaj svi oni koji su u prošlosti trpjeli zbog svoje vjere i svog naroda. A bl. Alojzije Stepinac, koji je rekao da je za svoj narod i za Crkvu spreman zadnju kaplju krvi proliti, neka nam bude zagovornik.

Želim Vam puno uspjeha i radosti u korizmenom vježbanju, silno ponosan što sam katolički svećenik i što pripadam hrvatskom narodu i bunjevačkom rodu.

Vaš urednik

Piše: Marko Forgić

OČE, ŽELIM I JA NOSITI TVOGA SINA...

Kako je lijepo vidjeti majku koja nježno nosi dijete toplo smješteno u naručju. Uvijek me duboko gane taj prizor. Iz praskozorja vlastita sjećanja nosim tren, dijelić života, koji će mi biti drag i na smrtnoj postelji. Kao da gledam majku kako me polaže na stol i uvija u vunenu maramu. Zatim me podiže i nosi nekamo... Pitao sam je jednom, kada me je zadnji puta tako nosila. Veli da je to bilo prije nego što sam napunio dvije godine. Kasnije me je oblačila. Neopisiv je osjećaj miline u maminom naručju ili sigurnosti u tatinom zagrljaju. Pogotovo kada je mali čovjek u svemu ovisan od njih. Dugo se pamti. Nositi dijete smješteno u sigurnosti svoga zagrljaja nije li sličan ili isti osjećaj?

Isto je htio doživjeti i naš Spasitelj. Svjetlo svijeta koje je nosila Marija u Hram da ga prikaže Ocu bilo je uljuljkivano u njezinu naručju. Smiješilo se svojim roditeljima, Ocu, smiješilo se svima... Najljepši smiješak svih vremena ostao je i danas. Očituje se na licima djece, staraca, bolesnika, zadovoljnih ljudi. Vidi se na licima onih koje život nije milovao ali su znali stati pod zaštitu Svjetla, nasmiješenog Djeteta.

Šimun, starac u Hramu, bremenit godinama, zamolio je da bi makar malo držao to Dijete u svome naručju. Ispunilo mu se. I nastala je pjesma zahvale čovjeka koji već kreće na put vječnosti obasjan svjetlošću željno iščekivanom (v. Lk 2,25-32).

Svijećnica nas podsjeća da naš Bog ima želju u našem zagrljaju, po našim rukama, ići braći u pohode. Često govorim sebi a i drugima: nosi svjetlo koje je došlo.

Neka tvoja svjetlost tako svijetli da obasjava put tebi i onima koje ti je Bog poslao na stazu života. Predvodi u nošenju... nosi i pronosi svjetlo. Nosi vedrinu. Nosi lice koje se smiješi svakome. Dođi k Svjetlu praznih ruku, a onda punim pohitaj drugima...

Nosi raširene ruke koje ne gledaju na osobu. Nosi zagrljaj umornima. Budi poljubac željnima, na da očajnima. Nosi utjehu bolnima. Radosno gugutanje malenima. Nosi svoje vrijeme i nemoj škrtariti s njim.

Donosi radost. Donosi veselje. Donosi kliktanje duše zbog sreće što se ponovno vidiš s dragim osobama. Posjećuj prijatelje. Posjećuj znance. Posjećuj stare i bolesne. Neka nitko ne osjeti, ne daj Bože, da si ga zanemario i zaboravio. Posjećuj osobito roditelje ako su još živi. Jer staza kojom se ne ide zaraste travom i korovom pa ih ne možeš više pronaći. Nosi i donosi Svjetlo.

Budi lepršavi glasnik, lastavica proljetnoga sunca, Božje ljubavi. Budi glasnik Riječi koja u tebi i po tebi ide svima i svakome. Nosi Sina vječnoga Oca gdje god pošao. Besplatno. Kreni stazom života. Ponesi Ga... Nosi ga... Donosi ga... I mnogi će prepoznati Sina u tebi i bit će ti zahvalni. A tebi će se smiješiti Dijete kao Šimunu, u tvom naručju... A osmijeh na tvom licu biti će smiješak Djeteta koje te, zadovoljno tobom, vodi Ocu....

Piše: mr. Andrija Kopilović

15. 02. 2004. - 6. NEDJELJA KROZ GODINU

Jr 17,5-8; 1 Kor 15,12.16-20; Lk 6,17.20-26

Ako Krist nije uskrsnuo, uzalud je vjera naša

Apostol Pavao nastavlja svojom poukom o Kristovu Uskrsnuću svih ljudi. Za njega je silno važna činjenica da je Krist Uskrsnuo, jer da On nije uskrsnuo, "isprazno bi bilo naše propovijedanje i uzaludna bi bila naša vjera". To je jezgra naše vjere u Krista koji je znak razlučivanja kršćana od pogana i religioznih ljudi svih vremena. Uskrsnuće je posve novi i religijski pojam jer to nije ustajanje od mrtvih nego nova stvarnost ali koja se zbilja u istom čovjeku. Dakle, nije čudo što Korinćanima nije bila jasna sama činjenica pojma uskrsnuća zbog čega su doveli u pitanje i svoju vjeru u Kristovo uskrsnuće. Međutim, Pavao se ne plaši postaviti temelj, uz oštri ukor, naše vjere na pravo mjesto. Da, Kristovo uskrsnuće je povijesno - nadpovijesna stvarnost i temelj vjere. Uskrsnuće je i temelj otkupljenja jer grijeh ostaje ako pobjeda nad posljedicom grijeha nije konačna. Konačna pobjeda je novi čovjek, a taj novi čovjek je Krist i svi koji se krste u Krista slavno uskrsnula. Dakle, po Kristu smo novo stvorenje i pozvani smo također na uskrsnuće života.

22. 02. 2004. 7. NEDJELJA KROZ GOD.

*1 Sam 26,2.7-9.12-13.22-23,
1 Kor 15,45-49;
Lk 6,27-38*

Na zemlji nosimo sliku nebeskoga čovjeka

Apostol Pavao i u današnjem čitanju nastavlja svoju poruku o uskrsnuću. On se izražava u slikama s filozofskim naučavanjem svoga vremena i svoje sredine, pa nam to izgleda nekako nerazumljivo jer živimo u drugom vremenu. Bitno je kod njega ovo: prvi je čovjek zemljani, drugi Čovjek - Krist uskrsli, novi Adam - jest duh i počelo novoga života koji nam je ponuđen. I opet se nalazimo na temeljima naše vjere i naše kršćanske prakse. U nama živi Adam, čovjek zemljani ali u nama živi i Krist, Čovjek nebeski. To što je Krist utjelovljenjem, smrću i uskrsnućem objedinio staroga i novoga Adama jest upravo temeljna spoznaja o Kristu Spasitelju. Naša vjera se dakle temelji na toj činjenici spasenja, ali je uvijek treba ponovno i ponovno doživljavati kao novi poziv, novi izazov, novu šansu. Budimo svjesni: u nama živi stari Adam, ali taj Adam je spašen i pretvara se životom milosti u novoga Adama - Krista. I zato je kršćanin skinuo sa sebe staroga Adama, a obukao Novoga - Krista. Sklad kršćanskog života očituje se upravo u toj kristoobličnosti. To je naš program.

29. 02. 2004. - PRVA KORIZMENA NEDJELJA

Pnz 26,4-10; Rim 10,8,13; Lk 4, 1-13

Jedino nas vjera obogaćuje

Bog je jedini bogat, dobar i izobilan u svojoj ljubavi. Najveće bogatstvo koje nam je dao jest spasenje u Kristu Isusu. Počela je Korizma, vrijeme kada osobito pažljivo slušamo Božju riječ. U svojoj poslanici Rimljanima, koju je najviše doradio, apostol Pavao nas poučava o slušanju te Riječi. Ta Riječ je u našim ušima kada je čujemo. U našim srcima kada je živimo i u našim riječima - ustima kada je navješćujemo. Apostol ovo troje ne razdvaja. Čovjek kršćanin prima riječ vjerom, svjedoči je vjerskom praksom i jednako tako je navješćuje. Ta Riječ je oblikovala život kršćanina i vodi ga do punine spoznaje Isusa Krista i do punine vjere koja se sastoji u predanju. Takva vjera opravdava. A vjera koja je življena i naviještena - spašava. Stoga nam Apostol u ovom kratkom odlomku poručuje duboki smisao korizmene obnove: slušati Riječ, živjeti Riječ i navješćivati Riječ. Vjera je potrebna za spasenje i navještaj za opravdanje. Kršćanstvo je dakle i poslanje.

14. 03. 2004. - TREĆA KORIZMENA NEDJELJA

Izl 3,1-8a.13-15; 1 Kor 10,1-6.10-12; Lk 13,1-9

Pouka prošlosti

Pavao nas izvještava kako su Hebreji za svog izlaska iz ropstva, što je u biti Vazmeno iskustvo, bili obdareni Božjom pomoću... Ipak su svi oni izginuli jer nisu znali odoljeti zemaljskim zavodljivostima. To je pouka svima nama: nitko od nas ne može biti posve siguran da neće pasti. Potrebno je da paziti da ne padnemo i ne zalutamo krivim putovima. Korintska zajednica je bila najviše izložena napastima. Korint je u Pavlovo vrijeme jedan od najpokvarenijih gradova grčkoga svijeta. To je lučki i trgovački grad. Kršćanska zajednica je jaka u gradu, ali je stalno izložena napastima i zato Pavao osjeća potrebu da piše o beskompromisnosti kršćanskog poziva. To što je netko povjerovao ili čak bio svjedokom nekih milosnih događaja u svom životu još nije dovoljna sigurnost da se može opustiti i prepustiti i stoga svoju tvrdnju potkrepljuje argumentima izabranoga naroda i nabraja njihove pogreške: žudnja za zlom, mrmljanje protiv Boga i kompromis sa zlom. To je izvor zala. Zato je jedno od temeljnih načela kršćanskog života: "Pazimo da ne padnemo."

7. 03. 2004. - DRUGA KORIZMENA NEDJELJA

*Post 15,5-12.17-18;
Fil 3,17-4,1; Lk 9,28b-36*

Građani neba

Korizma je povlašteno vrijeme u kojem trebamo sebe ispitivati u svjetlu evanđeoske poruke. Da li mi uistinu živimo kao ljudi

koji su pozvani da se preobrazu u sliku Kristovu? Apostol Pavao je osobito nježno volio zajednicu vjernika u Filipima. Njima je napisao najosobniju poslanicu. U današnjem odlomku se osjeća njegova privrženost srca toj zajednici. Prije svega dojmljiv je izričaj da ih plaćući zaklinje da se ne protive životu kojim nasljeđuju Krista raspetoga. Apostol je žalostan što se još uvijek neki od vjernika prepustaju užicima i to samo zemaljskim. Stoga potiče da se konačno svi članovi te njegove ljubljene zajednice osvijeste i shvate da je naša domovina na nebesima, a zemlja naše prolazno boravište. To što se sada u tijelu mučimo nije kažnjavanje nego životni križni put po kojem se preobražavamo i to baš iz bijednoga tijela u slavno - uskrslo tijelo. On ih potiče da nasljeđuju Kristov križ kao put slave a ne sramote. I pri kraju odlomka ponovno se osjeća Apostolova ljubav u izričajima: braćo moja željkovana, radosti moja i vijenče moj. Posvijestimo si da se Pavao tim i takvim riječima danas baš nama obraća.

Piše: Željka Zelić

VRIJEME "ODLUČENO NA TANCE, IGRE I VESELJE"

Veljača je mjesec kada se diljem svijeta, ali i u našim krajevima, održavaju maskenbali, karnevali, i poklade, te smo mislili da bi bilo prikladno, budući da smo ušli u to vrijeme, pisati o spomenutoj temi.

S obzirom na to da će u mjesecu veljači s razlogom izostati planirani intervju s ravnateljem Instituta za etnologiju i folkloristiku, dr. Ivanom Lozicom, pokušat ću namjesto toga odgovore na pitanja koja bi mu inače bila postavljena dočarati kroz njegovu knjigu *Hrvatski karnevali*, izdanoj 1997. godine u Zagrebu u izdanju Golden Marketinga.

Što su karnevali, gdje su im korijeni?

Po kršćanskoj tradiciji karneval nastaje derivacijom iz latinskoga *caro - carnis* = meso. Iz naziva za posljednju nedjelju prije korizmenoga posta, bezmesnu nedjelju (*dominica carnis privil*) slijedi *carne levamen* i *carnecelevar* (u značenju dignuti, maknuti meso). Akademijin rječnik tumači poklade kao "vrijeme kad se prelazi iz mrsa u post". Kajkavski pak naziv fašnik njemačkog je podrijetla a izvodi se iz riječi koje znače biti plodan i postiti. Za karneval, poklade rabe se i drugi nazivi kao što su: krnjeval, krnoval, mesopušće, fašange, vašange, maškare i dr. Karnevali su zapravo pastorak kršćanstva. Ono je vrijeme maskiranja, pojedinačnog i skupnoga. Maskiranje i prerusavanje omogućuju izmjenu identiteta, oslobađaju nas privremeno bremena svakodnevnih uloga. Za karnevale i općenito maškare možemo reći da korijen imaju djelomično u mitskom. No, granice karnevala u Europi danas se grubo poklapaju s granicama staroga Rima budući da njegove korijene možemo tražiti u starorimskim svetkovinama i običajima.

Kolede i poklade

Terminom *koleda* označavaju se danas i obredni ophodi grupa ljudi uz pjesme koje pjevaju. Naziv je najvjerojatnije uzet iz antike jer su kalende kod starih Rimljana bile naziv za prvi dan u mjesecu. Na koledama postoji čak i običaj biranja kralja. U Hrvatskoj se ovi običaji drukčije slave i nazivaju u različitim dijelovima pa tako postoje: Paška Robinja, Radoške maškare, Splitske maškarade i krnjevalade, Bacchus u Imotskom, Pust u Bezušetini, Lastovski poklad i drugo.

Čemu služe maske, lutke?

Maska na licu još se naziva obrazina, krinka, labra, čuvida. U Selcima na Braču kažu i nagubnica ili vizera. Zamjenom lica

može se postići zastrašivanje i smijeh, ali maska može služiti i višim silama ili zaštićivati od njih. Kao vjerojatni izvori maske obično se navode totemizam i animizam naših predaka. Maske nisu nastale jednom za svagda, i one se mijenjaju. Tako se danas maske koriste i u kazalištu ali i na drugim mjestima. Maska mijenja cijeloga čovjeka. Ljudi se maskiraju i u životinje (zoomorfne maske) što se smatra najstarijim običajem, zatim u razne dvospolne likove često zvanog "baba dida nosi" koji su najčešći u Dalmaciji te Istri. Neizbježni pokladni srodnik maske je svakako lutka. Najpoznatija je ona načinjena od slame, kojoj se sudi i najčešće ju se spaljuje (fašnik), ponegdje u odjeći. Negdje ju spale, negdje objese pa bace u vodu ili je objese i pucaju u nju. Inačica ima mnogo. Često se izrađuje u tajnosti, često prati maškare u ophodima. Osuda i pogubljenje pokladne lutke žrtva su za obnovu svijeta. Čak je i sprovod lutke nalik na pravi pogreb. Obredno karnevalsko zrcalo koje pomiruje suprotnosti traži obrat te evidentne istine: bez smrti nema života.

Poklade i svadbe u predkorizmenom vrijeme?

Svadba i poklade, karnevali kao običaji imaju puno toga zajedničkoga. Dobro se jede, pije, pjeva se i pleše uz glazbu, ponašanje sudionika je formalizirano, tu je povorka kao način kretanja, podjednako svatova kao i maskiranih ophodnika. Kako je uvriježeno mišljenje da u vrijeme poklada raste i broj svadbi, baš iz razloga nadolazeće korizme kada taj običaj nije ustaljen (op. aut.), čini se da su razlozi pojave pokladne svadbe dublji i drukčije prirode, čak može biti magija plodnosti.

Jelo i piće koje prati ove obrede

Meso, kobasice, slanina, jaja, jela od brašna, kolači - sve se to pažljivo priprema i halapljivo konzumira. Razna vina miješaju se u istoj bačvici. Puno se pije, ali se puno

Dr. sc. Ivan Lozica, znanstveni savjetnik, ravnatelj je Instituta za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu od 1999. godine. Rođen je u Zagrebu 27. 5. 1950., gdje se i školovao. Diplomirao je komparativnu književnost i filozofiju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje je magistrirao i doktorirao. U znanstvenom radu interdisciplinarno je usmjeren: bavi se istraživanjem folklornoga kazališta, usmene književnosti, običaja (ponajviše pokladnih), ali i drugim aspektima hrvatske tradicijske kulture te teorijskim i metodološkim pitanjima folkloristike.

i luduje pa sve to brzo ishlapi. To bi se moglo interpretirati kao slika obrnutoga svijeta, kao kratki predah prividne sitosti i obilja potreban siromašnima i gladnima. No, ipak naglasak nije toliko na hrani. Važno je da se jede zajedno. Ovi običaji zbližavaju ljude, potvrđuju društvene veze, ukidaju barijere.

Što o pokladama piše dr. Ante Sekulić?

"Pokladni običaji u razdoblju od Tri Kralja pa do Čiste srijede vezani su uz zimske poslove u obitelji. Na području gdje žive Bunjevci to je doba svinjokolja i prela. U tom se vremenu održavaju i kućne i javne zabave. Skup žena koje su u

zimskim danima prele jest jedna vrst prela. Drugo je prelo koje se održava jednom ili dva puta godišnje u kući gdje ima djevojačka, gdje one pozivaju prijateljice u roditeljski dom i pomažu domaćici (majci, nani) presti uz razgovor i pjesmu. Treće prelo je upriličeno redovito prve nedjelje nakon svinjokolja, kada je domaćin glavar obitelji koji toga dana želi u svojem domu skupiti sve članove obitelji. Redovito bude svečan objed, zatim bude dioba darova ovisno o gospodarskoj moći domaćina i broju uzvanika. Za neka od tih prela pisane su i danas aktualne 'preljske pisme'" (A. Sekulić, *Bački Bunjevci i Šokci*).

Nadasve najpoznatije prelo jest ono javno "Veliko prelo" koje je ove godine obilježilo 125. obljetnicu svojega postojanja.

Za usporedbu donosim dio preljske pisme napisane za prvo "Veliko prelo" 1879. godine koju je spjevao Nikola Kujundžić, te dio pokladne pjesme iz Međimurja:

"Kolo igra, tamburica svira,
pisma ječi, ne da noći mira;
Svud se čuje, svud se šorom znade
Da Bunjevac dušu ne izdade;
Veseli se - svaki mu se divi;
Nek se znade da Bunjevac živi!"

"Tu za repu, tu za lijen,
tu za masno zelje.
Fašnjik se je oženil
Pepelnicu zaručil.
Pepelnica zaručnica
Fašnjik mladoženja!"

PAPINA KORIZMENA PORUKA POSVEĆENA PATNJI

U Vatikanu je na tiskovnoj konferenciji 29. siječnja predstavljena korizmena poruka pape **Ivana Pavla II.**, koja je ove godine posvećena patnji mnoštva djece - žrtvama izrabljivanja, zlostavljanja i nasilja. Maloljetnici uvijek ponovno postaju žrtve nasilja odraslih, upozorava Sveti Otac u dokumentu naslovljenom "I tko primi jedno ovakvo dijete u moje ime, mene prima" (Mt 18,5). Pored seksualnog zlostavljanja i prisiljavanja na prostituciju, Papa kritizira i uvlačenje maloljetnika u trgovinu drogom, prisilni rad djece, njihovo vojačenje i zloporabu u sramotnoj trgovini organima i robljem. Istodobno je upozorio i na probleme mnoštva djece uslijed raspada obitelji. Papa je posebno istaknuo širenje AIDS-a, koje zahvaća sve više novorođenčadi, osobito u Africi, te upozorio kako čovječanstvo "ne smije zatvarati oči pred tako zabrinjavajućom katastrofom". Posebno je pohvalio nastojanja svih roditelja koji uspjehu i karijeri nisu dali primat pred odgojem djece i prenošenjem vjerskih vrednota. Zahvalio je i svima koji sudjeluju u odgoju djece u teškoćama kao i onima "ublažavaju bol djece i obitelji" pogođenih mnogim oblicima nepravde u svijetu. Predstavljajući Papinu korizmenu poruku, predsjednik Papinskog vijeća za karitativnu djelatnost "Cor Unum" nadbiskup **Paul Josef Cordes** pozvao je farmaceutske koncerne da snize cijenu lijekova protiv AIDS-a kako bi spasili živote mnoštva zaražene djece u Africi. Na tom kontinentu tisuće djece umire, jer nema pristup lijekovima, pa je nadbiskup Cordes pozvao javnost da izvrši pritisak na farmaceutske koncerne kako bi određene lijekove učinili pristupačnijima. Još je oštiji bio utemeljitelj i ravnatelj Katoličkog instituta "Nyumbani" u Nairobiju o. **Angelo DAgostin**. Američki isusovac "farmaceutske kartele" optužio je za "genocidnu trgovinu", ističući kako unatoč ogromnim dobitima odbijaju sniziti cijenu lijekova u Africi, pokazujući time pomanjkanje društvene savjesti te dodao kako su ti koncerni "sasvim lako" mogli spasiti 25 milijuna ljudskih života. Osvrnuo se i na kampanje za korištenje kondoma u cilju smanjivanja epidemije u Africi, kazavši kako njegovo 24-godišnje iskustvo rada s oboljelima od AIDS-a u Keniji pokazuje da većina etničkih zajednica odbija upotrebu kondoma, pa su takve preventivne strategije nerealne.

ISUS KRIST - JEDINI PRAVI ODGOVOR NA BOL, PATNJU I SMRT

/Iz poruke pape Ivana Pavla II. za XII. Svjetski dan bolesnika/

Svjetski dan bolesnika, koji se svake godine proslavlja na drugom kontinentu, ovaj put dobiva posebno značenje, jer će se ove godine slaviti u Lurdu, u Francuskoj, na mjestu gdje se 11. veljače 1858. ukazala Djevica i koje je otada postalo ciljem tolikih hodočašća. Majka Božja je htjela u tom brdovitom kraju pokazati svoju majčinsku ljubav osobito prema napaćenima i bolesnima. Otada ona ostaje prisutna svojom neprekinutom brigom.

Izabrano je upravo to svetište, jer se 2004. godine slavi 150. obljetnica proglašenja dogme o Bezgrešnom začeću. Bilo je to 8. prosinca 1854., kada je moj prethodnik blage uspomene blaženi Pio IX., dogmatskom bulom *Ineffabilis Deus* potvrdio kao "od Boga objavljeni nauk koji drži da je prebježena Djevica Marija u prvom trenutku svoga začeća, jedinstvenom milošću i povlasticom Svemogućega Boga, u predviđanju zasluga Isusa Krista spasitelja ljudskog roda, bila očuvana od svake ljage Istočnoga grijeha" (DS 2803). U Lurdu je, govoreći mjesnim narječjem, Marija rekla: "Que soy era Immaculada Coucepciou" (Ja sam Bezgrešno začeće).

Nije li blažena Djevica tim riječima htjela izraziti i vezu koja je spaja sa zdravljem i životom? Ako je Istočnim grijehom u svijet ušla smrt, zaslugama Isusa Krista Bog je očuvao Mariju od svake

ljage grijeha, te nam je tako došlo spasenje i život (usp. Rim 5,12-21).
/.../

U tome je ključ preokreta u povijesti: Marijinim bezgrešnim začećem započelo je veliko djelo Otkupljenja, koje se ostvarilo u predragocjenoj krvi Kristovoj. U njemu je svaka osoba pozvana da se u punini ostvari, do savršenstva svetosti (usp. Kol 1,28).

Bezgrešno začeće je, stoga, obećavajuća zora sjajnoga dana Kristova. On je svojom smrću i uskrsnućem ponovno uspostavio puni sklad između Boga i čovječanstva. Ako je Isus izvor života koji pobjeđuje smrt, Marija je brižna mati koja izlazi ususret očekivanjima svoje djece, te im ishodi zdravlje duše i tijela. To je poruka što je uvijek iznova hodočasnici prenosi lurdsko svetište. To je također i značenje tjelesnih i duhovnih izlječenja koja se bilježe u spilji Massabielle.

/.../

U Apostolskom pismu *Salvifici doloris* (Spasonosno trpljenje) primijetio sam kako patnja pripada čovjekovoj povijesnoj stvarnosti, a on mora naučiti kako da je prihvati i nadiđe (usp. br. 2). No, kako će to učiniti, ako ne putem Kristova križa? /.../ Podno Križa u tišini Marija pati, ona koja je na osobiti način sudionica patnji Sina, postavljena da bude majka čovječanstva, spremna zauzeti se da svaka osoba postigne spasenje (usp. Spasonosno trpljenje, 25) /.../

U naše su vrijeme napravljeni veliki koraci u znanstvenom shvaćanju života, temeljnoga Božjega dara čiji smo mi upravitelji. Život se mora prihvatiti, poštivati i štiti od svoga početka do prirodnoga zalaska. Skupa s njime mora biti zaštićena obitelj, kolijevka svakoga novorođenoga života.

Već se uobičajio govor o "genetskoj inženjeringu" misleći na izvanredne mogućnosti što ih danas nudi znanost zahvaćajući u izvore samoga života. Svaki istinski napredak na tome polju ne može a da ne bude ohrabren, dokle god poštuje prava i dostojanstvo osobe od njezina začeća. Nitko si, doista, ne može uzeti vlast da uništi život ljudskoga bića ili da njime neograničeno manipulira. Poseban zadatak djelatnika na polju pastoralne zdravljaja jest senzibilizacija svih koji rade u tom osjetljivom sektoru, kako bi uvijek osjećali dužnost da se stave u službu života.

Prigodom Svjetskoga dana bolesnika želio bih zahvaliti svim djelatnicima u pastoralu zdravljaja, osobito biskupima koji su u pojedinim biskupskim konferencijama zaduženi za ovaj sektor, kapelanima, župnicima i ostalim svećenicima zauzetima na tome području, redovima i redovničkim družbama, volonterima i svima koji, pred patnjom, boli i smrću, neumorno pružaju dosljedno svjedočanstvo Gospodinove smrti i uskrsnuća.

Htio bih proširiti svoje priznanje i na zdravstvene djelatnike, medicinsko i pomoćno medicinsko osoblje, na znanstvenike, osobito one koji istražuju nove lijekove, i na sve one koji se brinu za proizvodnju lijekova dostupnih i manje imućnima.

Sve povjeravam Presvetoj Djevici, čašćenoj u lurdskom svetištu po svome Bezgrešnom začeću. Neka ona pomogne svakome kršćaninu kada svjedoči da je jedini pravi odgovor na bol, na patnju i na smrt Krist, naš Gospodin, umrli i uskrsnuli za nas.

MOLITENA OSMINA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA U SUBOTICI

U Subotici je Molitvena osmina za jedinstvo kršćana i ove godine održana na tradicionalan način. Kršćani subotičkih tzv. povijesnih Crkava: Katoličke, Pravoslavne, Reformirane kršćanske Crkve i Evangeličke crkve okupljali su se na molitvu za jedinstvo kršćana oko zajedničke ovogodišnje teme "Mir vam ostavljam". Molitve su se održale u osam subotičkih crkava - u pet katoličkih te u pravoslavnoj, reformiranoj i evangeličkoj. Ove godine osobito će ostati zabilježen predzadnji dan Osmine kada su se u evangeličkoj crkvi po prvi put, kako je istaknuo superintendent te Crkve **Árpád Dolinsky**, ujedinjena u molitvi, našla čak četiri biskupa: **mons. Ivan Péntzes**, subotički biskup, **mons. Stanislav Hočevar**, beogradski nadbiskup, **Irinej Bulović**, episkop bački, i **István Csete Szemesi**, biskup Reformirane kršćanske crkve u Vojvodini. Molitvu je predvodio domaćin **Árpád Dolinsky**. Temu dana Molitvene osmine okupljenim vjernicima protumačio je beogradski nadbiskup Hočevar.

Poslije molitve u evangeličkoj crkvi uslijedilo je ugodno druženje gostiju i domaćina za obiteljskim stolom

Na ovoj molitvi bili su prisutni i **József Kasza**, potpredsjednik vlade R. Srbije i predstavnici subotičke lokalne samouprave na čelu s predsjednikom Izvršnog odbora SO Subotica **Árpádom Pappom**.

Završetak Molitvene osmine i ove godine bio je u katedrali. Sv. misu je predvodio subotički biskup **mons. Ivan Péntzes** u zajedništvu s desetak subotičkih svećenika i redovnika. Na sv. misi bili su prisutni i predstavnici kršćanskih Crkava Subotice **Slavko Pajović**, paroh Srpske pravoslavne crkve, **Árpád Dolinsky**, superintendent Evangeličke crkve, te **Katalin Rétti**, pastorica Reformirane kršćanske crkve. I na ovoj misi, bili su gore spomenuta gospoda Kasza i Papp, a pridružio im se i g. **Imre Kern** u ime vojvođanske vlade.

Prigodnu propovijed održao je **mons. Péntzes**. On je, govoreći o obraćenju sv. Pavla, koji je zaštitnik Subotičke biskupije, govorio o potrebi osobnog obraćenja svakoga kršćanina svih

Crkava, što bi ubrzalo dan toliko željenog jedinstva svih kršćana i ostvarenju Isusove molitve "Da svi budu jedno", da bude samo jedna Crkva, Crkva Kristova.

Andrija Anišić

Završni blagoslov u katedrali

PET BISKUPA NA OBILJEŽAVANJU ZAŠTITNIKA NOVINARA

NAJAVLJENO OTVARANJE TEOLOŠKOG FAKULTETA

U Subotici, u Domu biskupije, u subotu, 24. siječnja, u povodu sv. Franje Saleškog, zaštitnika novinara, Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" iz Subotice po peti put je priredio prijem za predstavnike subotičkih medija i dopisnika drugih medija koji imaju svoja predstavništva u Subotici. Domaćin ovogodišnjeg prijema bio je subotički biskup **mons. dr. Ivan Péntzes**. Okupilo se dvadesetak novinara, predstavnika petnaestak medija. Na početku susreta sve je pozdravio i obrazložio smisao ovoga susreta **mr. Andrija Kopilović**, predsjedavajući Instituta "Ivan Antunović". On je zatim predao riječ domaćinu, biskup Péntzesu koji je pozdravljajući okupljene novinare zahvalio što su se odazvali na njegov poziv i na svemu što čine u širenju istine preko svojih medija. On je predstavio prisutne biskupe koji su toga dana u Subotici održali sjednicu biskupa Beogradske metropolije. Nazočni su bili **mons. Stanislav Hočevar**, beogradski nadbiskup i metropolita, **mons. László Huzsvár**, zrenjaninski biskup, **mons. Đuro Gašparović**, pomoćni biskup đakovački i srijemski koji vrši službu vikara za Srijem, te **Đuro Džudžar**, biskup-egzarh za vjernike grkokatolike u SCG. Poslije toga je riječ uzeo beogradski nadbiskup **mons. Hočevar** koji je izvijestio o sadržaju metropolitanske sjednice. On je okupljenim novinarima govorio kako se i biskupi ove metropolije kao i biskupi Srbije i Crne Gore zauzimaju kako bi kršćanski korijeni Europe bili pravo vrednovani te da se na njima gradi budućnost ovoga starog kontinenta. On je ukazao da od svih religija jedino kršćanstvo vrednuje puno dostojanstvo ljudske osobe i zato se ne smije zanemariti uloga kršćanstva u napretku društva uopće. Zatim je izvijestio novinare da će se ove godine u Beogradu održati dva susreta na europskom nivou. Od 20. do 22. veljače održat će se konferencija predsjedništava Biskupskih konferencija Jugoistočne Europe, a sredinom lipnja susret generalnih tajnika svih Biskupskih konferencija Europe.

Najznačajnija obavijest novinarima odnosila se na odluku biskupa da se osnuje Teološki fakultet, koji će dati svoj znanstveni i vjernički doprinos upravo u zaštiti dostojanstva ljudske osobe i izgradnji civilizacije ljubavi na ovim prostorima. To ne znači da će do ostvarenja toga doći već sutra, istaknuo je nadbiskup Hočevar, "ali od danas počinje priprema ostvarivanja tog značajnog projekta za katolike na ovim prostorima". Nadbiskup je izbjegao izravni odgovor na pitanje hoće li Teološki fakultet biti u Subotici.

Susret je završio domjenkom na kojem su se novinari zadržali u međusobnom razgovoru kao i razgovoru s biskupima. Svim sudionicima ovoga susreta Institut "Ivan Antunović" i katolički list "Zvonik" uručili su prigodne darove među kojima je najznačajnija knjiga koja je upravo toga dana izišla iz tiska, **Andrzej A. Napiorkowskog OSPPE Posvećeno zajedništvo**. Knjiga je prijevod s poljskog **Kristine Stojek Perčić**, a govori o suvremenim ekumenskim stremljenjima te je svojevrsni doprinos ovogodišnjoj Molitvenoj osmini za jedinstvo kršćana koja završava u nedjelju.

A. A.

MI TO IMAMO

Svjetska molitvena osmina za jedinstvo kršćana počela je u crkvi sv. Mihovila u Odžacima s drugom nedjeljom kroz godinu, 18. siječnja 2004. U nedjeljno popodne na zajedničku su molitvu došli vjernici Pravoslavne i Evangeličke crkve. Molitvu je predvodio domaćin, župnik-naddekan **Jakob Pfeifer** u prisustvu fararke **Marije Batori** i jereja **Gorana Artukova**. Molili su do-

stojanstveno i lijepo. A sljedećega dana u isto vrijeme, skoro u istom sastavu, sve se ponovilo u hramu Svetoga Save. Isto, a nije isto. Isto smo osjećali, isto smo željeli, samo smo različite riječi izgovarali. Propovijedao je vlč. **Marijan Dej**, selenaki župnik. Dugo ćemo pamtiti *Očenaš* koji je izmolila fararka Marija. Ne zato što je to vjerojatno prva slovačka riječ u našoj pravoslavnoj crkvi, nego zbog dubokog nadahnuća s kojim je to učinila. I članovi našega zbora oduševljeno su u pravoslavnom hramu pjevali dragu nam pjesmu "Dobri kralju mira".

S posebnim ponosom ističem da nama nije potrebna Osmina da bismo molili zajedno, jer mi čitavu godinu i mnogo godina molimo zajedno. Mi smo, jednostavno, kršćani iz Odžaka, svi se znamo i cijenimo jedni druge, družimo se, zalazimo jedni drugima u kuće i kumujemo jedni drugima. Iskusni ekumenski radnik, župnik Jakob Pfeifer, sada već vidi plodove svojih upornih nastojanja. Njegove raširene ruke prijateljstva rado su prihvatili kolege koji su u Odžake došli kasnije. Evangelici nemaju svoju crkvu nego samo običnu zgradu i zašto ne bi koristili našu crkvu bar jednom u mjesecu? Što fali druženju u dnevnoj sobi oca Gorana? Ima li nekoga među nama tko još nije zavolio njegovo troje dječice?

Znamo gdje živimo. Znamo i što smo proživjeli posljednjih godina. I baš stoga hoćemo da se naše jedinstvo vidi. Želimo ga umnažati i njegovati. Potrebno nam je.

Stjepan Perak

DAN POSVEĆENOG ŽIVOTA

Dan posvećenog života u našoj biskupiji proslavljen je na dan Prikazanja Gospodnjeg u hramu, 2. veljače 2004. u franjevačkoj crkvi, ili kako je Subotičani još vole zvati, "staroj crkvi". Na misnom slavlju se okupilo petnaestak redovnica i četiri svećenika franjevca, te tri dijecezanska svećenika. Misno slavlje je započelo svečanom ulaznom procesijom i s upaljenim svijećama. Dok su redovnice i braća svećenici ulazili, zbor je pjevao Hvalospjev starca Šimuna "Svjetlost na prosvjetljenje naroda", pod ravnanjem s. **Mirjam Pandžić**. Misno slavlje je predvodio subotički biskup **mons. dr. Ivan Péntzes**. Toga dana je započela i devetnica Gospi Lurdskoj. Na početku misnog slavlja pozdrav prisutnima je uputio gvardijan samostana **fra Zoltan Dukai**. Propovijedao je **fra Ivan Holetić**. U svojoj propovijedi je istaknuo kako je Isus odveo učenike na Tabor gdje su mogli doživjeti komadić neba. I mi smo željni tog komadića neba, a grčevito se držimo za zemlju kao da samo ona postoji. Pozvani smo na propovijedanje, a najbolji primjer dao nam je Isus, naš smisao i središte našega života. Potrebno je hraniti se Euharistijom da nas jača u svakodnevnom nošenju križa i da nam da hrabrosti da možemo naviještati Isusa i njegovu radosnu vijest.

Na završetku misnog slavlja gvardijan je zahvalio svima okupljenima, a na poseban način ocu biskupu kao i braći svećenicima, te istaknuo kako svećenici u Subotičkoj biskupiji redovnike i redovnice smatraju svojim suradnicima i prijateljima te želi da se

to nastavi i produbi na korist mjesne crkve.

Poslije mise na domjenku su okupljeni čestitali imendan fra **Marijanu** i ostali na kraćem druženju.

s. Iva B.

CRKVENO-GLAZBENI SIMPOZIJ U GRAZU

Krajem 2003. godine, Sveučilište u Grazu (Universität für Musik und Darstellende Kunst) priredilo je znanstveni skup za zemlje srednje i jugoistočne Europe na temu "Crkveno-glazbeni život u bivšim socijalističkim zemljama, prije i poslije promjene 1989. godine".

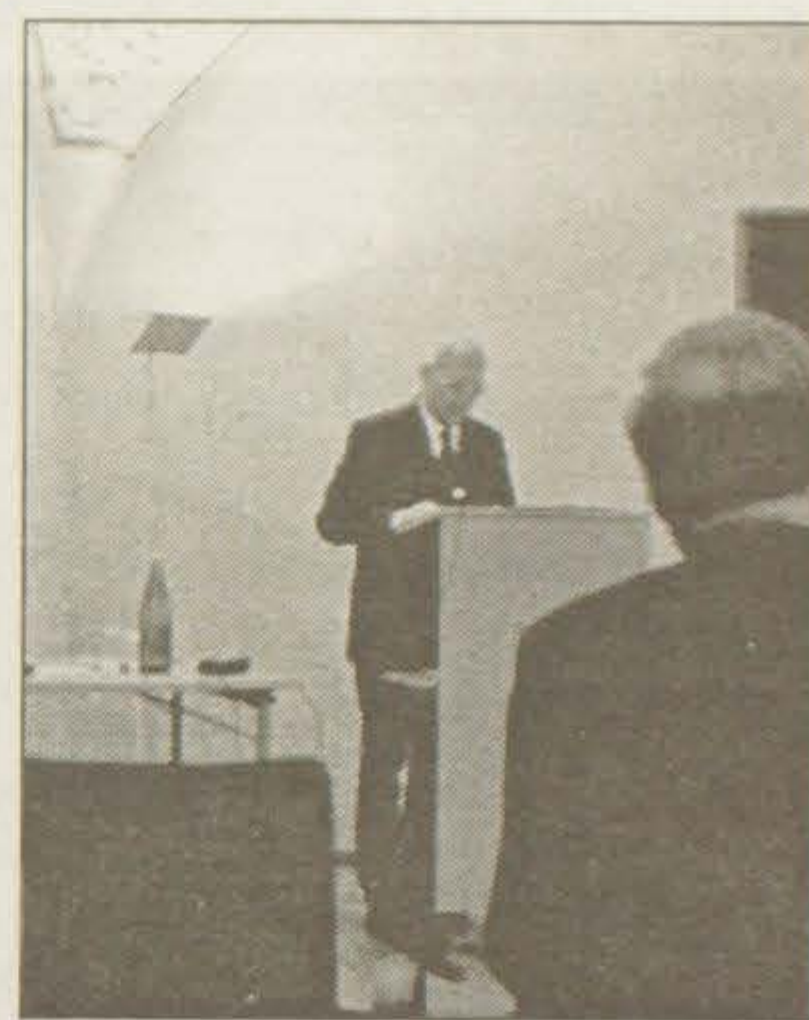
Simpozij je bio ekumenskog karaktera, jer su predavači bili iz katoličke, pravoslavne, evangeličke i reformatske Crkve. Predavači su bili pozvani iz Hrvatske, Slovenije, Češke, Slovačke, Mađarske, Srbije i Crne Gore, Rumunjske, Bugarske i Austrije.

Iz spomenutih država jedan ili dva predstavnika obradili su zadanu temu s osvrtom na stanje crkvene glazbe u svojim državama. Znanstveni skup, koji je inače bio samo za profesore i studente muzičke akademije, otvorio je sam rektor sveučilišta.

Subotičku biskupiju i našu zemlju predstavio je i održao predavanje **art. m. Josip Mioč**, pročelnik biskupijske glazbene sekcije. Nakon svih predavanja i izlaganja stanja crkvene glazbe i crkveno-glazbenog života u regiji istočne i jugoistočne Europe, ustanovljeno je da crkveno-glazbeni život trenutno najslabije stoji na prostorima ovog dijela Europe.

Pošto je bilo govora i o tome što i kako može država Austrija i austrijski biskupi pomoći na poboljšanju crkveno-glazbenog života, obećano je da će Subotička biskupija dobiti jedne pozitiv-orgulje, da se u skoroj budućnosti otvori jedna škola u Subotici za crkvene glazbenike.

J. M.

PROSLAVA BLAGDANA SVETE ELIZABETE U NOVOSADSKOM CARITASU

Proslava blagdana Svete Elizabete je ove godine u novosadskom Caritasu bila svečanija nego do sada. Sama priprema započela je devetnicom koju su kroz devet dana molili volonteri. Njome su željeli zahvaliti sveticima na njenom zagovoru i nebeskoj pomoći u svim dosadašnjim kušnjama i zamoliti je za pomoć u rješavanju problema Caritasovih prostorija, a vjerujemo da ona to može.

Samo slavlje započelo je pjesmom "Pusti mreže te" i čitanjem dijelova životopisa koje je izvelo petnaest volontera. Bili su prisutni skoro svi volonteri, timovi kućne njege, gosti, pretežno vjernici iz obližnje franjevačke crkve, redovnici i novaci FSR, duhovnik, đakon. Tada smo uvidjeli koliko su nam ove prostorije male.

U drugom dijelu ove proslave voditelji Caritasu su upoznali prisutne s dosadašnjom, sadašnjom i budućom aktivnošću ove katoličke humanitarne organizacije. Dijelilo se mnogo toga potrebnima, a potom je započeo dugoročan projekt pomoći starim, samim, bolesnim osobama u vidu kućne njege i dnevnog boravka koji je sada već ušao u treću godinu svoga rada. Kroz sva tri vida pomoći: kućna njega, dnevni boravak i volonterske posjete, Caritas obuhvata oko 300 osoba i obitelji. Poslije kratke nedoumice, naši korisnici su veoma brzo prihvatili Caritasovo osoblje kao svoje najrođenije. Često kažu: "Što bi mi bez vas".

Događanja u Subotičkoj biskupiji

Za agape, treći dio ovoga slavlja svi su se pobrinuli, a posebno volonteri. Vidjelo se da se radilo srcem, kao i do sada.

Svoje poslanje i svoj rad nastavljamo sa još većom ljubavlju prema onima koji trebaju našu pomoć. Molimo našu dragu zaštitnicu da nam od Gospodina izmoli milost da u svakom tko traži našu pomoć prepoznamo Njegovog Sina. To isto želimo i svim volonterima naše biskupije.

Svim ljudima koji pomažu jedni drugima, svim redovnicima FSR, i cijelom našem, biskupijskom Caritasu čestitamo blagdan svete Elizabete.

Maria Vojtas, volonter

PROSLAVA DON BOSCA U MUŽLJI I SELENČI

Spomendan sv. Ivana Bosca obilježen je 31. siječnja u Mužlji. Nekoliko mladih iz Selenče sa svojom katehisticom je taj dan provelo u krugu salezijanaca u Mužlji, u vrlo prijatnoj atmosferi.

Na svečanoj sv. misi su mladi svirali i pjevali a podsticajne riječi u propovijedi beogradskog nadbiskupa **mons. Stanislava Hočevara** uljepšale su ovu svečanost.

I u župi "Presvetog Trojstva" u Selenči proslavljen je ovaj dan zaštitnika mladih. Potaknuti ljubavlju prema ovom svecu osmislili smo sv. misu na kojoj se mogla osjetiti prisutnost sv. Ivana Bosca kroz vesele glasove mladih i zvuke instrumenata. Upečatljiva propovijed župnika **vlč. Mariana Deja** učvrstila je još više našu ljubav i zalaganje za don Bosca.

Zadovoljstvo mladih i djece u Selenči je dopunila "Don Boscova zabava" održana na župi. Katehistica **Kristina** i animatorice su sa svojim interesantnim idejama, vlastitim primjerom i igrama oduševile djecu, a to je upravo Don Boscov duh! Dječji uzvici i smijeh su samo dokazali da Don Bosco još uvijek živi u ovim dušama i svima onima koji ga vole.

Animatorica Maria

GRADONAČELNIKOVO REAGIRANJE NA SKRNAVLJENJE GROBLJA

Predsjednik Skupštine općine Subotica **Géza Kucsera** u ime lokalne samouprave saopćava da su sa žaljenjem primili vijest o novom slučaju sknavljenja grobova na Kerskom groblju u noći sa subote na nedjelju 25. 01. 2004. "Kao što smo osudili sličan slučaj koji se jesenas desio na Pravoslavnom groblju i sada pored osude zahtevamo da se u što kraćem roku pronađu počinioci. Podržavamo brzu akciju policije i očekujemo isto tako brze rezultate istrage jer postoji mogućnost da iza ovakvih nedela ne stoje samo pojedinci već i grupe koje žele da pomute tradicionalno dobre odnose u našem gradu" - navodi u današnjem reagiranju gradonačelnik Subotice **Géza Kucsera**.

HR

OTVORENI NAPAD NA KATOLIČKU CRKVI I SVEĆENIKE

U nizu napada na Hrvate i njihove svetinje u Vojvodini, o čemu smo pisali u prošlom broju, dogodili su se novi incidenti. Porušeno je četrdesetak drvenih križeva i razbijena jedna nadgrobna ploča na subotičkom "Kerskom groblju", razbijen je prozor na franjevačkom samostanu u Subotici; zatim telefonske prijetnje uredništvu Hrvatske riječi i Generalnom konzulatu R. Hrvatske u Subotici. Uz to pojavio se krajem prošloga mjeseca otvoreni napad na katoličke svećenike i Katoličku crkvu u Subotici iz usta dvojice Subotičana koji Katoličku crkvu i katoličke svećenike nazivaju "svojima". Radi se o intervjuu koji je na dvije novinske stranice objavljen u tiražnom beogradskom tjedniku *Nedeljni telegraf*. Urednik *Zvonika* odgovorio je na ove klevetničke napade. Odgovor je objavljen u *Hrvatskoj riječi* (u cijelosti) te u skraćenom obliku i u samom *Ned. telegrafu*. U sažetom obliku prenijela je taj odgovor i Informativna katolička agencija (IKA) u Zagrebu, koji ovdje objavljujemo. Također je na spomenuti tekst reagirao i **Stipan Bunjevac** u *Glasi Koncila*.

No, to je bio tek početak polemike. Uslijedio je novi napad iz pera **prof. Đorđa Katića**, koji je - ne osvrćući se izravno ni na jednu njegovu riječ - iznio niz novih optužbi poput ove: "Nikakvom naredbom, ni Brozovom, ni Anišićevom ne može se nametati nacionalnost", a budućnost bunjevačkog "naroda" vidi samo u tome da će se oni u skupštini po svojim "poslancima" boriti protiv "trovača bunjevačkog imena", kao što je on i njemu slični, a klevetnika N. Babića naziva "veoma popularnim" Bunjevcem u Subotici. Kao jedini autoritet svojim neutemeljenim tvrdnjama o porijeklu Bunjevaca navodi **Albu Kuntića**, koji je, kako je to javnosti dobro poznato, zastupao tezu da su Bunjevci "Srbi katoličke vere".

ODGOVOR VLČ. ANIŠIĆA NA NAPADE NA KATOLIČKE SVEĆENIKE

U ime katoličkih svećenika Hrvata - Bunjevaca subotički župnik **Andrija Anišić** uputio je pismo uredništvu *Nedeljnog telegrafa* u Beogradu, kao, kako je naveo, odgovor na napade i klevete na katoličke svećenike i na Katoličku crkvu koje su objavljene u tome listu 14. siječnja na str. 32. i 33. iz usta predsjednika Bunjevačkoga nacionalnog vijeća u SCG **Nikole Babića** i arhitekta **Mije Mandića**, koji se bavi proučavanjem "povijesti Bunjevaca". U pismu, koje je objavljeno u *Nedeljnom telegrafu*, vlč. Anišić navodi da je: klevetnička tvrdnja da katolički svećenici imaju "ogromnu ulogu u odnarođivanju Bunjevaca... oni u propovijedima govore da su Bunjevci, zapravo, Hrvati, pa čak da ovdje i ne postoje Bunjevci!" vrlo opasna, zbog koje bi, da je to istina, on i mnogi drugi katolički svećenici Hrvati - Bunjevci već odavno završili na sudu i ukoliko je Babić ne povuče javno, dodao je, vjerojatno će ga morati tužiti kako bi zaštitili svoj ugled i ugled Katoličke crkve koju napada. Ističući da je katolički svećenik, vlč. Anišić u reakciji je napisao da se vrlo rijetko u propovijedima bavi nacionalnim pitanjem, jer je Katolička crkva nadnacionalna, te da je on tako župnik i Mađarima i Hrvatima, Slovacima... pa i onima koji za sebe tvrde da su samo Bunjevci, pa čak i da su katolički Srbi. Ističući da će uvijek učiti druge da Bunjevci postoje, da je to divna grana hrvatskog naroda te da se uvijek ponosi i ponosit će se da pripada bunjevačkom rodu i hrvatskom narodu, vlč. Anišić je dodao da tu svijest nije "usisao" u Zagrebu, na teološkim studijima i da nije otišao u Zagreb kao Bunjevac, a vratio se kao Hrvat. Prokomentirao je pri tome da je komična tvrdnja da oni koji idu studirati u Hrvatsku, u Zagreb "odu kao Bunjevci, a vraćaju se kući kao deklarirani, ortodoksni Hrvati...". Vlč. Anišić ukazao je i da je tvrdnja da mladi Bunjevci iz Subotice odlaze u Hrvatsku na studije, prvenstveno teološke, također apsurdna i apsolutno lažna, jer svega nekoliko mladića studira teologiju u Hrvatskoj. U

ZLATNO VJENČANJE U CRKVI SV. ROKA U SUBOTICI

Za obitelj Čović 31. siječanj je sretan dan. Toga dana, 1954. godine, u crkvi sv. Roka vjenčali su se **Veco Čović** i **Ana Šarčević**. Svoj vječni "da" ljubavi izrekli su pred umirovljenim svećenikom **preč. Antunom Vojnić Tunićem** i ubilježeni su u Maticu vjenčanih pod rednim brojem dva. U povodu svog jubileja oni su tog istog dana za svoju djecu i najbližu rodbinu priredili "zlatnu svadbu". Najprije su, naravno, došli u crkvu zahvaliti Bogu za pedeset godina svoje bračne ljubavi i obnoviti svoju vjernost, kako su to obećali i prije pedeset godina - do smrti! Kratku Službu riječi predvodio je župnik **Andrija Anišić**. On je čestitajući im jubilej, naglasio da su mu draga takva slavlja, jer ona mlađim bračnim parovima služe za primjer i poticaj da ustraju u ljubavi i vjernosti. S njima su Bogu zahvaljivali i za njih Boga molili i njihova dva sina i dvije snahe, zatim troje unučadi i četiri praunuke (na slici).

Župnik je jubilarce pozvao i na zajedničko slavlje bračnih parova jubilaraca, koje će se ove godine održati u toj župi poslije Duhova. /Zv/

svome pismu vlč. Anišić prokomentirao je da je Babić otkrio kakav je katolik tvrdnjom da "mladi Bunjevci" uz pomoć raznih donacija odlaze u Hrvatsku ... zatim i na mnogobrojne "pompozne vjerske događaje (recimo kad Papa posjećuje Hrvatsku ili Mađarsku)", pri čemu je vlč. Anišić ukazao da nijedan Bunjevac katolik neće govoriti o svome vrhovnom poglavaru tako. O tome da samo Bunjevci od svih nacija, ako već Babić tvrdi da su Bunjevci nacija, nema svoju matičnu državu i to da Hrvati nemaju "kolo" je priča za sebe na što će se osvrnuti, vjerujem, oni koji su za to kompetentni, dodao je vlč. Anišić. U pismu se vlč. Anišić osvrnuo i na izjave drugoga sugovornika *Nedeljnog telegrafa*, prije svega na tvrdnju: "Katolička crkva nas ucenjuje time što službu drži na hrvatskome književnom jeziku, a ne na bunjevačkoj ikavici. Hrvati, preko Crkve, prevode Bunjevce u svoj nacionalni korpus...". To je, prema ocjeni vlč. Anišića, prevelika i opasna tvrdnja. Prokomentirao je da treba dokazati kako to ona "ucenjuje" i kako i gdje to čine "preko Crkve!", dodavši da se Crkva time ne bavi, osim prosvjećivanjem ljudi, uz svoju vjerničku odnosno crkvenu djelatnost, a svatko odlučuje sam, a kod djece odlučuju roditelji. "Tako smo", napomenuo je vlč. Anišić, "i uoči posljednjega popisa: prosvjećivali svoje vjernike i poticali ih da se izjasne kao Hrvati, jer Bunjevci po svemu - kako je to očito iz mnogih povijesnih dokumenata i po vjeri, i po kulturi i, dakako, po ikavici, pripadaju hrvatskom narodu, premda jesu Bunjevci, kao što su i Dalmatinci Dalmatinci, ali i Hrvati ili Šumadinci Šumadinci, ali i Srbi, no, nikog nismo "preveli" - a i kako bi - u Hrvate". Vlč. Anišić izrazio je nadu da će se na ostale "komične tvrdnje" osvrnuti netko drugi, kao na primjer na ono da je Marko Kraljević i "naš" tj. bunjevački, zatim da je na teritoriju Vojvodine poslije 1945. godine bilo oko 400.000 onih koji su se izjasnili kao "Bunjevci i Šokci", zatim da su Bunjevci bili bogumili i pravoslavci te da "poslije (15. st.) prelaze u katoličanstvo..."; zatim da po posljednjem popisu u Subotici ima 65% Bunjevaca i Srba, a 38% Mađara (65 + 38 = 103; a što je s onima koji su se drugačije izjasnili?). Vlč. Anišić izrazio je još jedno čuđenje, jer iz objavljenog teksta ispada da se sav njihov rad na očuvanju bunjevačkoga "nacionalnog identiteta" svodi na zaštitu Bunjevaca od "njihovih katoličkih svećenika" i od njihove "Katoličke crkve". Bolje bi bilo, prokomentirao je vlč. Anišić, da porade na tom da se u bunjevačkim obiteljima ponovno počne razgovarati bunjevački, da se zauzmu za otvaranje bunjevačkih škola, da "isposluju" kod postojeće vlasti da Bunjevci - budući da im je ovo matična država - budu konstitutivni narod ove države. /IKA/

NEKOREKTNOST PRENIJET GOVOR MONS. BERETIĆA

Cijenjeno Uredništvo!

Premda je davno objavljeno, čini se da spada u isti niz rušenja, razbijanja i prijetnji, kojima je hrvatska zajednica pogođena nakon parlamentarnih izbora u državi.

Na polnočki, 25. prosinca 2003. u 0,00 sati, na početku sv. mise pozdravio sam g. Józsefa Kaszu i g. Mirka Ostrogonca, doslovno ovako: (što se može dokazati i snimkom subotičkog radija, budući da je polnočka bila izravno prenošena).

"U našoj sredini pozdravljam, i zadovoljstvo mi je što mogu pozdraviti gospodina Józsefa Kaszu, ministra u Vladi Republike Srbije, i njegovu gospođu, i gospodina Mirka Ostrogonca, dopredsjednika Izvršnog vijeća Skupštine općine Subotica, s gospođom. Lijepo je, da oni za

koje smo glasali budu s nama kad se radujemo. Pozdravljam vas."

U "Danima" je objavljen tekst, koji nema ništa zajedničkog s onim što sam rekao. U broju od 31. prosinca 2003. na trećoj stranici u rubrici "Politička scena" piše doslovno:

SKANDAL U SUBOTICI
RIMOKATOLIČKA CRKVA
AGITOVALA ZA KASU

Govoreći na misi ponoćnici, upriličenoj povodom božićnih praznika, velečasni Stjepan Beretić, župnik katedralne crkve Svete Terezije Avilske u Subotici, pozdravljajući gospodina Jožefa Kasu rekao je da mu je vjerovao, da mu vjeruje i da će mu vjerovati i ubuduće. Ovom izjavom u hramu punom vernika velečasni Beretić na indirektan način pozvao je građane da glasaju za izbornu listu na kojoj je Jožef Kasa, smatraju u subotičkom "Otporu", dodajući da se i Srpska pravoslavna crkva ne tako davno mešala u

politički život.

- Dok SPC svoj politički kredo izvlači iz jednog srednjevekonog uporišta, dotle se druga crkva identifikuje sa političkim liderima stvorenim u političkoj kuhinji Slobodana Miloševića, igrajući agresivno na kartu nacionalizma. Ti lideri danas se nevešto presvlače u ruho "tolerancije", poput Jožefa Kase - kaže Branimir Nikolić, jedan od vođa "Otpora" u Subotici. Subotički otporaši zato pozivaju subotičkog biskupa Ivana Penzeža, kao i njegovu ekselenciju nadbiskupa beogradskog Stanislava Hočevara da osude ovaj nekorektan čin, nedopustiv taman koliko bi bilo nedopustivo da političke stranke biraju velikodostojnike u crkvi.

Ispod teksta potpisan je izvjesni B. Ž. S poštovanjem,

Stjepan Beretić

(tekst je preuzet iz Hrvatske riječi
od 30. 01. 2004.)

JUBILARNO 125. "VELIKO PRELO" U SUBOTICI

Predsjednik HKC

U velikoj dvorani Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" domaćin je 30. siječnja ove godine priredio tradicionalno, 125. po redu "Veliko prelo". Na ovom jubilarnom prelu punu dvoranu raspoloženih gostiju pozdravio je predsjednik Centra **Bela Ivković**, a po običaju prelo je otvorio gradonačelnik Subotice **Géza Kucsera**.

Domaćini su pripremili i lijep program u kojem su nastupili Folklorni odjel i Ženska pjevačka grupa HKC-a "Bunjevačko kolo" pod ravnanjem **Karoline Vojnić Hajduk** s izvornim narodnim pjesmama. Za dobro raspoloženje pobrinuli su se tamburaški ansambl **"Ravnica"** iz Subotice i **"Patria"** iz Županje (Hrvatska). Zabavu je upot-

punila i tombola.

I ovo je prelo počelo pjesmom Nikole Kujundžića "Kolo igra, tamburica svira", koju je otpjevala **Antonia Piuković**. Na ovogodišnjem natječaju za "Najlipču preljsku pismu" prvu nagradu je osvojila **Branka Dulić** s pjesmom "Pivaj pismu o salašu", drugu **Nedeljka A. Šarčević** za pjesmu "Prelo", a treća nagrada je pripala **Đuli Milodanović** za pjesmu "Veliko prelo".

Gosti su ove godine birali "najlipču prelju" među 14 mladih djevojaka u bunjevačkoj nošnji. Za najljepšu je proglašena **Marina Matković**, prva pratilja joj je bila **Ivana Merković**, a druga **Marijana Milodanović**. Nagrade, među kojima su bile i rađene papuče, uručio je predsjednik Organizacijskog odbora **Josip Horvat**.

Tamburaški sastav "Patria" iz Županje

G. Stipan Medo iz Veleposlanstva R. Hrvatske, gradonačelnik Géza Kucsera i dogradonačelnik Lazar Baraković sa suprugama na jubilarnom Velikom prelu

Među gostima ovogodišnjeg prela bili su potpredsjednik republičke vlade **József Kasza**, gradonačelnik Subotice **Géza Kucsera**, predsjednik HNV-a **mr. Josip Ivanović**, treći tajnik u Veleposlanstvu R. Hrvatske u Beogradu **Stipan Medo**, konzul prvog razreda i djelatnica u Generalnom konzulatu RH u Subotici **Miroslav Kovačić** i **Lidija Duk Princ**, u ime Generalnog konzulata Republike Mađarske **Ferenc Šipoš**, potpredsjednik SO Subotica **Lazar Baraković**, predsjednik IO Subotica **Árpád Papp**, predsjedavajući Katoličkog instituta "Ivan Antunović" **mr. Andrija Kopljović** i katedralni župnik **Stjepan Beretić**, predstavnici više kulturnih institucija iz Subotice, te gosti iz Čitaonice u Mohaču.

Program su vodili **Željka Cvijanov** i **Branko Uvodić** (poznati voditelj HRT).

Josip Horvat, predsjednik Organizacijskog odbora Velikog prela 2004. uručio je nagrade "najlipčim preljama"

K. Č.

PIVAJ PISMU O SALAŠU

(najljepša "preljska pisma" 2004)

Pivaj pismu o salašu,
o buketu i lampašu,
pivaj o risu, o berbi
i mirisu!

Pivaj o mastu,
o crvenom vinu,
o Uskršnjem postu
i o kostu!

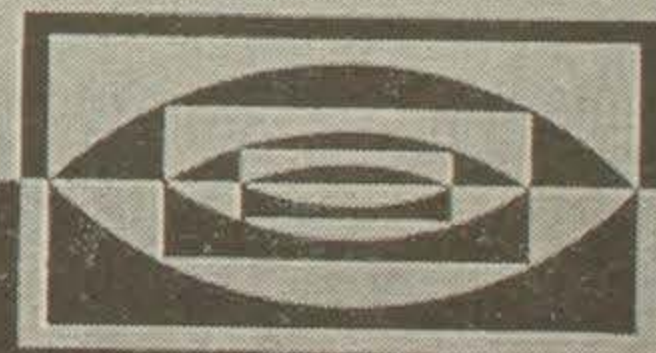
Pivaj o bogatstvu
te zelene ponjave,
o tamburici koja
nestaje, o kuruzu
koji se zlati,
kruni i na vitru
klati!

Pivaj mi o klasju,
o krivu i somunu,
o lipoj lepanji i
mrišljivoj banji!

Di su karuca moja mila,
koja su za prelo
i parade uvik tu bila!

Di je opaklija, roljka
i oklagija,
pivajte, oni čekaje,
svoj minut, svoj čas,
da se ponovo probude,
da opamete NAS!!!

Branka Dulić

SZTR
JULIJA-OPTIKA

KULTURA NOŠENJA NAOČARA
33 GOD. TRADICIJE I STRUČNE USLUGE

- Sunčane naočare vodećih svetskih proizvođača
- Kontaktna sočiva i sredstva za održavanje

Uslovi kupovine:

- Gotovinsko plaćanje
- Čekovni kredit
- VISA kartica
- Sindikalna prodaja

VODITE RAČUNA O REZERVNIM NAOČARIMA!

24000 Subotica, Braće Radića 6
Telefon: 024/28-482

SKUPŠTINA HRVATSKOGA DRUŠTVA KATOLIČKIH NOVINARA

Redovita godišnja skupština Hrvatskoga društva katoličkih novinara održana je 30. siječnja u Tribini grada Zagreba. Na početku skupštine pozdravno pismo predsjednika Odbora HBK-a za medije riječkog nadbiskupa **Ivana Devčića** pročitao je voditelj Ureda za odnose s javnošću Riječke nadbiskupije **Danijel Delonga**. Nadbiskup Devčić u svom je pozdravu, između ostaloga, istaknuo kako se katolički novinari ne bi smjeli obeshrabriti pred izazovima s kojima se suočavaju. "Upravo činjenica da smo katolici daje nam poticaj za ustrajnost u radu, a poruka evanđelja koja je u pozadini svakoga našeg izvještavanja trebala bi unijeti i dodatnu snagu u naš rad", poručio je nadbiskup Devčić katoličkim novinarima, istaknuvši kako prioritet u njihovu radu moraju imati istina i objektivnost. U nastavku skupštine financijsko izvješće podnijela je tajnica Društva **Željka Zelić**, a godišnje izvješće o radu Društva i planovima za 2004. predsjednica Društva **Suzana Peran**.

U svom izvješću predsjednica je podsjetila da je u ožujku 2003. godine proslavljen izlazak stotog broja "Zvonika", zatim 10. obljetnica Informativne katoličke agencije (IKA), 40. obljetnica izlazenja Glasa Koncila, 300. broj "Naših ognjišta" i drugo.

Za nagrade Kongresa UCIP-a Društvo će predložiti katolički tjednik "Glas Koncila" i mjesečnik "Naša Ognjišta". U nastavku skupštine poruku pape Ivana Pavla II. za ovogodišnji Svjetski dan sredstava društvene komunikacije predstavio je dugogodišnji suradnik Radio Vatikana i dopisnik brojnih katoličkih uredništava u zemlji **Aldo Sinković**. Članovi HDKN-a s ove skupštine posebnom su izjavom za javnost izrazili potporu hrvatskim biskupima u njihovom zauzimanju za cjeloviti odgoj hrvatske mladeži u svim dijelovima života, pa tako i na području ljubavi i seksualnosti.

DAN POSVEĆENOG ŽIVOTA U VATIKANU

Na blagdan Prikazanja Gospodinova, 2. veljače, na koji se slavi Dan posvećenoga života, pročelnik Zbora za ustanove posvećenoga i udruge apostolskoga života kardinal **Eduardo Martinez Somalo** slavio je u sudjelovanju pape **Ivana Pavla II.** u bazilici Sv. Petra euharistiju za članove redovničkih zajednica. Papa je u propovijedi rekao kako nas događaji koji se toga dana slave podsjećaju na ono što su Josip i Marija učinili kada su Isusa, 40 dana nakon njegova rođenja, prikazali Bogu kao svoga prvorodenoga sina. To se prikazanje poslije je potpuno i savršeno ispunilo u otajstvu Gospodinove muke, smrti i uskrsnuća. U prikazanju u Hramu, kao i na Kalvariji, kraj Njega je Marija, vjerna Djevica, sudionica u vječnome nacrtu spasenja, rekao je Papa, te napomenuo nazočnim redovnicima, redovnicama i članovima svjetovnih instituta da ih Krist poziva da se sve više suobličie s njime, koji je iz ljubavi postao poslušan, siromašan i čist. Posvećujte se i dalje sa zanosom naviještanju i promicanju njegova Kraljevstva; to je vaše poslanje koje je nužno danas, kao i u prošlosti, poručio im je Papa, napomenuvši kako je prigoda da potvrde svoju vjernost Bogu, s onim istim zanosom i velikodušnošću kao u doba prvih zavjeta. Sveti im je Otac savjetovao da svakoga dana radosno i uvjerenom ponavljaju svoj "da" Bogu Ljubavi, te preporučio da se utječu Gospi s poniznim pouzdanjem, te joj se prepuste da ih ona vodi. Prema posljednjim podacima,

redovnika i redovnica papinskoga prava u svijetu ima oko 813.000, od kojih 75% čine redovnice. U zapadnim zemljama zvanja su u neprestanome padu, dok se njihov broj povećava u Africi, Aziji i Latinskoj Americi.

80. ROĐENDAN FRA BONAVENTURE DUDE

Fra Bonaventura Duda proslavio je u srijedu 14. siječnja 80. godinu života. Tom prigodom u crkvi Sv. Franje na zagrebačkom Kaptolu fra Bonaventura predvodio je i večernje euharistijsko slavlje nakon kojega je u njegovu čast priređena i zahvalna akademija. Na misi je propovijedao je **fra Zdravko Lazić**, definator Hrvatske franjevačke provincije (HFP) sv. Ćirila i Metoda, a vjernici su zahvaljivali Gospodu za sve darove koje im preko fra Bonaventure daje te molili za njegovo zdravlje, blagoslov i dug život. Fra Bonaventura, krsno Roko, rođen je u Rijeci 14. siječnja 1924. Djetinjstvo i osnovno školovanje proveo je u Krasu na Krku, dva razreda građanske škole pohađao je na Sušaku, a potom su ga franjevci s Trsata poslali u Franjevačku klasičnu gimnaziju u Varaždinu (1933-1944) gdje je maturirao. Franjevački novicijat proveo je u međuvremenu (1941-42) u Kloštru Ivaniću. Nakon mature, upisao je studij teologije na KBF-u u Zagrebu. Zaređen je za svećenika 15. siječnja 1950. Na istome fakultetu postigao je licencijat iz teologije 1952., a postdiplomski studij nastavio je na Antonianumu u Rimu gdje je doktorirao iz teologije 1955. Potom je pohađao "Biblicum" do 1957., gdje je postigao biblijski licencijat. Na KBF-u u Zagrebu bio je od 1957. do 1993. profesor iz teoloških i biblijskih predmeta, a ujedno je predavao i na franjevačkom učilištu u Samoboru i na Trsatu od 1960. do 1977. godine. Sada je profesor emeritus Sveučilišta u Zagrebu. Fra Bonaventuru svi poznaju ne samo kao profesora i svećenika, već i kao propovjednika, duhovnika, govornika, pisca, pjesnika, skladatelja, prevoditelja Svetoga pisma, ali iznad svega kao franjevca, manjega brata.

44. TEOLOŠKO-PASTORALNI TJEDAN

U nadbiskupskom dječaćkom sjemeništu na zagrebačkoj Šalati od 27. do 29. siječnja, u organizaciji Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, održan je 44. Teološko-pastoralni tjedan. Okvirna tema ovogodišnjeg Tjedna bila je: "Crkva i likovna umjetnost". Tjedan je svečano otvoren zazivom Duha Svetoga 27. siječnja u nazočnosti predsjednika HBK kardinala **Josipa Bozanića**, apostolskoga nuncija u RH **Francisca-Javiera Lozana**, biskupa, više stotina svećenika, redovnika, redovnica iz republika Hrvatske, Bosne i Hercegovine i ostalih dijelova Europe i svijeta, te predstavnika baptističke i evangeličke Crkve, državnih i gradskih vlasti i Sveučilišta u Zagrebu, kao i brojnih umjetnika. Crkva je od svojih početaka bila osjetljiva za izražavanje putem umjetnosti, a većina umjetnina nastala je unutar Crkve ili je bila povezana s vjerom, rekao je razlažući temu na početku TPT-a **dr. Željko Tanjić** iz Tajništva Tjedna, pojašnjavajući kako je od cjelokupne umjetnosti za temu izabrana likovna umjetnost, jer ona je najplodonosnije polje susretanja, ali i kontraverzno područje odnosa Crkve i umjetnosti. Pozdravljajući sve nazočne na otvaranju Tjedna, Veliki kancelar KBF-a u Zagrebu, zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić istaknuo je kako cijela povijest Crkve govori o odnosu Crkve i umjetnosti, o čemu svjedoči i hrvatska kulturna baština.

Na završetku Tjedna, analizirajući ono što o čemu se govorilo i raspravljalo dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu **dr. Josip Baloban** izrazio je radost što je KBF na tome znanstvenom skupu pozvao, ponajprije na dijalog, a istodobno na trajnu suradnju, filozofe, teologe, arhitekta, umjetnike, likovne kritičare, likovne pedagoge i crkveno vodstvo i time, ne samo nagovijestio, već istodobno i započeo interdisciplinarnu suradnju KBF-a s fakultetima i akademijama unutar Zagrebačkog sveučilišta, a sve to, kako je rekao, kako na korist Crkve u Hrvata, tako i za opće dobro u republikama Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Ističući da je specifičnost i cilj kršćanske likovne umjetnosti očitovanje Boga najizvrsnije očitovano u ljudskom obliku i djelatnosti Sina Božjega, Isusa iz Nazareta, dr. Baloban izrazio je želju da slika svojom izazovnom dojmljivošću i umjetničkom vrijednošću potiče kako na molitvu i duboko religiozno raspoloženje tako i na svladavanje zla, nepravdi i izrabljivanja u svijetu u kojem živimo. Osvrnuvši se na 44. Teološko-pastoralni tjedan na kome se raspravljalo o Crkvi i likovnoj umjetnosti, dr. Baloban istaknuo je da se stalno osjećala svojevrsna napetost između uočavanja problema i mogućeg traženja rješenja tih problema, posebno onda kada je ukazivano na određene promašaje i propuste bilo u gradnji sakralnih objekata, bilo u uređenju liturgijskoga prostora.

Ističući da je ostalo dosta otvorenih temeljnih pitanja, dr. Baloban podsjetio je kako je na Tjednu apostrofirano 20. stoljeće kao vijek u kojem se dogodio raskol između Crkve i umjetnosti, te u kojem je osobito religiozna umjetnost nicala izvan Crkve, te se ta umjetnost pretvorila u određenu vrstu sekularne religije.

Na Tjednu se, kazao je dr. Baloban, odgovorno priznalo da postoji puno nesporazuma između Crkve i stvaralačkih napora umjetnosti i umjetnika, štoviše, rečeno je da je Crkva otišla na distancu prema modernoj umjetnosti posljednjih sto i pedeset godina. Podsjetio je da je iznesena i teza da ne postoji niti jedan pravac ili umjetnička tendencija koja bi bila nespojiva s kršćanstvom, no, istodobno je rečeno da postoji gotovo nerješiv problem između subjektivnosti umjetnika, koja može postati ekscesom za vjernike i zajednicu vjernika, koja ne može prihvatiti tu subjektivnost, premda ne može artikulirati razloge neshvaćanja te je u tom kontekstu postulirano da subjektivnost umjetnika treba biti stavljena u dijalog s vjerničkom zajednicom. Dr. Baloban istaknuo je i da se ozbiljno raspravljalo o tome može li ateist napraviti sliku religioznog sadržaja i to je pitanje ostalo otvoreno. Isto tako, prokomentirao je dr. Baloban, uočila se nerijetko postojeća diskrepancija između religioznog odnosno kršćanskog sadržaja i likovne forme. S teološke strane, dodao je, jasno je definirana slika svetoga i prostor svetoga, koji su od iznimne važnosti za kršćansku kerigmu, za pastoralno-katehetsku pouku i za liturgijsko slavlje zajednice, koja je više od svakog drugog skupa građanske vrste. U tijeku Tjedna, prema riječima dr. Balobana, bila je nazočna poznata napetost između umjetničke slobode i liturgijskog zahtjeva obrednosti te se plediralo za tezu: Liturgija oslobađa umjetnost od apsolutnosti, a to znači da od umjetnosti očekuje redefiniciju same sebe. Naposljetku, zaključio je dekan KBF-a, priznato je da današnje umjetnosti jesu mjesta metafizičkoga i teološkoga i samim tim su za teologiju izazovne i poticajne, partner u dijalogu i suradnik u zajedničkome društvenom životu.

SLOBODA INTERNETA NIJE BEZGRANIČNA

Sloboda na Internetu i u ostalim javnim glasilima nije "nedodirljivi tabu", nego podlaže etičkim normama, izjavio je stalni predstavnik Svete Stolice pri Svjetskoj turističkoj organizaciji mons. Piero Monni na konferenciji u Madridu. Vatikanski se diplomat založio za to da podaci objavljeni na Internetu moraju poštovati temeljna ljudska prava i štiti ljudsko dostojanstvo, te je osudio širenje pedofilskih lanaca i seksualnog turizma na svjetskoj mreži računala. Podsjećajući kako tehnika uvijek mora biti na korist čovjeku, mons. Monni pozvao je na stvaranje etičkih pravila koja bi zaustavila zlorabe na Internetu i u ostalim medijima.

"AKO JE NA EKRANU NASILJE..."

"U tijeku jednog sata televizijskog programa za djecu i mladež možete izbrojiti do 25 scena nasilja. Do završetka osnovne škole svako dijete na ekranu vidi između 8 i 12 tisuća ubojstava i više od 100 tisuća scena nasilja (osim fizičkih, i onih verbalnih i moralnih). Ima li to negativni odgojni utjecaj ili ga uopće nema?", bilo je pitanje koje je profesorica na rimskom sveučilištu Sapienza Anna Oliverio Ferraris uputila sudionicima seminara "Ako je na ekranu nasilje...". Navodeći rezultate studije sveučilišta u Michiganu, prof. Oliverio Ferraris istaknula je kako nasilje na televiziji postaje prihvatljivo mladima kada se njime služe karizmatični junaci; a takvo razmišljanje u konačnici ugrožava prirodnu odbojnost pojedinca prema nasilju. Roditelji u pritom i nadalje imaju ključnu ulogu, jer još uvijek ne možemo zamisliti nekakvo etičko povjerenstvo koje bi nadziralo programe sve brojnijih tv-kanala". Paola De Benedetti, stručnjak za televizijski program namijenjen mladima, istaknula je "kako globalizacija medijskih sustava stvara od najmlađe publike omiljenu žrtvu multinacionalnih kompanija koje se bave proizvodnjom igraćaka, odjeće, hrane i sl. Marketinški pritisak na najmlađe također predstavlja jedan vid nasilja, tretira ih kao potrošače koji mogu dobrano utjecati na kupovnu usmjerenost cijele obitelji". Prema mišljenju dječjeg neuropsihijatra Giovannija Bollee, "agresivnost je izuzetno bitan čimbenik u formiranju mlade osobe, dok nasilnost predstavlja onaj negativan element. Roditelji više nisu u stanju kontrolirati najveći dio sadržaja koje konzumiraju njihova djeca i rješenje je možda u tome da se televizijske kuće zakonski obvežu na najave vlastitih programa u kojima bi naznačili pojedine sadržaje i upućivali na to kojoj su dobnoj skupini namijenjeni". /Prema *IKI vijesti priredio: A. A.*/

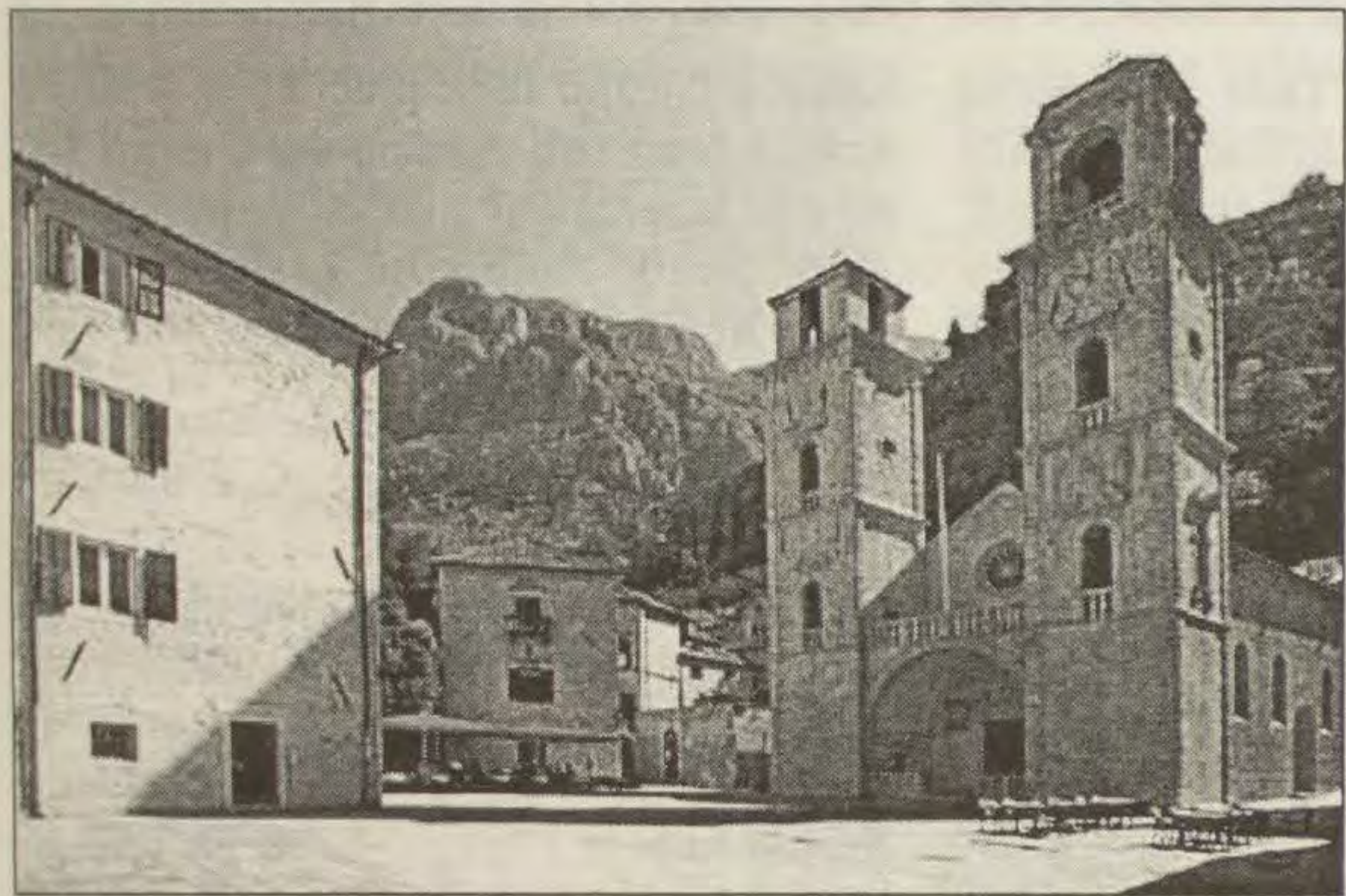
POSLEDNJA VIJEST

VELIČANSTVENO STEPINČEVO U FRANJEVAČKOJ CRKVI

U subotičkoj franjevačkoj crkvi od 2. do 9. veljače održana je tradicionalna devetnica Gospi Lurdskoj. Po ustaljenom rasporedu vjernici grada Subotice i okolice okupljali su se na molitvu krunice te na misu i prigodnu propovijed. Pretposljednog dana devetnice najsvečanije dosad proslavljen je blagdan bl. Alojzija Stepinca. Misu je predvodio subotički biskup **mons. Ivan Pénczes**. Na misi su pjevala tri združena subotička zbora. Opširnije o ovom značajnom događaju pisat ćemo u sljedećem broju, uz fotoreportažu. /Zv/

PROSLAVLJEN ZAŠTITNIK GRADA KOTORA

U nedjelju, 8. veljače, u Kotoru je održana vanjska proslava sv. Tripuna, zaštitnika grada i katedrale. U ovogodišnjem slavlju sudjelovali su nadbiskupi i biskupi iz Crne Gore, Srbije i Hrvatske, potpredsjednik Vlade Crne Gore **Jusuf Kalamperović**, potpredsjednik hrvatskog Sabora **Luka Bebić**, veleposlanik Hrvatske **Damir Božinović**, generalni konzul **Petar Poljanić**, gradonačelnik Kotora **Nikola Samardžić**, brojni Kotorani i hodočasnici iz cijele Boke, dubrovačke regije i Poljske.

Proslava je započela dočekom Bokeljske mornarice i Gradske muzike iz Tivta. U 10 sati na trgu ispred katedrale održana je smotra glavnog odreda Bokeljske mornarice postrojenog u čast zaštitnika koja je i ove godine izvela kolo Svetog Tripuna, uz pratnju puhačkih orkestara iz Kotora i Tivta. U završnoj figuri u kolo su ušli biskup kotorski monsinjor **Ilija Janjić**, admiral Bokeljske mornarice **dr. Miloš Milošević** i gradonačelnik Kotora **Nikola Samardžić**.

Slijedila je sv. misa u kotorskoj katedrali koju je predvodio biskup banjalučki **mons. Franjo Komarica**. Nakon mise održana je procesija ulicama grada s moćima sv. Tripuna.

Ovogodišnja proslava sv. Tripuna završit će 15. veljače, kada će sa jarbola katedrale biti spuštena zastava s likom sveca, patrona grada, kojeg Kotorani slave već 1195 godina. /Zv/

NOVOSTI IZ IRIGA

Početak nove godine počeo je blagoslovom kuća po već uobičajenom rasporedu. Župnik je ove godine svakoj kući darovao po jednu knjigu duhovnog sadržaja.

Dok je tekao blagoslov, uslijedili su zemaljski rastanci. U Šatrinčima su umrle **Julijana Juhas**, majka sedmero djece (zadnju kćer rodila je u 57. godini), i **Marija Buzaš** (živjela je u Žarkovcima). U Vrdniku smo se oprostili od **Franciske Trefalt**, a u Irigu od **Šandora Velesa**, slobodnog slikara i pjesnika koji je nažalost 35 godina proveo u Kovinu zbog bolesti. Na kraju mjeseca siječnja tužan je bio rastanak od **Ivana Babnika** u Vrdniku (54 godine), na čijem sprovodu nisu bili žena i jedan sin, za što je župnik imao blagu riječ punu utjehe.

Župnik **Blaž Zmaić** je 27. siječnja, na dan sv. Save, kao vjeroučitelj u tri naše škole prisustvovao na akademiji i svečanom ručku u školi.

Sviječnica je uz blagoslov svičea proslavljena u nedjelju u filijalama Šatrinči i Dobrodol, uz pokojničku svetu misu i

punu crkvu vjernika. U Irigu je župnik na Sviječnicu blagoslovio grla gdje su 40 godina zajedničkog života proslavili **Josip i Marija Mikulinac**.

Spomendan sv. Blaža, 55. rođendan i imendan župnika **Blaža** proslavljen je u Irigu s vjernicima iz filijala, s dragim gostima - vjernicima triju vjeroispovijesti te sa župnikovom rodbinom. Bili su tu i KUD "Tomislav" iz Golubinaca i **mons. Đuro Gašparović**, koji je uz slavjenika predvodio misu. Izenađenje za sve bio je nastup **Igora Hajnala**, učenika 4. razreda iz Šatrinaca, koji je oduševio svojim solo sviranjem na tamburici, a zatim se pridružio velikom orkestru tamburaša. Slavlje je nastavljeno u restoranu "ARENA" čiji su vlasnici obitelj **Milana i Slavice Ivanić**, dobitnici GRAND PRIX nacionalne hrane i GRAND PRIX Internacionalnog festivala hrane u Beogradu. Sutradan je župnik počastio nastavnike i učitelje škola u kojima predaje vjeronauk.

U naredna dva dana župnik će prisustvovati na seminaru za nastavnike vjerske nastave u Beogradu.

Sve ovo prožima priprava za proslavu 1700 godina svih svetih srijemskih mučenika (5. 11. 2004. u Sr. Mitrovici), kao i priprava za proslavu 200. godišnjice ove župne crkve, koja će biti iduće godine.

f.f.

PROSLAVA SV. IVANA BOSCA U MUŽLJI

Blagdan sv. Ivana Bosca, utemeljitelja Salezijanske družbe, i ove je godine svečano proslavljen u Mužlji, banatskom selu. Na ovu proslavu okupili su se uz brojne župljane i mnogi gosti iz Mađarske, Vojvodine i Beograda. Među brojnim svećenicima Zrenjaninske biskupije bili su i dragi gosti iz Beograda. Misu je predvodio **mons. Stanislav Hočevar**, beogradski nadbiskup, a s njim su misu slavili **mons. Anton Rojc**, nadbiskupov tajnik **Franc Šenk** i isusovac **Lorand Kilbertusz** te salezijanac **Ciril Zajec**.

Beogradski nadbiskup **mons. Stanislav Hočevar** je u prigodnoj propovijedi govorio o don Boscovoj ljubavi prema Crkvi. On je naglasio kako je don Bosco za vrijeme svoga života darovao Crkvi oko šest tisuća mladih koji su prihvatili duhovno zvanje, čime joj je ostavio svoj besmrtni i dragocjeni dar. I danas se sinovi i kćeri don Bosca, ali i svi u Crkvi trebaju truditi tako odgajati mlade da oni mogu postati kamen temeljac za bolju budućnost.

Na misi je pjevao zbor mladih pod ravnanjem **Ernő Kovácsa**, dok je sintisajzer svirala **Mónika Csordás** a gitaru **Csaba Rigó**. Župnim zborom je ravnala **Valéria Gulyás**.

o. JANEZ JELEN

Svjedoči biskup Dionizije

Tko ne bi prepoznao kip ili sliku svete Apolonije! Prikazuju je kako u kliještima drži zub. Posljednjih godina carevanja cara Filipa, (drugi izvori spominju cara Decija) (244-249), kad se narod pobunio, car je odgovorio progonom. Biskup **Dionizije** o tim vremenima svjedoči ovako: "Kod nas progon kršćana nije počeo na osnovu carevog (Decije) edikta. Progon je počeo godinu dana ranije. Nekoliko je zlonamjernih i umišljenih gradskih vidovnjaka protiv nas nahuškalo svjetinu u gradu. U svjetini se digla velika praznovjerna vatra. Tako pokrenuta masa koristila je svaku priliku za zlostavljanje vjernika. Ubijajući našu braću i sestre ti su ljudi mislili da obavljaju demonski kult. Bili su uvjereni da je to jedino pravo štovanje božanstva.

Dvoje mučenika

Najprije su pograbili starijeg čovjeka imenom **Metras**. Od njega su tražili da psuje Boga. Starac je to odbio. Zato su ga naoštrenom trskom boli u lice i u oči, zatim su ga izveli izvan grada, gdje su ga kamenovali. Onda su na silu u poganski hram odveli ženu imenom **Quinta**. Pokušavali su je prisiliti da žrtvuje njihovim bogovima. Kad je ona to odbila, vezali su joj noge, pa su je ukli grubim kamenim aleksandrijskim ulicama. Tako izranjenu su bičevali, izveli izvan grada, pa su i nju kamenovali tamo gdje je bio kameno-

Piše: Stjepan Beretić

9. veljače

Sveta Apolonija

(+ oko 249.)

- Djevojka u zrelih godinama ● mučen i ubijen starac **Metras** ● i žena **Quinta** ●
- kršćani se razbježali iz grada ● zajedničko mučeništvo Židova i kršćana ●
- Apolonija ostala čuvati prestrašene ● svjedočila vjeru ●
- mnogi su se pogani obratili ● znakom križa razbila kumire ●
- kliještima joj zube čupali ● na lomaču se bacila ● dika Aleksandrije ●
- slava Crkve ● zaštitnica zubara ● pomaže kad boli zub ●
- santovačke Hrvatice na dan svete Apolonije ne rade ●

van i kršćanin **Metras**. Tada se svjetina bacila na kuće i stanove kršćana. Provaljivali su u njihove kuće i pljačkali, otimali. Vrednije bi stvari uzimali, a ostalo bi spaljivali. Bilo je kao da su neprijatelji zaposjeli grad. Braća su se razbježala i sakrila. S radošću su podnosili otimanje njihove imovine, slično onima o kojima je pisao sveti Pavao, kako su strpljivo podnosili otimanje njihovih posjeda (usp. Heb 10,34). Tada su pali mnogi kršćani. Biskup **Dionizije** ih ovako hvali: "U to vrijeme nitko nije zatajio Gospodina. Čak se ni samci nisu pokazali slabima."

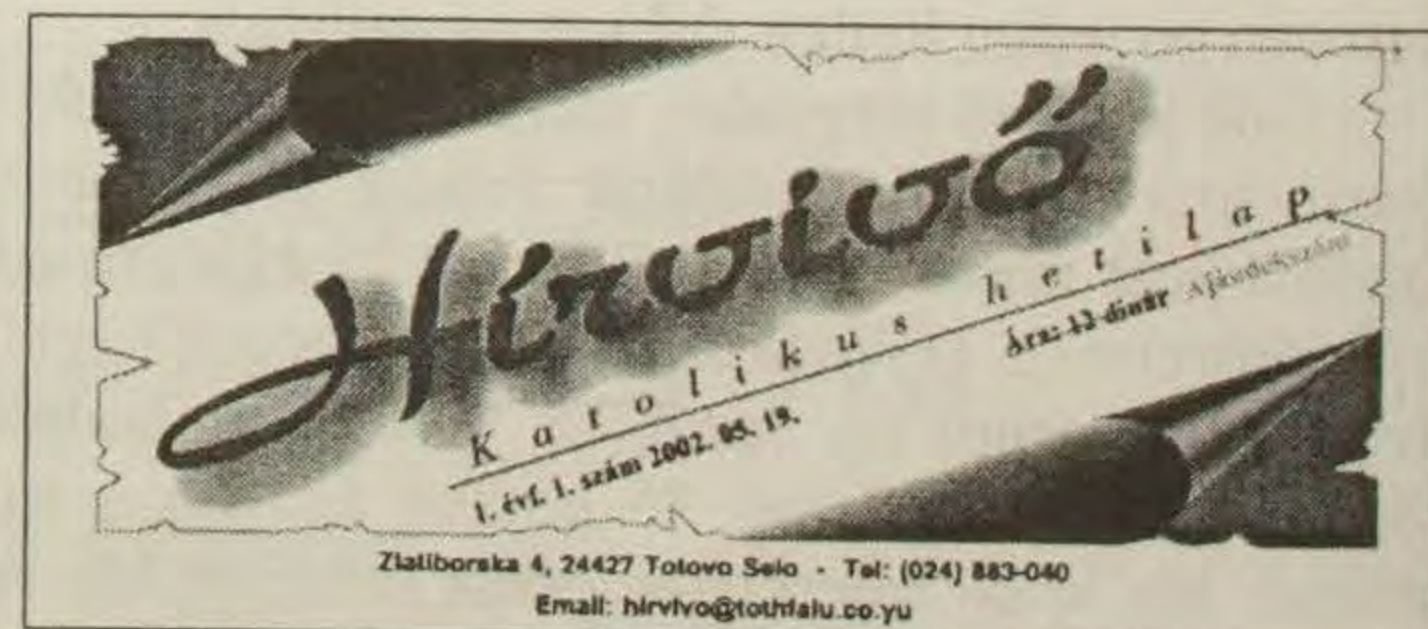
Apolonija ostala u gradu pomoći nemoćne

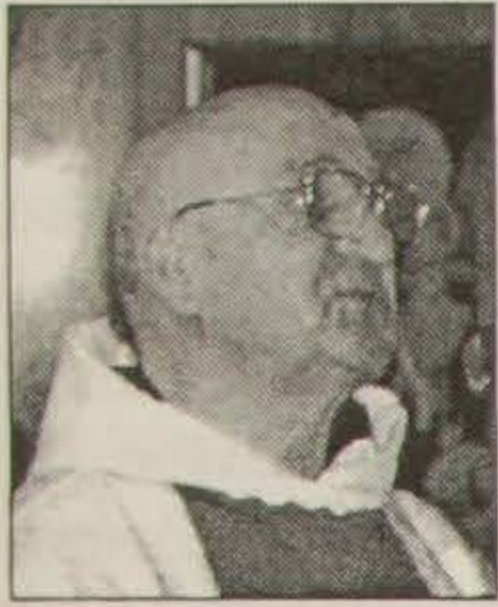
Djevojka Apolonija nije napuštala grad, već je ostala da bude od pomoći kršćanima koji nisu mogli pobjeći. Apolonija je radosno svjedočila i propovijedala kršćansku vjeru. S velikom je radošću iščekivala mučeništvo. Njezin uvjerljiv govor i još više radostan život učinio je da su se mnogi ljudi u Aleksandriji obratili na kršćansku vjeru. Apolonija je dospjela u ruke gradskih vlasti. Naredili su joj da žrtvuje gradskim "bogovima". Apolonija je prema kipovima aleksandrijskih "bogova" načinila znak križa. Poganski su se kumiri na to raspali na komadiće. Razjareni građani su Apoloniju vezali za stup i tako je počelo njezino mučenje. Lijepa djevojka Apolonija je bila već starija djevojka. Uživala je ugled dobre i neporočne djevojke i pred narodom i pred svojim biskupom. Pogani su mrzili Apoloniju i zbog njezinoga apostolata. Njezini su je mučitelji, vezanu za stup, tako grubo udarali po obrazu i po bradi da su joj razbijali zube. Drugi su joj kliještima čupali zube. Na kraju su izvan grada zapalili veliku vatru, pa su zaprijetili Apoloniji da će je živu baciti u vatru ako zajedno s njima ne bude govorila teške bezbožne psovke. Apolonija je onda zamolila svoje mučitelje da je na kratko oslobode, a onda se sama bacila na

lomaču. Njezini su se mučitelji više divili snazi i hrabrosti njezine duše nego što su bili iznenađeni neočekivanom odlukom. **Sveti Augustin** hvali hrabrost svete Apolonije, koja je radije odabrala smrt, nego da sagriješi.

Zaštitnica zubara

Svetu su Apoloniju najprije štovali na kršćanskom istoku, a onda i na zapadu. Sveta Apolonija je mučenica iz Aleksandrije. Njoj u čast su podinute brojne kapele i crkve, kako na istoku, tako i na zapadu. Jedna legenda pripovijeda da je Apolonija za vrijeme svoga mučeništva žarko molila Boga da ubuduće dragi Bog izbavi od zubobolje ljude koji u svojim bolima zazovu njezino ime. Legenda govori dalje da se Apoloniji na tu njezinu molbu ukazao anđeo koji joj je rekao da je ta njezina molba uslišana. Sveta Apolonija je zaštitnica zubara, a od 16. stoljeća se časti kao zaštitnica od zubobolje. Prikazuju je s palmom u jednoj ruci i s kliještima sa zubom u drugoj ruci. Prikazuju je i kako s palmom stoji pokraj lomače. O tome kako se sveta Apolonija štuje među Hrvatima u Mađarskoj, poznato je, da je u Santovu Hrvatice tako slave da na njezin spomendan neće raditi, a Hrvati u Baći kod Kalače svaki dan izmole molitvu Gospodnju u njezinu čast.

Piše: o. Ante Stantić, OCD

“SVJETLO NA PROSVJETLJENJE NARODA...”

U životu o. Gerarda Krist je uvijek u središtu života. Krist je smisao njegova života. Poput Male Terezije nosio je sa sobom Sveto pismo Novoga zavjeta kako bi mogao imati pri ruci Božju riječ, te u slobodnim trenucima, kroz dan, nešto pročitati i produbiti svoje odnose s Isusom Kristom. Ono što bi otkrio redovito je zapisao, o tome razmišljao, od toga živio, i to priopćavao vjernicima, bilo u ispovjedaonici, bilo u propovijedi. Svoja je razmišljanja podijelio s vjernicima svakog dvadeset petoga u mjesecu kada je slavio sv. misu o Malom Isusu i propovijedao vjernicima koji su se, prema samostanskoj kronici, okupljali u velikom broju.

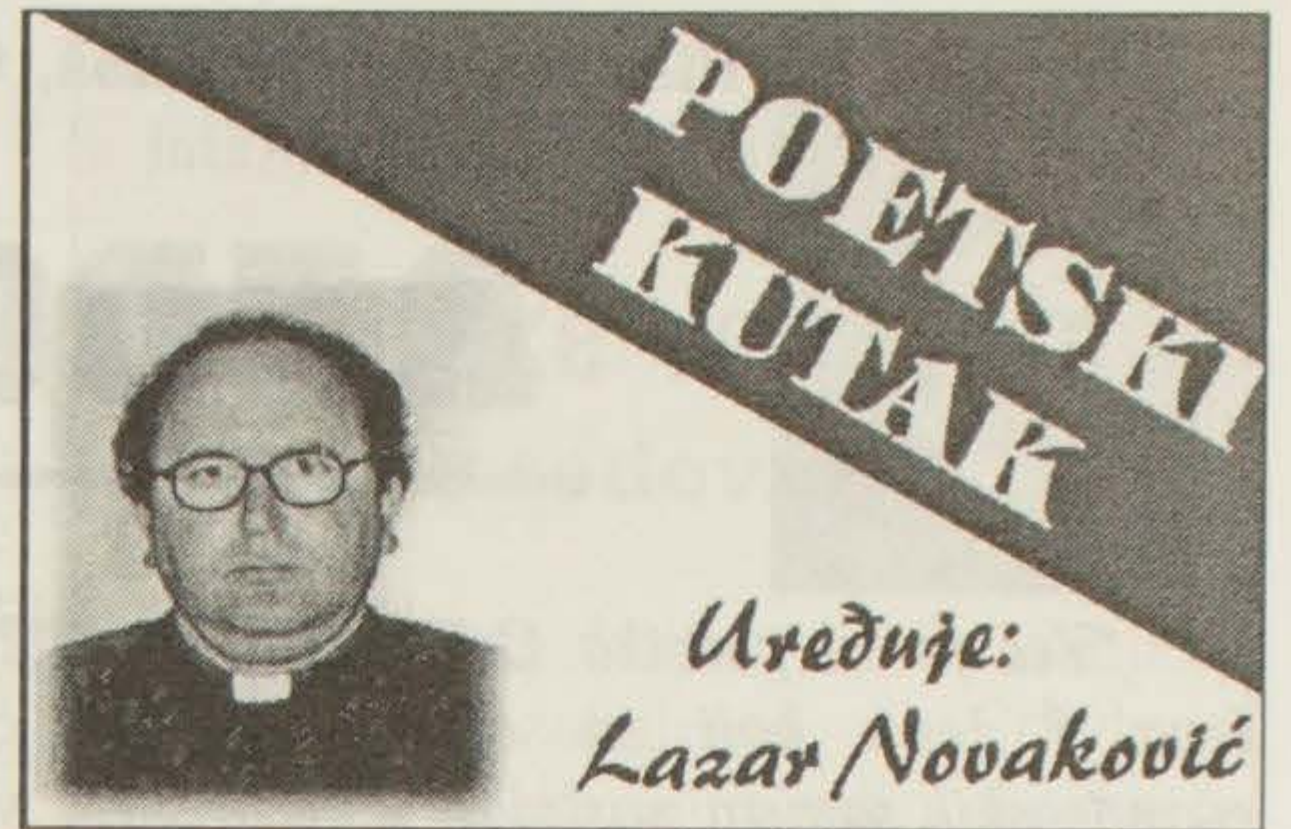
Razmišljajući tako o prikazanju Isusa u hramu, pogodile su ga, izgleda, napose riječi starca Šimuna koji je u Isusu gledao Mesiju, “Svjetlo na prosvjetljenje naroda... i znak kojem će se protiviti”.

Kako svijeća koja se blagoslivlja na dan prikazanja Isusa u hramu simbolizira Isusa, Gerard ovako razmišlja o Isusu Kristu i o kršćanima koji su krštenjem primili u sebe klicu Božjega života i po Isusu Kristu postali “sinovi u Sinu”: “Svijeća svijetli, piše o. Gerard, i u isto vrijeme izgara. Takva najdivnija svijeća je Isus. On svijetli, dok njegova Majka izvršava zakon on je prikazan u hramu. Krist nestaje poput svijeće koja izgara, kad je bio prikovan na križ.” Na ovu misao navezuje primjenu na kršćanina i piše: “Svijećom treba biti svaki kršćanin koji sebe ne štedi nego radi, muči se, kako bi dao primjer drugima. On temeljno svijetli drugima kada drži Božji zakon, a posebno kad čini i više nego što bi morao činiti. Kad bi svijeća znala misliti i vikati, mislila bi i vikala bi: neka gorim i onda kada nije potrebno. Neka tako gorim prema vama, Isuse i Marijo, kad pred vama stojim. Neka vas na taj način štujem i cilj života ispunim.”

“Svijeća moga života bi morala govoriti: trebam živjeti u vašoj prisutnosti, Isuse i Marijo, koji ste moja radost. Kad u toj radosti živim nema u meni žalosti, iako goreći, kao svijeća nestajem.”

Držim da je ovo razmišljanje oca

Gerarda, o Isusu, kao svjetlu, kao svijeći koja svijetli i izgara, i primjeni toga svjetla na kršćane, kako bi i oni bili svjetlo i svijeća koja izgara, kao Isus, primjerom svoga života, još uvijek vrlo aktualno. Živimo u vremenima kada se kršćanska vjera ne predstavlja toliko kao izbor za ili protiv Krista, nego više kao raspoloženje vjere ili nevjere. Oblik nevjere nije toliko, niti u tolikoj mjeri borbeni ateizam, koliko više religiozna indiferentnost, agnosticizam. U suvremenom svijetu se na Boga zaboravlja, ili ga se nastoji zaboraviti, iako to nije moguće. Pitanje o Bogu je vrlo prisutno u povijesti ljudi današnjice, unatoč svim promjenama, revolucijama, i tehničkom napretku. U takvim okolnostima vjera ne može biti nametnuta, danas manje nego ikada prije, ali može i mora biti predložena slobodnom osobnom izboru, svakoga čovjeka. Evangelizacija, ili navještaj Radosne vijesti za spasenje ljudi, mora usmjeravati kršćane vjernike na svjedočenje o vjeri u Isusa Krista, na građansku odgovornost, na solidarnost, na ljubav. Zato je vrlo aktualno da kršćani danas budu “svijeća”, odsjaj Isusovog svjetla, da izgaraju poput svijeće, kao što je Isus izgarao na križu, za spasenje svijeta. Nije dovoljna djelatnost nego je, uz djelatnost, potrebno i svjedočenje života.

Uređuje:
Lazar Novaković

VINKO KOS je rođen 10. srpnja 1914. u Sv. Jurju na Bregu. Školovao se u Zagrebu.

Objavio je sljedeće zbirke pjesama: *Vodopad*, *Kipar* i *Šišmiš*. Također je objavljivao i pjesme za djecu.

Umro je 1945. godine.

MOJ VESPERE

Naginje se sneno na ramena zemlje
i tone za šume sunčana glava.
Škripu mlinskog kola uspio je u sebe mrak,
cesta u tami negdje iščezava.

Kroz ovaj večernji mrak i mir i čas
do tebe što zvijezda si nevidna večeri ove,
diže se nešto iz misli i duše
da javi ti padanja i pobjede nove.

Kroz ovu tišinu po zvonjavi Pozdravljenja
duboko sa zemlje s tobom duša se spaja.
O ne daj, Bože, da ikada veze
među nama puknu,
osobito ne u času oticanja
zadnjeg sutonskog sjaja.

Budi nam Bog kroz grijeha i svetost,
budi nam Bog u nijekanju i vjeri.
Bog kroz svjetlost dana i večernji mrak
i sve korake naše polako k sebi usmjeri.

Vinko Kos

Posjetite
Galeriju **SUBOTICA**

Radnim danom:
9-13 i 15-19 sati
subotom:
9-12

www.suboticka-biskupija.info

MONOLIT GRADNJA GRAĐEVINSKO I GRAĐEVINSKO-ZANATSKO PREDUZEĆE d.o.o.

Adresa: Subotica, Lenjinov park 13
Tel: 024/ 551-685, 553-111
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

Računi:
220-3229-08 Mycro Finance banka
110-401601301333-38 Zepter banka

Piše: mr. Mato Miloš, OCD

REDOVNICI (2)

"Već je od početka Crkve bilo muževa i žena koji su ostvarivanjem evanđeoskih savjeta nastojali u većoj slobodi slijediti Krista i izraziti je ga nasljeđovati. Svatko je od njih na svoj način provodio život Bogu posvećen. Mnogi su između njih po nadahnuću Duha Svetoga ili provodili samotni život ili su osnivali redovničke obitelji, koje je Crkva svojom vlašću rado prihvaćala i odobravalala. Tako je po božanskom naumu razrasla divna raznolikost redovničkih zajednica, koja je mnogo pridonijela tome da Crkva bude ne samo spremna za svako dobro djelo (usp. 2 Tim 3,17) i pripravna za djelo služenja u izgradnji tijela Kristova (usp. Ef 4,12) nego i da različitim darovima svojih sinova bude urešena poput Zaručnice koja je nakićena za svoga Zaručnika (usp. Otk 21, 2), te se tako po njoj očituje mnogovrsna mudrost Božja (usp. Ef 3,10)" (PC 1).

Ono što je razvidno u dekretu o prilagodbi redovničkog života "Perfectae Caritatis", jest nauka o redovničkom životu čvrsto utemeljena na Svetom pismu. Radi se o bitnim načelima posvećenog života koja su shvaćena i iznesena u obliku unutarne obnove i prilagođivanja suvremenom svijetu. Duh Dekreta je prije svega duh Crkve. Posvećeni život je stvarno doprinos životu Crkve. Dekret naglašava eklezijski vid posvećenog života. Sve redovničke ustanove se pozivaju da same sebe smatraju živim dijelovima Crkve te da svoju preobrazbu i prilagodbu vrše u vidu Crkve (br. 24). Problemi posvećenog života problemi su Crkve. Crkva te probleme treba prihvatiti i rješavati ih. To je važna poruka Dekreta. Osim eklezijske dimenzije Dekret ima snažan kristološki naglasak. Često se poziva na Krista iz Evanđelja kao temelj i uzor posvećenog života. Redovnička je obnova zamišljena kao povratak na izvore, a to znači da treba prije svega imati pred očima Kristov evanđeoski lik. Redovnički je život označen kao nasljeđivanje Krista "djevičanski siromašnog" te "po poslušnosti do smrti on je spasio i posvetio ljude" (br. 1). Evanđeoski savjeti: čistoća je uvod u jedinstvo s Kristom i s Crkvom (br. 12); siromaštvo daje da se sudjeluje u svojevrijetnom

Kristovu poništenju (br. 13); poslušnost obnavlja Kristovu podložnost Očevoj volji u otkupiteljskom duhu (br. 14). Zajednički život osigurava Gospodinovu prisutnost usred zajednice. U Dekretu se opaža duh širokog otvaranja, da se obuhvate najrazličitiji oblici posvećenog života, poštivajući svaki od njih. Obnova je shvaćena kao povratak na izvore, prije svega na Sveto pismo, duh utemeljitelja, zajednički i nutarnji život razmatranja i apostolske revnosti. Izričito je spomenut i monaški život kao i ideal svjetovnih ustanova. U Dekretu svi oblici posvećenog života nalaze svoje opravdanje i usmjerenje.

Povijesno podrijetlo posvećenog života

Božansko podrijetlo posvećenog života prenosi se i utjelovljuje u ljudskoj povijesti. Krist je htio svoju potpunu posvećenost Ocu dijeliti sa svojim prvim učenicima, nekim ljudima i ženama koje je pozivao da ga slijede. Poslije njegove smrti i uzašuća taj se poziv ponavljao bez prestanka tako da su se u prvim godinama Crkve neki njemu potpuno posvećivali živeći evanđeoskim životom čistoće i siromaštva. To se božansko porijeklo posvećenog života očituje i po zahvatu Duha Svetoga. Još se od početka Crkve "po nadahnuću Duha Svetoga" razvijao posvećeni život, bilo u pustinji, bilo u redovničkim obiteljima. Dah Duha Svetoga koji je na dan Duhova oblikovao Crkvu, učinio je da se u krilu Crkve razvije život kome je bitna oznaka ostvarivanje evanđeoskih savjeta i najpotpunije nasljeđivanje Isusa Krista. Duh Sveti je pokretač svake težnje ka savršenoj ljubavi, osobito ljubavi redovničkog života.

Uloga Crkve

U Dekretu se ne govori da je Crkva kao takva svojom vlašću podizala i osnivala redovničke zajednice. Karizmu osnivača podjeljivao je Duh Sveti najčešće sasvim jednostavnim članovima Crkve, poput sv. Benedikta ili sv. Franje

Asiškoga, koji nisu imali nikakvu biskupsku vlast. Redovnički život je dakle karizmatičke a ne hijerarhijske naravi. Redovnički se život odnosi izravnije na razvijanje svetosti a manje na obavljanje neke pastoralne službe. Pa ipak taj karizmatički vid posvećenog života ne izuzima redovnički život od crkvene vlasti. Crkvena vlast ima ovdje dvostruku ulogu: prihvaćati i odobravati karizmu pojedinih redovničkih obitelji. Crkva rado prepoznaje u cvjetanju redovničkih obitelji mnogovrsno djelovanje Duha Svetoga, te se jako čuva da ne bi iz nekih sasvim zemaljskih vidova gušila ili ograničavala širok zahvat božanskog djelovanja. Prihvaćanjem crkvena vlast vrši ujedno i službu odobravanja. Kada se uvjerila o otvaranju karizama Duha Svetoga, Crkva mora voditi neki nadzor, provjeravati autentičnost nadahnuća u sukladnosti s evanđeoskim načelima. Crkva ima vlast službeno priznati valjanost utemeljenja, odobravati pravila i bitno ustrojstvo ustanove, postavljajući stanovite opće propise koji će ravnati njihovim načinom života.

Pustinjački život

Dekret u svome kratkom povijesnom prikazu, prije redovničkih obitelji spominje one "koji su provodili pustinjački život" (br. 1). Ovdje se krije jedna diskretna ekumenska vrijednost jer je pustinjački život na Istoku bio više cijenjen nego na Zapadu. Komisija koja je radila na ovom Dekretu zadovoljila se samo ovom diskretnom natuknicom zato što nije ovlaštena mijenjati disciplinu latinske Crkve, koja je poznavala samo redovnički život u krugu zajednice, a ne kao na Istoku gdje se više izražavao samotnički, pustinjački život. To je i stoga što izgleda da potpuna samoća udaljuje redovnika od vidljivog vježbanja u ljubavi. A zakon ljubavi od bitne je važnosti u kršćanskoj duhovnosti i u životu Crkve. No u posljednje se vrijeme zamjećuje nekoliko pokušaja obnove pustinjačkog života u latinskoj Crkvi. Ono se poziva na preporuke molitve "u tajnosti" (Mt 6,6) i na druge Isusove samotne molitve. Pustinjak obnavlja u čitavom svom postojanju ono posebno stanje utjelovljene Riječi te pred očima svih kršćana u boljem svjetlu prikazuje savjet molitve u tajnosti. Koncil dopušta da se takvi pokušaji nastave ostvarivati za opće dobro Crkve.

Piše: mr. Andrija Kopilović

“ECCLESIA DE EUCHARISTIA”

/Enciklika o Euharistiji, Veliki četvrtak, 17. travnja 2003./

Treba odmah na početku istaknuti osobitost i važnost ovoga dokumenta. Nakon Velikoga jubileja Sveti Otac Crkvi daruje tri dokumenta koja se po svemu razlikuju od ranijih enciklika. Radi se o vrlo dubokim, osobnim i više svjedočkim razmišljanjima, a tek onda naučiteljskim i pastoralnim. Sva tri dokumenta pastoralno zadužuju i postaju putokaz za novo poslanje i zadatak nečega novoga unutar same Crkve. Tu tako osobitu trilogiju čine: *Novo millenio ineunte* (Ulaskom u novo tisućljeće), *Rosarium Virginis Mariae* (Krunica Blažene Djevice Marije) i *Ecclesia de Eucharistia* (Crkva o Euharistiji).

U ovom kratkom prikazu trećega dokumenta istaknuo bih sljedeće: Sama okolnost da je dokument potpisan na Veliki četvrtak u godini kada Papa slavi dvadeset petu obljetnicu svoje papinske službe, već daje osobitu težinu ovom dokumentu. Osim uvoda i zaključka dokument ima šest poglavlja. U ovom izlaganju ću upozoriti samo na ona mjesta koja pred nas stavljaju novi zadatak.

U uvodu Papa, pošto neobično puno puta, ponavlja da je Euharistija najveći mogući dar i središnje otajstvo Crkve, polazi od svoga osobnog doživljaja slavljenja Euharistije u dvorani posljednje večere u Cenakulumu, u godini Velikog jubileja. Iz činjenice mjesta slavljenja proizlazi i njegova analiza izvješća posljednje večere. Ona je u cijelosti punina Vazmenog otajstva svetoga Trodnevlja, koje je nazočno u Euharistiji. Kako je sveto trodnevlje u središtu liturgije Crkve, tako je Euharistija u središtu svetoga trodnevlja jer je u biti to čas našega otkupljenja i stoga se pred tim misterijem i darom odgovara pozivom “Mysterium fidei!” (Tajna - otajstvo vjere). Papina želja je pobuditi euharistijsko divljenje u kontinuitetu s Jubilejskom baštinom.

Ovu encikliku Papa naslanja na svoje pismo svećenicima na svojoj zlatnoj misi kada je govorio o Euharistiji i svećeništvu “Dar i otajstvo”. Prva dakle oznaka uvoda je “Mysterium fidei” - tajna vjere. Važno je uočiti u samom uvodu da Papa govori o trostrukom značenju Euharistije, tj. o njegovom žrtvenom karakteru i slavljenju pashalnog misterija te o klanjanju pred Presvetim Sakramentom i euharistijskoj procesiji na blagdan Kristova Tijela i Krvi.

Pri kraju uvoda Papa se iskrena i bolna srca tuži na napuštanje prakse pobožnosti euharistijskog klanjanja,

zatim na prenaglašeni smisao vrijednosti bratske gozbe, a prešućivanje činjenice da je misa i žrtva kao i na svećenstvo koje nije uvijek svjesno koliko je sakrament Sv. Reda bitan za svećeništvo pa se na ekumenskom području protive praksi discipline Crkve. Papa zaključuje: “Euharistija je prevelik dar da bi podnosila dvosmislenost i obezvredivanje!” Ako mi je slobodno napomenuti dok sam, više pobožno nego stručno, čitao ovaj dokument, doživio sam njegovu obnoviteljsku snagu i mislim da je naša svećenička služba bez duboke kontemplacije ovog dokumenta bitno okrnjena.

U prvom poglavlju koje je naslovljeno “Tajna vjere”, Papa iznosi cjelovitu teološku nauku o Presvetoj Euharistiji. Logički je nauka o Euharistiji izražena u onom pokliku poslije pretvorbe: “Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo, Tvoje Uskrsnuće slavimo i Tvoj slavni dolazak iščekujemo.” Euharistija nije samo dar nego najizvršniji dar i zato je pravilan stav pred tom tajnom stav klanjanja. Ona ističe žrtveni značaj, ona je jedna jedinca, koja se uprisutnjuje. To je žrtva predanja Ocu i dar Ocu. S tim darom Crkva prinosi i samu sebe. U ovom dokumentu Ivan Pavao II. vrlo često citira Papu Pavla VI., zatim vješto citira euharistijske molitve “epiklezu” i “anamnezu” iz raznih obreda; upravo “šeta” po obredima i kroz povijest. Ističe činjenicu da se sve te istine mogu prihvatiti samo i isključivo vjerom i zato je važno doživljavati otajstvo, a ne dozivati u prvi plan razumsko tumačenje. Teologiziranje o ovom Otajstvu je više štetno nego svrsishodno.

Euharistija je gozba i to s eshatološkom dimenzijom. Spominjanje svetih u kanonu ima upravo to eshatološko jedinstvo. Važno je u ovom poglavlju pripaziti na posljednju točku. Euharistija, naime, ima pastoralno poslanje i doslovno “jača naš osjećaj odgovornosti prema današnjem svijetu. Na početku novoga tisućljeća želim to još jače istaknuti kako bi se kršćani više nego ikada osjetili pozvanima da ne zanemare svoje dužnosti kao građani ovoga svijeta. Njihova je zadaća, sa svjetlom Evandjelja doprinijeti izgradnji svijeta prema mjeri čovjeka, svijeta koji će odgovoriti Božjem planu”. I vrlo zanimljivo, da potkrijepi tu činjenicu, Papa nas poziva da razmatramo u dvorani posljednje večere pranje nogu kao osobitu poruku i otajstvo.

(Nastavak slijedi)

Hrvatske katoličke
Internet stranice (XXIV.)

Hrvatske redovnice www.redovnice.hr

U želji za boljim upoznavanjem redovničkih zajednica u Crkvi u Hrvata, Hrvatska unija viših redovničkih poglavarica i Hrvatska konferencija viših redovničkih poglavara odlučili su napraviti vlastite web stranice informativnog cilja i karaktera namijenjene svima, a osobito mladima, koji žele bolje upoznati način života i rada Bogu posvećenih osoba. U tu svrhu, osnovne informacije o hrvatskim ženskim redovničkim zajednicama mogu se naći na adresi: www.redovnice.hr

Desingom i sadržinom, službena stranica hrvatskih redovnica veoma slični stranici hrvatskih redovnika, koja je predstavljena u prošleme broju Zvonika. Osnovne informacije o hrvatskim ženskim redovničkim zajednicama, nalaze se na linku redovnice, u okviru kojega su ukratko predstavljene pojedine redovničke družbe, provincije ili zajednice, uz eventualne linkove na njihove vlastite web-stranice, gdje se o njima mogu pronaći detaljnije informacije. Na linku adresar nalazi se abecedni popis adresa središnjih ustanova članica Hrvatske unije viših redovničkih poglavarica, uz koje su navedena imena poglavarica, adresa ustanove te brojevi telefona, telefaksa i e-maila. Sastavni dio stranice su i linkovi na vijesti i programe različitih događanja iz života hrvatskih ženskih redovničkih zajednica, na linku izdanja nude se odabrana djela hrvatskih redovnika i redovnica, a tu je i mogućnost kontakta putem elektronične pošte.

Premda žensko redovništvo ima lijepu tradiciju na području Subotičke biskupije, suvremeni hedonistički trendovi, skupa s lokalnim prilikama, ostavljaju traga na ovome planu i kod našega naroda u Bačkoj. No, usprkos tomu nekoliko redovničkih zajednica na području biskupije (Sestre Naše Gospe, Sestre Kćeri Milosrđa i Sestre Dominikanke) na najrazličitije načine i dalje svjedoče o ustrajnosti na Božjemu putu, među kojima su i mlade bačke djevojke koje posvećuju svoj život Bogu i osobnim primjerom svjedoče kako je to s radošću moguće i u današnje vrijeme.

s. b.

EKUMENIZAM JE SPOR I TEŽAK, ALI RADOSTAN PUT

Ovogodišnja Molitvena osmina za jedinstvo kršćana bila je kršćanima svega svijeta novi poticaj za različite molitvene susrete i akcije. Ovdje prenosimo samo nekoliko.

MOLITVENA OSMINA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA U VATIKANU

Od početka 20. stoljeća započelo se moliti za jedinstvo kršćana, a posebice nakon Drugoga vatikanskog sabora istaknuta je svijest o tome koliko je žurno nadvladati podjele među Kristovim nasljedovateljima. Svake se godine od 18. do 25. siječnja moli na tu nakanu. Predsjednik Papinskoga vijeća za jedinstvo kršćana kardinal **Walter Kasper**, zajedno s luteranskim biskupom iz Helsinkija **Eerom Huovinenom** otvorio je Svjetsku molitvenu osminu Službom riječi u crkvi Sv. Brigite u Rimu 18. siječnja. Sv. Brigita velika je mistikinja koju jednako štiju katolici i luterani, a smatraju je prethodnicom ekumenizma. Kardinal Kasper je 25. siječnja u ime pape Ivana Pavla II. također zaključio molitvenu osminu svečanom liturgijom u bazilici Sv. Pavla izvan zidina, u nazočnosti izaslanstva različitih kršćanskih vjeroispovijesti. Za ovogodišnji su molitveni tjedan temu predložili kršćani iz grada Aleppo u Siriji, kazao je za Radio Vatikan **mons. Eleuterio Francesco Fortino**, dotajnik Papinskoga vijeća za jedinstvo kršćana, te dodao kako je ona vrlo aktualna. "Mir vam svoj ostavljam", rekao je Isus učenicima, te dodao: "Mir vam svoj dajem", podsjetio je mons. Fortino te pojasnio: "Svoj mir, ne onaj kakav daje svijet. Svijet često daje mir temeljen na ravnoteži snaga ili na nasilju. Mir koji daje Isus jest u praštanju grijeha; u praštanju je korijen unutarnjega mira". Osvrnuvši se potom na ekumenski hod, mons. Fortino rekao je kako je on težak, i često spor. Ali, iz godine u godinu utvrđujemo da među kršćanima, pod različitim oblicima, raste bratstvo, premda se njegovi izrazi uvijek ne primjećuju. I protekle je godine bilo mnogih kontakata s pravoslavnim Crkvama, kao i novosti; primjerice ponašanje Srpskoga patrijarhata u odnosima s Katoličkom crkvom, koje je izraženo dolaskom izaslanstva u Rim. Protekle je godine u Rim stiglo i veliko izaslanstvo Grčke pravoslavne crkve. Također, 30 župnika iz Atenske nadbiskupije, uz blagoslov i odobrenje nadbiskupa **Christodulosa**, došli su u Rim i imali više susreta u ustanovama Rimske kurije, u župama, pastoralnim ustanovama, i katoličkim pokretima poput Fokolarina, te Zajednicom sv. Egidija, istaknuo je mons. Fortino. Govoreći o događajima koji su na dnevnome redu nakon molitvene osmine, dužnosnik Papinskoga vijeća za promicanje jedinstva kršćana **mons. Johan Bonny** u razgovoru za Radio Vatikan najavio je prvi susret predstavnika svih starih Istočnih Crkava - sedam Crkvi i dva katolikosata - od 26. do 31. siječnja u Kairu. Na susretu će se nastojati postići sporazum na razini vjere i sakramenata. Te se Crkve nazivaju i "predkalcedonske" jer u IV. stoljeću nisu prihvatile Kalcedonski sabor, na kojemu je bila utvrđena kristološka dogma koja potvrđuje da je Isus Krist jedna osoba u kojoj su sjedinjene dvije naravi - božanska i ljudska. Bitna je točka nesuglasja riješena, a sada će se pokušati od kristologije stići do teologije sakramenata, pojašnio je mons. Bonny.

PAPA O JEDINSTVU KRŠĆANA

JEDINSTVO KRŠĆANA - STALNA BRIGA

Danas se, o blagdanu obraćenja apostola Pavla, zaključuje Tjedan molitve za jedinstvo kršćana. U to su vrijeme, u svim dijelovima svijeta, kršćani zajedno molili kako bi se ostvarilo njihovo puno zajedništvo u skladu s voljom Gospodnjom. "Ut unum sint - da svi budu jedno" (Iv 17,21). Žarki Isusov zaziv u dvorani Posljednje večere ne prestaje podsjećati kršćanske zajednice da

je jedinstvo dar kojega valja prihvatiti i uvijek sve dublje razvijati.

Jedinstvo kršćana bilo je stalna briga mojega pontifikata i ostaje zahtjevni prioritet moga služenja. U apostolskom pismu Novo millenio ineunte, na kraju Jubileja, želio sam podsjetiti da je ova Kristova čežnja "imperativ koji nas obvezuje, snaga koja nas podržava, spasonosna opomena u našim lijenostima i ograničenostima" (br. 48). Neka, stoga, nikad ne ponestane nastojanja u molitvi za jedinstvo i u neprekidnoj potrazi za njim! Prepreke, teškoće, pa čak i nerazumijevanja i neuspjesi, ne mogu nas i ne smiju obeshrabriti, jer "vjera da će se postići, tijekom povijesti, puno zajedništvo vidljivo svim kršćanima" počiva ne samo na našim ljudskim mogućnostima, nego i na molitvi našega zajedničkoga Gospodina (usp. ondje).

Puni povjerenja, zazovimo sada Mariju, Majku Kristovu i Majku Crkve, da nas potpomogne i prati na tome ekumenskom putu.

/Papine riječi nakon molitve Anđeo Gospodnji/ Danas je i Svjetski dan borbe protiv gube. Moje misli upravljene su svima koji pate od te bolesti. Dok upućujem svoje molitve za njih i za one koji se o njima brinu, potičem napore međunarodne zajednice u cilju obuzdavanja te bolesti.

EKUMENSKI SUSRET U EVANGELIČKOJ CRKVI U ZAGREBU

U sklopu Molitvene osmine za jedinstvo kršćana održan je 22. siječnja ekumenski susret u evangeličkoj crkvi Krista Kralja u Zagrebu, u kojoj su zajedno molili za jedinstvo kršćana i mir u svijetu predstavnici katoličke, srpske pravoslavne, reformirane kršćanske, evangeličke i evanđeoske Crkve te Saveza baptističkih crkava u Hrvatskoj. U ime Vijeća HBK za ekumenizam i dijalog i njegova predsjednika biskupa **Vlade Košića**, nazočnima se obratio tajnik Vijeća **dr. Jure Zečević**. Spominjući tragediju 11. rujna u New Yorku, kao i još uvijek gotovo svakodnevno umiranje u Iraku, oružane napade od Rusije do Indonezije, sukobe i u samoj Svetoj Zemlji Isusova zemaljskog života, dr. Zečević je kazao da ti događaji svojim okrutnim realizmom kao da se rugaju našem govoru o miru i jasno otkrivaju nedostatke suvremene civilizacije i globalnog društva. /.../ On je izrazio radost što je Zagrebačka nadbiskupija prošloga ljeta, nakon nekoliko godina pripravnog "uhodavanja" i formalno konstituirala zasebno Povjerenstvo za ekumenizam i dijalog, na nadbiskupijskoj razini, dodavši da to dakako ne znači da za ekumensko djelovanje u Zagrebačkoj nadbiskupiji skrb započinje tek sada, 2003. Već je, naime, 1967. Biskupska konferencija osnovala "Biskupsku komisiju za ekumenizam", koja je kroz cijelo dosadašnje razdoblje, zbog svoje smještenosti u Zagrebu, istovremeno skrivila i za ekumenizam na zagrebačkoj, odnosno nadbiskupijskoj razini.

Dr. Zečević izrazio je radost i što se Svjetska molitvena osmina u Zagrebu na način molitvenih postaja u zagrebačkim crkvama četiriju kršćanskih konfesija na ovaj način događa već 20 godina.

Objasnio je pri tome da su Vijeće HBK za ekumenizam i dijalog i izdavač Kršćanska sadašnjost dostavljali npr. priručnik za molitvenu osminu na više od tisuću pojedinačnih adresa župa, samostana i crkvenih ustanova i u zagrebačkoj i u svim drugim biskupijama.

MOLITVENA OSMINA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA U ZAGREBAČKOJ NADBISKUPIJI

Svjetska molitvena osmina za jedinstvo kršćana na temu "Mir vam svoj dajem" u Zagrebačkoj nadbiskupiji završila je središnjim ekumenskim slavljem koje je u nedjelju 25. siječnja održano u srpskopравoslavnom hramu Preobraženja Gospodnjeg u Zagrebu. Na ekumenskom su slavlju sudjelovale sve kršćanske zajednice koje djeluju na području grada Zagreba. Tako su u ime Katoličke crkve bili nazočni predsjednik Vijeća za ekumenizam i dijalog HBK pomoćni zagrebački biskup **Vlado Košić** i požeški biskup **Antun Škvorčević**, u ime Evangeličke crkve u Hrvatskoj pastor **Moran Rajković**, u ime Baptističke crkve pastor **Željko Mraz**, u ime Evanđeoske crkve u Hrvatskoj pastor **Danijel Berković** te u ime domaćina Srpskopравoslavne crkve protojerej stavrofor **Marinko Juretić**. Na početku ekumenske molitve sve je pozdravio domaćin Juretić, izrazivši svima dobrodošlicu i veliku radost što se završno ekumensko slavlje o 20. obljetnici ekumenskog hoda po zagrebačkim crkvama održava upravo u srpskopравoslavnom hramu Preobraženja Gospodnjeg.

Molitva u zagrebačkoj pravoslavnoj crkvi

U ime Katoličke crkve najprije je govorio biskup Škvorčević, koji je jedan od začetnika ekumenskog hoda u gradu Zagrebu. Biskup Škvorčević istaknuo je kako je ekumenski hod započeo 1983. godine kao priprava za nacionalni euharistijski kongres. "Raduje me što među nama osjećam zajedništvo koje je djelo Duha Svetoga te zahvaljujem Bogu na pomoći koju nam je udijelio na međusobnom povjerenju između svih kršćana", dodao je biskup Škvorčević. Svoju riječ uputio je i pomoćni biskup zagrebački **Vlado Košić** koji je istaknuo kako među kršćanskim zajednicama nema neprijateljstva i da je ovaj ekumenski susret dokaz istinske povezanosti svih kršćana. "Ekumenizam je spor i težak, ali radostan put", istaknu je biskup Košić. U ime Evangeličke crkve u Hrvatskoj svoju molitvu za mir i prigodne riječi uputio je pastor **Moran Rajković**, koji je istaknuo kako se na "ekumenskim susretima okupljamo kako bi obratili svoje srce te u zajedništvu sa svakim kršćaninom otvorili srce u Kristu." Potom je pastor Baptističke crkve **Željko Mraz** rekao kako nas "Isus poziva da njegujemo ono što vjerujemo i što nam je zajedničko, a ono što je različito to nas još više obogaćuje. Zato smo pozvani da u našem kršćanskom mentalitetu budemo otvoreniji

jedni prema drugima te na taj način činiti konkretniji ekumenizam koji se događa u svakodnevnom životu", istaknuo je **Mraz**. U ime Evanđeoske crkve u Hrvatskoj svoje riječi uputio je pastor **Danijel Berković**, rekavši kao "međusobno jedinstvo i mir ima ogromnu cijenu". "Ako hoćemo saznati tu cijenu mira i kršćanskog jedinstva, dovoljno je uprijeti pogled u Kristov Križ. Tada će svi napori oko jedinstva kršćana biti plodonosniji", dodao je **Berković**.

Koordinator molitvene osmine bilo je Povjerenstvo za ekumenizam i dijalog Zagrebačke nadbiskupije na čelu s tajnikom **dr. Zvonimirom Kurečićem**, u suradnji s predstavnicima ostalih kršćanskih crkava grada Zagreba i na području Zagrebačke nadbiskupije.

EKUMENSKI H-EPICENTAR OKUPIO 350 MLADIH

"Ekuman & Ekuwoman" naziv je "H-epicentra" koji je 22. siječnja održan u egzotic baru "Papaya" SRC na Šalati u Zagrebu. Gosti ovomjesečne večeri bili su mladi Studentskog evanđeoskog pokreta (STEP) koji su predstavili svoje projekte mladima, njih oko 350, koliko se okupilo te večeri. Glazbeno raspoloženje mladima je približio DJ Tomo, koji je te večeri i debitirao. Vrhunac večeri bile su "karaoke show" koji je i ovoga puta vodila voditeljica večeri **Diana Samardžić**.

Prema odluci organizatora prihod od prodaje ulaznica uputit će se Križarskom bratstvu koji s ovim "H-epicentrom" zaključuju niz akcija "Za udrugu Krijesnica" - udrugu roditelja djece oboljelih od malignih oboljenja. Organizatori večeri su inicijativa mladih "Katolici na djelu" (Tim "H-epicentar"). Projekt podržavaju Povjerenstvo za pastoral mladih Zagrebačke nadbiskupije, Hrvatski Caritas, HKR, IKA i "Pogled" - list mladih. /IKA/

EKUMENSKA TRIBINA KOD OSJEČKIH ISUSOVACA

Pomoćni đakovački i srijemski biskup **dr. Đuro Hranić** i prof. liturgike Bogoslovskoga fakulteta SPC u Beogradu **mr. Vladimir Vukašinić** sudjelovali su 23. siječnja u osječkome Svetištu srca Isusova na ekumenskoj tribini o liturgijskoj raznolikosti i jedinstvu zapadne i istočne crkve. Organizator tribine je osječka Zajednica "Molitva i Riječ", a bila je to prva ekumenska tribina u više od deset godina na kojoj je teološki dijalog zauzimao središnje mjesto. Ukazano je na specifičnosti kršćanskih Crkvi, kojih se ne treba odricati ali, isto tako istaknuo je biskup, isplati se potruditi i upoznati posebnosti druge crkve. "Nije riječ o tome da odstupamo od nečega što nam je vlastito, nego o putu prepoznavanja autentičnih vrijednosti, što se nalaze u svakoj liturgijskoj tradiciji, o prepoznavanju pravoga slavlja - pravoslavlja, koje bi nam zbog autentičnih kršćanskih i liturgijskih vrijednosti i tradicije proširilo horizonte i pomoglo shvatiti katolištvo", kazao je biskup Hranić. U glazbenome dijelu sudjelovali su Pjevačko društvo "Sv. Josipa" pod ravnanjem **dr. Vladimira Peljhana** i Zbor svećenika Eparhije osječkopoljske i baranjske na čelu s osječkim parohom **Ratkom Petrovićem**.

MOLITVENO-EKUMENSKI SUSRET "DA SVI BUDU JEDNO"

"Da svi budu jedno" naziv je ekumenskog susreta koji je 31. siječnja održan u organizaciji Zajednice MiR u dvorani Centra za bolji svijet na Zavrtnici u Zagrebu. U trosatnom programu sugovornici su pokušali odgovoriti na pitanje najljepšega i najbolnijeg ekumenskog iskustva, te obogatiti nazočne informacijama o sebi i svom radu.

"Ako samo nešto novo saznamo, bit ćemo bogatiji, a ako milošću Božjom osjetimo Isusove suze koje nas dotaknu, počet ćemo graditi svijet mira", riječi su voditeljice i organizatorice susreta **prof. Marine Peterlin**. /prema IKI/

Piše: dr. Tadej Vojnović, OFM

Rebeka - snaha iz rodnog kraja

Čitajući Knjigu postanka došli smo na kraj najstarijeg pripovijedanja o Abrahamu (jahvističkog). Sara, žena njegova i njegov vjerni pratilac, već je umrla i prošli smo puta vidjeli kako je Abraham za nju kupio komad zemlje zajedno sa špiljom u Makpeli. Zemlja je pripadala Efronu Hetitu.

Sada nam pisac opisuje posljednje dane Abrahamova života. Iz opisa možemo zaključiti da je Abraham na samrti. Prije nego li umre ima još samo jednu želju a to je da za svojega sina Izaka nađe pravu ženu. Pisac kao da u prvoj rečenici ove 24. glave sažima sav Abrahamov život: *Abraham bijaše već ostarjao, zašao u godine, Jahve je Abrahama blagoslovio u svemu* (Post 24,1). Po svemu izgleda da je u usmenom pripovijedanju sada slijedila Abrahamova smrt, međutim pisac proširuje to pripovijedanje opisivanjem putovanja sluga koji za Izaka traži ženu. Nakon završetka ovog pripovijedanja govorit će se o Abrahamovoj smrti.

Zakletva

Abraham poziva svojeg najstarijeg slugu *pod čijom je upravom bilo sve njegovo* a to znači čovjeka od punog povjerenja. Povjerava mu važnu zadaću da njegovom sinu Izaku pribavi ženu. Ovaj način stupanja u brak nama je danas čudan ali u starini to nije bilo ništa neobično. Roditelji su bili oni koji su ženili i udavali svoju djecu. Da je Abraham bio mlađi i zdraviji, vjerojatno bi on sam pošao po tom poslu, ali on je već star i nemoćan.

No, koliko je god star, u glavi je sasvim bistar i zna što hoće a što neće. Pod svaku cijenu želi da taj sluga koji uživa njegovu potpuno povjerenje (ne znamo mu ime, neki misle da se radilo o Eliezeru iz gl. 15,3) Izaku pribavi ženu iz njegovog rodnog kraja i da mu neće izabrati za ženu *ni jednu od kćeri Kanaanaca* među kojima sad boravi. Ali samo obećanje nije bilo dovoljno. Za tako važnu stvar potrebna je zakletva i to ona najčvršća. A ta se čvrstoća postiže gestom i posebnim riječima. Abraham govori sluzi: *Stavi svoju ruku pod moje stegno da te zakunem Jahvom, Bogom neba i Bogom zemlje. Što znači ova gesta staviti ruku pod stegno? Radi se o dodiru spolnih organa što je zakletvi davalo posebnu čvrstoću i nepovredivost budući da je spolnost izvor prokreacije, potomstva i Božjeg blagoslova. Pleme izgiba i nestaje ako prestane i presuši njegovo razmnožavanje.*

Nakon ove vrlo važne geste dolaze najsvečanije riječi: prizivanje za svjedoka samoga *Jahvu, Boga neba i Boga zemlje*. Tek sada zakletva je čvrsta i Abraham može biti miran i siguran da će sluga sve točno izvršiti.

Putovanje puno neizvjesnosti

Pripovijedanje pisca snažno utječe na čitaoca upravo po svojoj zornosti i detaljima. To je ujedno najduža pripovijedačka sekvenca u Knjizi postanka. Već na samom početku, još prije nego li je krenuo, sluga nije siguran u svoj uspjeh. Hoće li mu se posrećiti da nađe ženu za sina svojega gospodara? Što ako je nađe a ona ne htjede s njime poći u nepoznato? Da li da tada Izaka povede do nje? Sva ova pitanja nagoviještaju bojazan hoće li Abraham još biti živ dok se sluga vrati? Inače bi ona bila suvišna. Osim toga put je dalek i neizvjestan. Treba poći i naći Abrahamovu domovinu, Mezopotamiju. Pisac spominje da se sluga zaputio u Aram Naharajim. U hebrejskom to znači "Aram na dvije rijeke" a grad se spominje kao Nahorov grad. Bila je to karavana od deset gospodarevih deva natovarena blagom i darovima. Onako kako se na istoku ide u prosce.

Nad svom nesigurnošću toga putovanja i ishoda lebdi briga Božje providnosti u koju Abraham vjeruje i u koju se uzda. Iz svega svojega dosadašnjeg iskustva s Bogom on je siguran: *Jahve, Bog nebesa, koji me odveo iz kuće moga oca i rodnog kraja i koji mi je pod zakletvom obećao: 'Tvome ću potomstvu dati ovu zemlju', pred tobom će poslati svog anđela, i odande ćeš ti dovesti ženu mome sinu* (Post 24,7). I sluga je krenuo.

Dugačak je to put. Dosta je da pogledamo na zemljopisnoj karti razdaljinu od Hebrona (Mamre) pa na sjever do Mezopotamije. Pisac nam ne opisuje što se sve na tom putu događalo, već svoje pripovijedanje nastavlja trenutkom kad je sluga sa svojim natovarenim devama došao pred Aram Naharajim, Nahorov grad. Predvečerje je. Zaustavio se izvan naselja kod zdenca na koji su žene i djevojke u predvečerje dolazile po vodu. Tu je dao slobodu svojim devama koje su od umora polijegale a on se prepustio molitvi. Bila je to molitva zahvaljivanja za sretno prevaljeni dugački put, ali i molitva da Jahve Bog iskaže milost njegovom gospodaru Abrahamu i ispuni želju ovog pravednog starca.

Prvi susret

Pravo je uzbuđenje nastalo kad je sluga usred svoje molitve ugledao kako na gradska vrata izlaze djevojke, svaka sa svojom posudom i upućuju se u dolinu, ravno prema zdencu pokraj kojega je on molio. Stotinu pitanja! Koja je? Je li među njima? Hoće li htjeti poći? Promatra i moli, moli i promatra. A one se sve više približavaju, spontane i neopterećene jer su same i obično nema nikoga od muškaraca kod zdenca. To je žensko sastajalište. A sluga moli i moli. Molio je od Boga znak po kojem će prepoznati onu koja je prava. Sada, kad je već došao tako blizu cilja, sada dolazi ono najvažnije: susret s pravom. Najbolje bi bilo da mu Bog Jahve da neki znak. Zanimljivo je da traženje znaka od Boga prati sve religije i premda ima u sebi i određeni magijski element, ipak je to na neki način i praksa do današnjega dana. Moli se Boga da očituje svoju volju, da pokaže što je njegov izbor. Ovu praksu nalazimo i u Bibliji, kako Starog zavjeta tako i Novog. Ne traže li i apostoli znak Božji kad umjesto Jude biraju njegovog nasljednika (usp. Dj 1,26)? Traženje znaka i ispitivanje volje Božje nekada se vršilo i otvaranjem Svetoga pisma.

Ovoga časa Abrahamov sluga traži znak. On ga sam i predlaže Bogu. Na primjer da djevojka kojoj će on reći: *Molim te, spusti svoj vrč da se napijem* odgovori: *Pij! I deve ću ti napojiti!* Ona koja tako odgovori, to će biti ona prava koju je Bog odredio Izaku, sinu njegova gospodara Abrahama. Sluga, dakle, ima namjeru istražiti volju Božju.

Rebeka

Još je sluga izgovarao svoju molitvu kad među djevojkama ugleda divno stvorenje koje je s krčagom na ramenu prilazilo zdencu. Pisac za nju kaže: *Djevojka je bila krasna, djeвица koju muškarac nije dirnuo*. Kao ni ostale ne gleda ni ona stranca (možda samo neprimjetno i krajičkom oka?) a niti postoji mogućnost da mu se bilo koja od njih obrati. Ove su se društvene norme strogo poštivale. Sluga je slušao šaputanje, smijeh, zvonki cilik mladosti a okom je pratio onu najljepšu. Ona je, međutim, kao da se je ništa ne tiče, zgrabila vodu i uputila se prema gradu. Sluga je skočio! Prilika koju ne smije propustiti. Potrčao je za njom i u svojoj zbunjenosti nije znao ponoviti rečenicu koju si je unaprijed složio. Rekao joj je: *Daj mi malo vode iz tvog krčaga!* Ali ako je on i bio zbunjen, djevojka se ponaša točno onako kako je molio da mu od Boga bude znak. Pisac nam je predstavlja: bila je to kći Betuelova - Rebeka.

(U sljedećem nastavku: Rebeka je isprošena)

Uredio: Tomislav Ivanović

Proštenje

Na blagdan obraćenja sv. Pavla, 25. siječnja, naše je sjemenište proslavilo svog nebeskog zaštitnika. Toga dana slavimo proštenje kapelice i ujedno Dan škole. Svetkovina je ove godine osim sjemništaraca, njihovih poglavara i profesora okupila i znatno veći broj vjernika - roditelja i rodbine naših sjemništaraca, kao i sve one koji djelom, molitvom ili na bilo koji drugi način pomažu naše sjemenište.

Svečanu sv. misu slavili su grkokatolički egzarh Srbije i Crne Gore **mons. Đuro Džudžar** i **mons. László Biró**, pomoćni biskup kaločki i rektor centralne bogoslovije u Budimpešti, skupa s mjesnim biskupom **dr. Ivanom Péntzesom**. S biskupima su koncelebrirali i sjemenišni odgojitelji. Biskupi su se u svojim propovijedima osvrnuli na život sv. Pavla i dali nam poticaj da se nadahnjemo životom i primjerom našeg nebeskog zaštitnika. Nakon pričesti sjemeništarci **Tomislav Ivanović** i **Szilárd Balcsák** odrecitali su dvije meditacije, a glazbene točke su izvedene pod vodstvom **Lászla Baranyija**.

Među uglednim gostima bili su predstavnici hrvatskog i mađarskog generalnog konzulata, iz pokrajinske vlade **Imre Kern**, gradonačelnik **Géza Kucsera** i predsjednik Izvršnog odbora SO Subotica **Árpád Papp**.

Robert Mađarić

Prvo polugodište

Polugodište u gimnaziji Paulinum završava se po običaju krajem siječnja. Ove godine 29. siječnja održana su samo tri školska sata, nakon kojih je slijedila sjednica Nastavničkog vijeća. Profesori i poglavari su uglavnom bili zadovoljni dosadašnjim radom učenika, ali je rektor **Josip Miocs** upozorio da je potrebno nastaviti s intenzivnijim radom u nastavku školske godine. Nakon sjednice pročitani su uspjesi odjeljenja od kojih je četvrti razred bio najbolji, a oni sa slabijim ocjenama moraju se prihvatiti ozbiljnijeg učenja.

Andrej Prihoda

Izlet na Palić

Prema starom običaju naše škole i sjemeništa, nakon završetka polugodišta, a prije duhovnih vježbi, sjemeništarci idu na jednu veliku šetnju ili izlet. Tako smo 29. siječnja posjetili Palić.

Dobrom raspoloženju pridonijela je šetnja po ledu, snijegu i vodi, grudanje, a napose jedan krug oko Paličkog jezera kada smo razgledali Božju prirodu, pokrivenu bijelim, sniježnim pokrivačem. Kod centralne fontane napravili smo zajedničku fotografiju s direktorom škole. Poslije duge šetnje svratili smo u župnu crkvu Marije Kraljice svijeta, gdje smo izmolili kronicu i otpjevali pjesmu u znak zahvale Majci Božjoj.

Nakon zahvalne molitve palički župnik **Josip Leist** nas je pozvao u dvoranu na topli čaj i lepinje koje je napravila gđa **Gabrijela Milodanović**, kantorica i župna suradnica. U znak zahvale za trud koji je uložila za nas sjemeništarce zahvalili smo joj pjesmama i recitacijom. Međutim, sve što je lijepo kratko traje, tako da smo se morali uputiti natrag u naše sjemenište i spremati se za duhovne vježbe.

Željko Štimac

DUHOVNE VJEŽBE

Od početka naša Crkva preporuča svim vjernicima da barem jedanput u godini obave duhovne vježbe. Sam Gospodin Isus se često povlačio u tišinu i razgovarao sa svojim Ocem. U praksi crkvenim vremenima apostolski oci, apologeti i crkveni oci su u tišini i okrilju Gospodnjem pripravljali svoj duh za velike poduhvate. Kroz srednji vijek kršćanstva mnogobrojni crkveni naučitelji i naučiteljice preporučaju duhovne vježbe kao izvrsno sredstvo za napredak u duhovnosti. Duhovne vježbe u današnje vrijeme posebno umiruju čovjekov duh i pomažu mu da u tišini i sabranosti pred Bogom donose važne odluke za daljnji život i da spozna svoje mane i pogreške koje mu uzrokuju probleme i poteškoće. Ovaj lijepa duhovnost je vrlo korisna i poželjna za svakoga kršćanina.

U našem sjemeništu duhovne vježbe su održane od 29. 01. do 1. 02. Voditelj duhovnih vježbi bio je **p. Ivan Vinkov** DI iz Beograda. On je kroz tri dana stavio poseban naglasak na meditiranje uz Sveto pismo. Od stvaranja svijeta do izlivanja Duha Svetoga nad apostole, pater nam je prikazao veličanstven plan spasenja koji je Bog pripremio za ljudski rod. Za vrijeme duhovnih vježbi održano je i klanjanje u našoj kapelici. Sjemeništarci su kroz čitav dan pohodili Isusa u Presvetom Oltarskom Sakramentu i meditirali uz važne događaje Isusova života. Otac Vinkov je sa sjemeništarcima obavio meditaciju na istočnjački način. Zadnji dan duhovnih vježbi prošao je u uzajamnom druženju i duhovnim razgovorima s p. Ivanom. Duhovne vježbe završile su misom i svečanim Te Deumom.

Ove duhovne vježbe ostavile su upečatljive dojmove na sjemeništarce te će moći još revnije i savjesnije ispunjavati svoje internatske i školske zadaće.

T. I.

Uređuje: Katarina Čeliković

OD POKLADA I PRELA...

U mjesecu veljači diljem svijeta ljudi se vesele, šale, stavljaju maske na lice i postaju likovi iz filmova, bajki...

Zabave ovog pokladnog vremena, iako različitog sadržaja, imaju više imena: POKLADE, KARNEVAL, MAŠKARE, MASKENBAL, FAŠNIK, a u ovoj našoj bačkoj ravnici zabave se odvijaju na PRELIMA... Istina, i u našim je krajevima, napose u Srijemu a onda nešto manje i u Somboru i Subotici postalo vrlo popularno maskiranje. Tako se u Srijemu priređuju vrlo lijepe priredbe s maskama.

Ove maske skrivaju lica, svojim izgledom nasmijavaju i razveseljuju ali često si "maškare" daju puno slobode i čine ono što inače ne čine u svom svakodnevnom životu. Dragi Zvončići i Zvončice, ne zaboravite da ovo vrijeme maskiranja ima svoj kraj. Zabave i maskiranja prestaju s Čistom srijedom ili Pepelnicom, prvim danom korizmene pripreve za naš najveći blagdan - Uskrs!

Nudimo vam veselje i zabavu ali i pouku kako se pripraviti u korizmi i s Isusom strpljivo u ljubavi nositi križ.

Odlučite se za neku od ponuđenih ideja i provedite je u djelo!

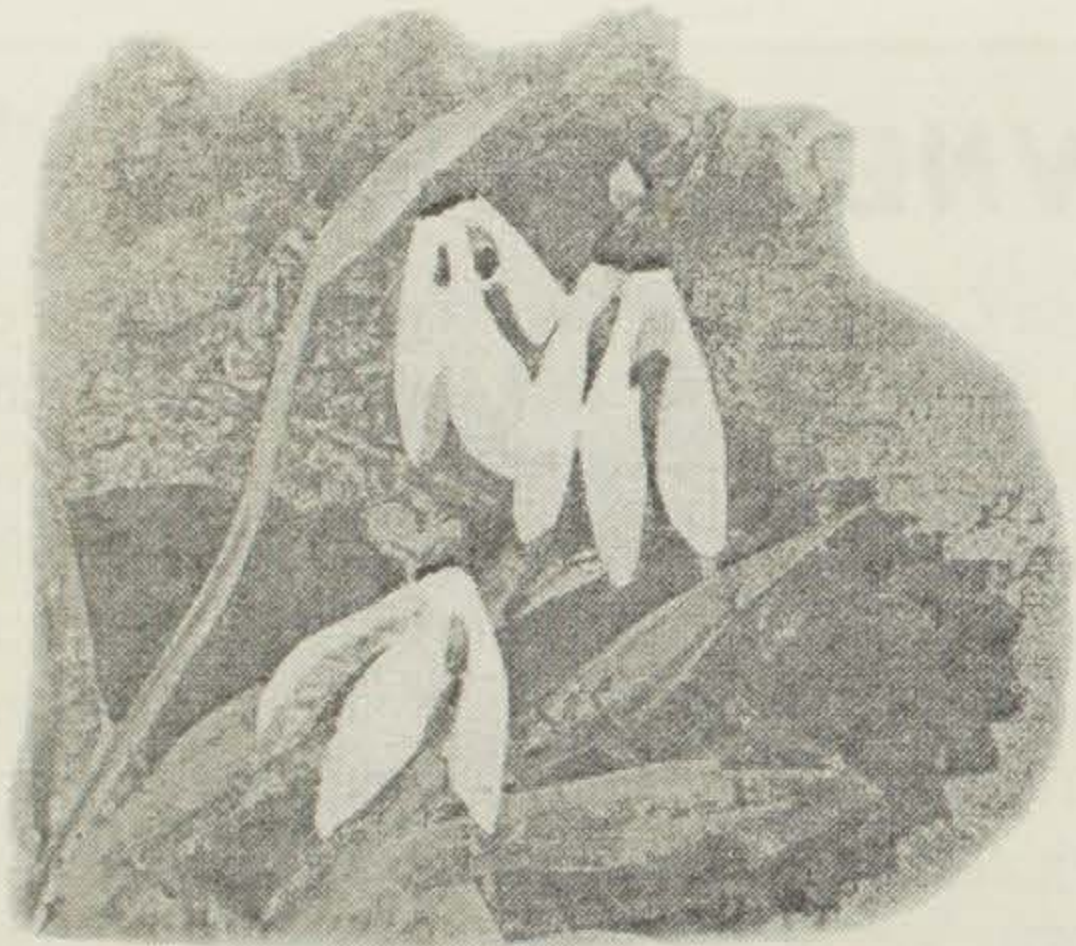
Vaša Zvončica

Od križa potječe sva sila,
sav plod, sva zasluga.

Nadbiskup Stadler

VISI BABA

Probudila se.

Prerano.

Javlja nam prirode vijest.

Javlja nam život.

Zove nas.

Mami nam pogled.

Čuvajte me!

Samo sam nježna

krhka ljepota.

Prvi me mraz odnese.

Snaga je moja

u tvom pogledu

u tvojoj

LJUBAVI za mene.

K. P.

ZAŠTO SE MASKIRAMO? OTKUDA POKLADE I PRELA?

Zašto ljudi priređuju ove zabave? Stari kažu da je ovaj običaj nastao polovinom prošloga stoljeća i da ima veze s korizmom. Nekada su kršćani korizmu shvaćali vrlo ozbiljno i strogo su se pridržavali korizmenog posta i odricanja. Zato su si u danima pred korizmu dali "oduška". U vrijeme poklada više se jelo i pilo, šalilo, ludovalo...

Na bunjevačkim prelima se igralo, jelo i pilo, a svakako da su na svim zabavama obvezni fanci ili krafne.

"DEBO ČETVRTAK"

U posljednji četvrtak pred Čistu srijedu ili Pepelnicu, kada počinje post, naši su stari imali običaj da devet puta jedu. I na ovaj dan se

obavezno jedu fanci, a kad ih priprema "reduša na glasu" mora biti više ljudi na okupu. Tako se skupi rodbina i onda se uživa u fancima. Toga se

ZVONČIĆI NA MISI

15. 02. - 6. NEDJ. KROZ GODINU

Lk 6,17.20-26

Pozorno slušajte današnji Isusov govor. Blago onima koji su siromašni, uplakani, gladni, pogrđeni... a jao onima koji mnogo imaju, koji su siti i hvale se.

22. 02. - 7. NEDJ. KROZ GODINU

Lk 6,27-38

Ljubav prema neprijateljima je možda najteže izvodljiva ljubav. Jeste li već ljubili onoga tko vam nanosi nepravdu, tko vas lažno optužuje ili ogovara? Isus kaže da treba blagoslivljati one koji nas proklinju i moliti za one koji nas zlostavljaju.

29. 02. - 1. KORIZMENA NEDJ.

Lk 4, 1-13

Isus odlazi u pustinju gdje ga đavao iskušava. Isus ne pristaje ni na kakva obećanja jer *Klanjaj se Gospodinu, Bogu svome, i njemu jedinome služi!*

7. 03. - 2. KORIZMENA NEDJELJA

Lk 9,28b-36

PREOBRAŽENJE - Isus se pokazuje u svojoj punoj slavi, preobražen, Petru, Ivanu i Jakovu. Učenici poželješe ostati s njim. Možemo samo zamisliti kako je lijepo biti s Njim u raju.

14. 03. - 3. KORIZMENA NEDJ.

Lk 13,1-9

Isus nas upozorava da brzo promijenimo život. Ne smijemo živjeti poput neplodne smokve. Ako ne donosi rod, treba je posjeći.

dana jede i krumpirača.

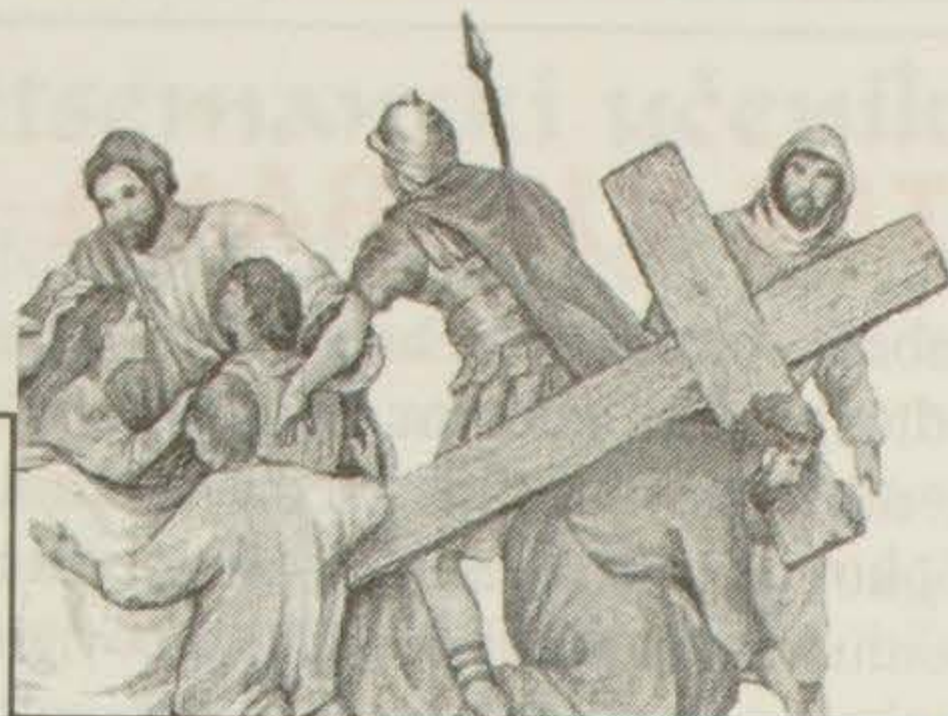
Nekoć je bilo u modi da poneki "miandžije" prirede igranke - "kolo pod barjacom" gdje se uz dobru svirku peku i fanci.

Toliko o našim običajima.

MASKE TREBA SKINUTI

Prije nego uđemo u vrijeme korizme najvažnije je sve maske skinuti. Kakve smo maske nosili i kako smo se ponašali najbolje je vidio naš dragi Bog! Ako smo i htjeli sakriti pod maske nešto što na nama nije lijepo ili dobro, sad je vrijeme da dođemo pred Isusa u svetoj ispovijedi i da mu se pokažemo u pravom svjetlu. Njemu smo lijepi baš ovakvi kakvi smo u stvarnosti. Iskreno lice najljepše je lice! U ispovijedi sve maske nestaju, padaju i lice i duša postaju novi, čisti.

DO KORIZMENE PRIPRAVE

PUT KRIŽA - PUT SRCA u 14 postaja

<p>1. SRCE ♥ Isusa osuđuju na smrt</p> <p>Danas sam te osudio na smrt. Moje je srce bilo tvrdo. Tvoje samilosno. Zatajio sam te. <i>Srce Isusovo, smiluj mi se!</i></p>	<p>8. SRCE ♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥ Isus tješi jeruzalemske žene</p> <p>I ja tugujem sa ženama jeruzalemskim. One su imale srce koje voli i suosjeća. Neću više nikome nanositi patnju, ni tjelesnu ni duhovnu. <i>Srce Isusovo, smiluj mi se!</i></p>
<p>2. SRCE ♥♥ Isus prima na se križ</p> <p>Ti si, Isuse, svoj križ primio. Dragovoljno. A meni je moj tako težak. Često se bunim i želim ga ostaviti. Hvala ti što si ga nosio i za mene. <i>Srce Isusovo, smiluj mi se!</i></p>	<p>9. SRCE ♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥ Isus pada treći put pod križem</p> <p>Blizu je kraj. Ni ovaj pad za tebe nije konačan. Hvala ti što nastavljaš do cilja iako mi je teško prihvatiti da moraš zbog mene toliku žrtvu podnijeti. <i>Srce Isusovo, smiluj mi se!</i></p>
<p>3. SRCE ♥♥♥ Isus pada prvi put pod križem</p> <p>Bog je pao zbog mojih grijeha. Priznajem ti, Gospodine, srce mi se stisne kad te gledam onako ponižena pred drugima. Hvala ti što si ustao i nastavio dalje. <i>Srce Isusovo, smiluj mi se!</i></p>	<p>10. SRCE ♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥ Isusa svlače</p> <p>Stidim se što sam te i ja ogolio svojim mislima, riječima i djelima. Pružam ti svoje srce da se zaogrneš. Pazit ću da moje odijevanje bude pristojno. <i>Srce Isusovo, smiluj mi se!</i></p>
<p>4. SRCE ♥♥♥♥ Isus susreće svoju svetu Majku</p> <p>Susret pun boli. Majka te Tvoja srcem zagrlila dok si prolazio pored nje. A ja sam svoju majku rastužio mojim lošim ponašanjem. Ti si, Isuse, svoju majku ljubio do kraja. <i>Srce Isusovo, smiluj mi se!</i></p>	<p>11. SRCE ♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥ Isusa pribijaju na križ</p> <p>Opraštaš, Gospodine, svojim krvnicima i razbojniku. A ja ne mogu oprostiti ni najmanju uvredu. Teška srca opraštam a očekujem oprostjenje. <i>Srce Isusovo, smiluj mi se!</i></p>
<p>5. SRCE ♥♥♥♥♥ Šimun Cirenac pomaže Isusu nositi križ</p> <p>Želim i ja biti Šimun Cirenac. Ne želim misliti samo na sebe. Dopusti mi da podignem makar malo Tvoj križ, Isuse. <i>Srce Isusovo, smiluj mi se!</i></p>	<p>12. SRCE ♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥ Isus umire na križu</p> <p>Čini se da je kraj. Moj Bog umire. Srce Isusovo prestaje kucati. Ali prije toga svom ljubljenom učeniku Ivanu daje svoju Majku a njoj sina! Kako si velik i dobar kad i u trenu smrti misliš na nas. <i>Srce Isusovo, smiluj mi se!</i></p>
<p>6. SRCE ♥♥♥♥♥♥ Veronika pruža Isusu rubac</p> <p>Tvoja krv čisti moje grijeha. Pružam ti svoje srce da utisneš u nj svoju sliku kao u Veronikin rubac. Tvoje lice uvijek je sa mnom. <i>Srce Isusovo, smiluj mi se!</i></p>	<p>13. SRCE ♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥ Isusa skidaju s križa</p> <p>Ne mogu zamisliti kako je krvarilo srce Marijino kad joj mrtvoga Isusa staviše u naručje. Smrt je za mene velika tajna. <i>Srce Isusovo, smiluj mi se!</i></p>
<p>7. SRCE ♥♥♥♥♥♥♥ Isus pada drugi put pod križem</p> <p>Iako padaš i drugi put, dižeš se, moj Spasitelju. Ja sam vrlo slab. Ne mogu dugo izdržati u odluci da ću biti dobar. Da ti nisi ustao, ja bih potpuno propao. <i>Srce Isusovo, smiluj mi se!</i></p>	<p>14. SRCE ♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥ Isusa polažu u grob</p> <p>Sahranjen si kao čovjek. U prazan i nov grob. Volio bih ti poviti rane i svojim suzama utješiti tvoju Majku. I ja sam kriv za tvoju smrt ali sam svjestan koliko moram cijeniti život i braniti ga od onih koji ga oduzimlju. <i>Srce Isusovo, smiluj mi se!</i></p>

LJUBAV NA DJELU

Ljubav nije tek osjećaj. Ljubiti znači pomoći drugome - bratu, sestri, roditeljima i drugima u obitelji ili svojim prijateljima u razredu, susjedstvu. Evo nekoliko prijedloga kako to možete učiniti samostalno ili možda u razredu, u vjeronaučnoj skupini.

Korizmeni dnevnik

Otvorite svoj novi dnevnik koji će imati četrdeset listova. Na svaki napišite ili nacrtajte što ste svakoga dana učinili za svoga bližnjega. Čuvajte svoja dobra djela do Uskrsa a onda ih darujte Isusu.

Ruke ljubavi

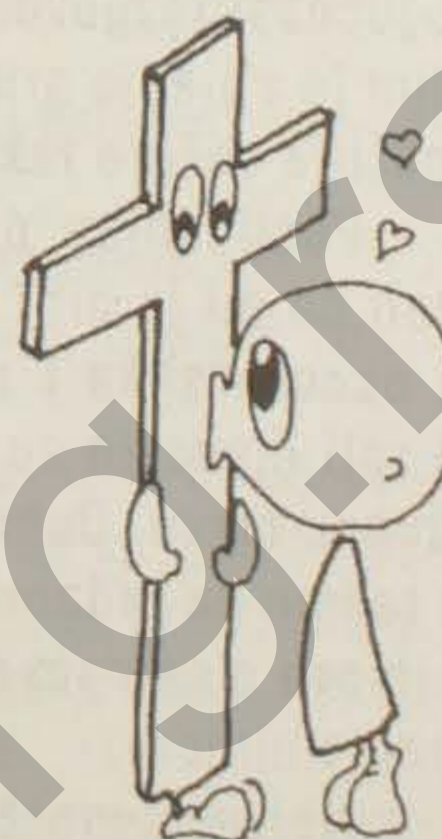
(prijedlog prema MAK-u)

Ovo je zadatak koji možete raditi u crkvi, razredu ili u vjeronaučnoj skupini. Neka svatko nacrtaju svoju ruku i izreže je škarama. Napišite na nju dobro djelo za svaki dan ili molitvu a "ruke" zalijepite ili zabodite na pano, križ i sl. Ruke mogu biti i u različitim bojama pa mogu označavati djelo ili molitvu.

Srce za Isusa

Srce je lako izrezati. Srce ćeš za Isusa dati kada dođeš na pobožnost Križnoga puta. Svoje izrezano srce možeš staviti u crkvi na dogovoreno mjesto ili ga čuvati kod kuće. Ali, pazi da to srce bude uvijek novo, za svaki Križni put!

**Da te samo dotaknem
i dodirnem ti haljine
moje srce bilo bi cijelo
sve rane bi nestale.**

Sastavi svoj Put križa!

Uredila: Dijana

POČETI S VJEŽBAMA

Da bismo bili u dobroj formi, potrebno je na vrijeme početi vježbati. Ne jednom godišnje, niti jednom mjesečno. Potrebno je svakodnevno odvojiti vrijeme za gimnastiku. Neovisno radi li se o tjelesnoj, umnoj ili duhovnoj kondiciji koju želimo postići. Bez straha od upale mišica, a kao pripremu za najvažniji događaj u povijesti Čovjeka - uskrsnuće.

Želimo li ostati stalno u jedinstvu s Uskrsnulim, neophodno je učiniti korak bliže prema Smrti. Nazovimo ovu vježbu MRTVLJENJE. Da, vjerojatno ne zvuči kao laka vježba. Ali, ne brinite, ne radite nikad vježbu sami, već u zajedništvu s Kristom. I pred očima imate cilj: Uskrs. Početak vježbe je ovakav: iz LJUBAVI prema Bogu, bratu, sestri... ponajprije ZABORAVI NA SVOJE prohtjeve, želje, ugodnosti, sitne sebičnosti... Dakle, umri samom sebi i tada ćeš vidjeti samo DRUGOGA. Bit ćeš poput Isusa u trenutku kada je napušten na križu umirao ali ćeš zajedno s njima prijeći iz smrti u Život.

Ne odustajte kad vam je teško i ako ste skrenuli s puta uvijek se možete vratiti. Nije važno koliko ćete puta početi, važno je doći do cilja!

Treba na vrijeme početi s vježbama.

Dijana :)

Zbivanja koja slijede

TRIBINA MLADIH

15. 02. 2004. u 19 sati

Katolički krug

Tema: O pravoslavlju

Predavač iz Pravoslavne crkve

ZABAVA ZA MLADE

subota, 21. 02. 2004.

s početkom u 20 sati

Karitasov klub, Gajeva 50

Ulaznica: 35 din

(u cijeni je sok)

SUBOTIČANKE NA OBNOVI U ZAGREBU

Duhovna obnova za srednjoškolke održana je od 9. do 11. siječnja u Remetama (dio Zagreba). Sestre "Naše Gospe" ugostile su četrnaest djevojaka iz Osijeka, Josipovaca, P. Podgojevaca, te četiri maturantice župe Isusova Uskrsnuća iz Subotice. Voditeljica trodnevne duhovne obnove na temu "Tko je moj prijatelj" bila je s. Vianea uz pomoć s. Tarzicije.

Program je počeo 9. siječnja dočekom i smještajem djevojaka, a nakon večere se nastavio vježbom upoznavanja i završio molitvom. Slijedeći je dan bio veoma ispunjen programom, te je jako brzo prošao. Oko 9 sati bilo je prigodno predavanje na temu, a odmah zatim pojedinačni rad. Nakon toga pjevanje, molitva i ručak. Pružena je i mogućnost razgovora s voditeljicama, a zatim je slijedio grupni rad, euharistija, a poslije večere rekreacija i molitva.

Posljednjeg dana, na temu "Prijatelj da mi je biti", bio je praktični rad na osnovu slika i molitvenih zapisa. U 10 sati djevojke su pošle na euharistiju u župnu crkvu. Duhovne vježbe završene su radom na zadanu temu i izražavanjem dojmova o samom susretu i to mimikom i pantomimom.

Neizostavno želim zahvaliti sponzorima Emanuele, Marini, Zvonku i Tomislavu Kujundžiću. Zahvaljujući njihovoj dobroti organizacija ovakvih susreta je uvijek puno lakša i uspješnija. Posebna hvala sestrama, jer da nije njih ne bismo prošli kroz ovo novo iskustvo, koje nas je ne samo duhovno obogatilo nego i naučilo novim spoznajama koje ćemo koristiti u svakodnevnom životu.

Ivana Šokčić

Iz mog ugla...

EUROPSKO RUKOMETNO PRVENSTVO 2004.

Još jedna velika rukometna smotra prošla je sa zapaženom ulogom hrvatske momčadi. Naime, hrvatska vrsta je na prvenstvu odigranom u susjednoj Sloveniji (22. siječnja - 1. veljače) osvojila visoko četvrto mjesto.

U prvoj fazi natjecanja Hrvatska je dobila dvije utakmice protiv veoma jakih reprezentacija Španjolske i Danske. Obje utakmice su imale "infarkt" završnice i završile su sa samo jednim golom prednosti za Hrvatsku. Te dvije pobjede osigurale su prvo mjesto u skupini i što je još bitnije otvorile realne šanse prolaska u polu-završnicu.

Drugi dio natjecanja također je nastavljen veoma dobro. Pobjeda protiv Švedana i Švicaraca te neodlučeno protiv Rusa i Hrvatska je bila u polu-finalu.

Hrvatska, do tada jedina neporažena momčad na prvenstvu, dobila je obavijest da ju u polu-finalu čeka domaćin Slovenija. Nitko od naših nije bio presretan što će igrati protiv Slovenije jer su znali da će Slovenci, kao domaćini, biti protežirani od strane sudaca - samo se još nije znalo u kojoj će se to mjeri odraziti na sam tijek utakmice. Na taj odgovor nismo dugo čekali. Tek što je počela utakmica, u 5. minuti prvog dijela slovenski igrač Aleš Pajovič je udario rukom odnosno prstom u oko i teško ozlijedio jednog od ključnih igrača Petra Metličića. Suci su pustili Pajoviča da prođe gotovo nekažnjeno sa žutim kartonom. Taj gest je po mišljenju mnogih trebao biti sankcioniran crvenim. Bilo je još takvih nasrtaja, na Džombu i Lackovića, no crvenih kartona nije bilo. Sloveniji je bilo dopušteno igrati grubo i to je naravno izravno utjecalo na tijek utakmice. Nije, nažalost, reprezentacija Hrvatske imala rješenja za takvu, ako mogu reći, prljavu igru Slovenije. Kasnije se ozlijedio i Ivano Balić, koji nije mogao odigrati jedan dio utakmice. Mirza Džomba je blistao, ali kako to nije bilo dovoljno, Slovenija je ipak na kraju pobijedila.

U susretu za treće mjesto Hrvatska je izgubila još jednom i to od Danske. Opet, mnoge sporne odluke španjolskog sudačkog para, ali na kraju se ipak mora priznati da je Danska bila bolja.

Ipak, možemo biti veoma zadovoljni s četvrtim mjestom jer smo dokazali da naše zlato iz Portugala nije bila nikakva slučajnost. Ivano Balić je proglašen za najboljeg organizatora igre i najboljeg igrača na prvenstvu, dok je Mirza Džomba najbolji strijelac. Često je teško gledati sportska natjecanja u kojima uspjeh ovisi o naklonosti sudaca jer prorade ljutnja i bijes. Ali to je i upozorenje da dobre momčadi moraju biti spremne na ovakve izazove.

Slijedeći su cilj Olimpijske igre u Ateni ove godine. Imat će ova momčad još jednu priliku pokazati svoju kvalitetu. Nadajmo se možda i drugom olimpijskom rukometnom zlatu...

igor

GRUBA IGRA

Getsemanski učenik

Na Veliki četvrtak 2002. godine bila sam na bdjenju u bazilici sv. Terezije. Ono ima za cilj pokazati našu spremnost da bdijemo s Kristom u Getsemanskom vrtu, kad već apostoli nisu mogli izdržati. Te godine je na programu bila meditacija, koju je vodio bogoslov **Marijan Vukov**. Kroz nju sam naj snažnije osjetila Isusovu duševnu patnju i strah prije nego je trebao biti predan.

Zamislite čovjeka od 33 godine. Mršav, u skromnoj odjeći, živi od milostinje, blagih crta lica kakve imaju samo ljudi koji žive u miru s Bogom i ljudima. On zna da će za nekoliko sati biti mučen, razapet i da će umrijeti. Trese se od straha. Krvav znoj ga obliva dok

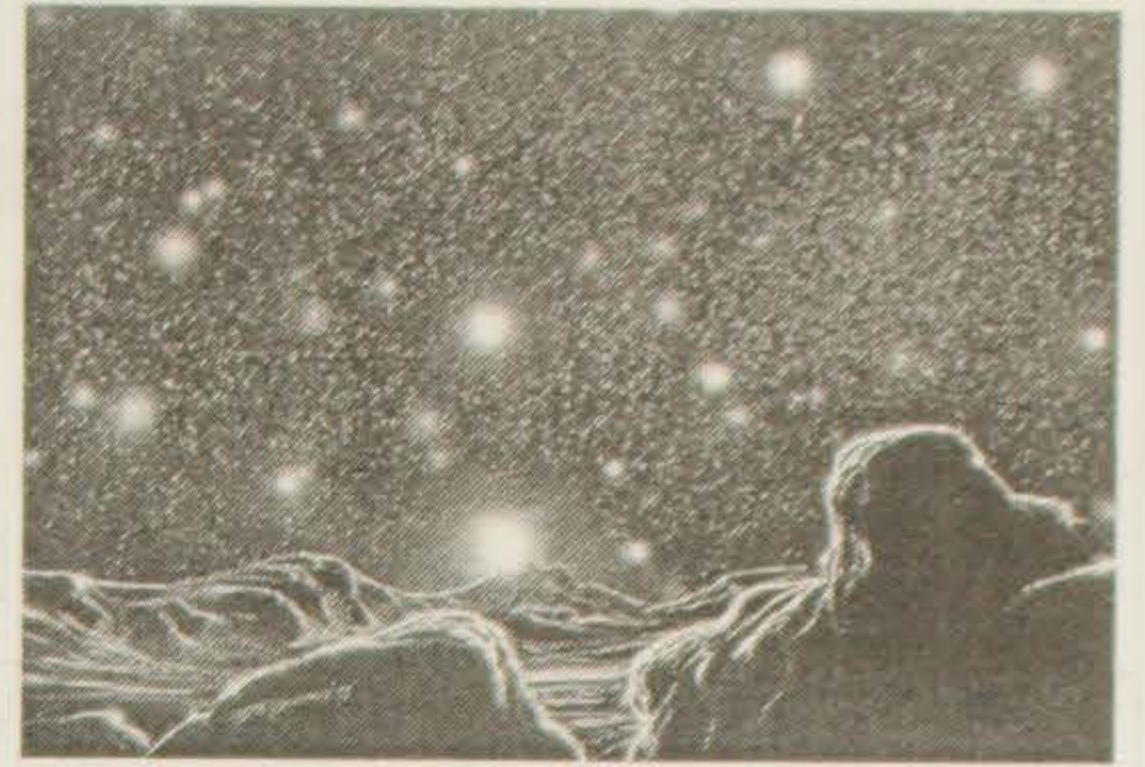

na koljenima preklinje Oca da ga mimoide bičevanje, ponižavanje, nošenje križa, raspeće... ali prihvaća sve - ako je to volja Očeva. U tim trenucima agonije, njegovi učenici spavaju. Nema nikoga da ga utješi, zagrlji, ohrabri, bude uz njega u molitvi. Dobri Bog mu je prepustio da sam odluči da li će se žrtvovati za nas. Duh mu je govorio što je ispravno učiniti, ali tijelo je željelo pobjeći. Učitelj je trebao učenike da budu uz njega, da mole da duh pobijedi tijelo. No, bio je sam.

Razmišljajući o prizoru u Getsemanskom vrtu, silno sam poželjela biti tamo, moliti s Kristom, zagrliti ga, zaštititi i ojačati riječima da će Nebeski Otac sve izvesti na dobro. Međutim, on više ne treba moje ohrabrenje, jer je on na Nebu, sjedinjen s Ocem i Duhom Svetim. Ali, koliko je ljudi na svijetu koji prolaze kroz situacije slične onoj kroz koju je prolazio Isus. Možda se neka djevojka premisslja da li učiniti abortus ili ne, jer se još uvijek ne želi odreći zabave i mladenačkog života. Ili neki čovjek ne zna da li preuzeti odgovornost brige o starim roditeljima jer bi mu to oduzelo previše vremena. Učitelj je izdržao i na kraju pobijedio strah. Prepustio se volji Božjoj i postavio ljubav prema ljudima iznad ljubavi prema sebi... No, hoće li ljudi imati toliko snage i vjere? Oni trebaju nekoga uza se. Ja imam priliku ohrabriti uplašenoga Krista preko tih ljudi. Ako ste i vi osjetili kako vam je srce poželjelo biti uz Jaganjca, potražite ga među ljudima.

"Zaista, kažem vam, što god učinite jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!" Mt 25,40

Hannah

TIŠINA

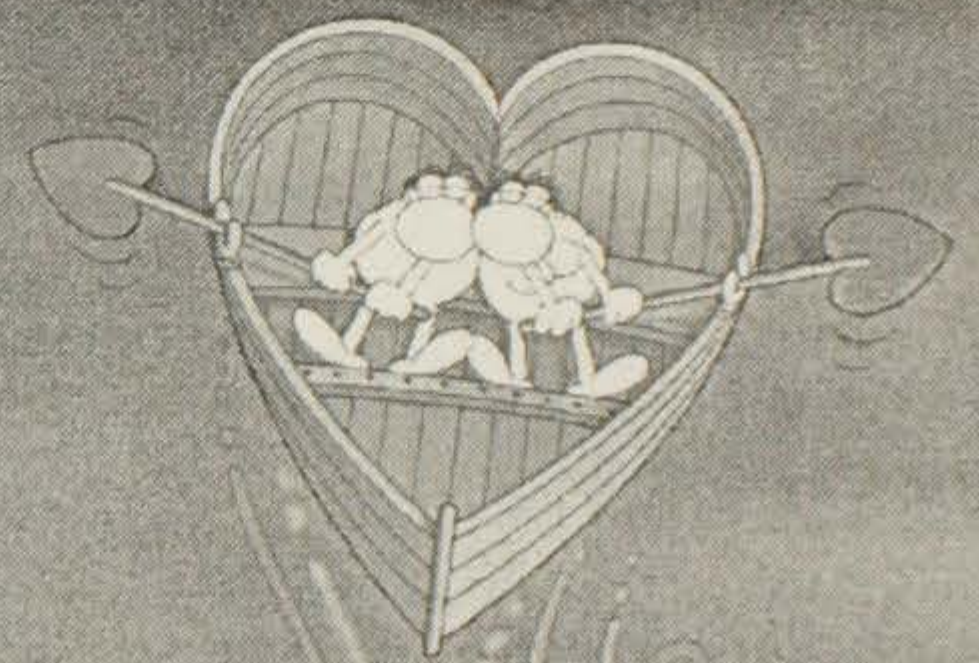
Tišina je moj lijek.
Uživam u tišini.
Mnogo više čujem.
U tišini nikad nije galama
Postoji red, harmonija,
Tišina prija.

Kad šutim čujem zvuke tišine.
U tišini mogu govoriti
I samo će me ona čuti.

Previše tišine škodi,
A čuti da bi čuo svoj nutarnij glas
Vjeruj, godi.

Mirela Stantić

**Ne zaboravite na Valentinovo
i poslije Valentinova (14. 02.)**

TREBAM TE

TREBAM TE KAO ŽEDNA ZEMLJA KIŠU
KAO ZRAK ONI KOJI DIŠU.

TREBAM TE KAO SESTRA BRATA
KAO USAMLENI ŠTO TREBAJU NEKOGA NA VRATA.

TREBAM TE KAO ŠUME GORU
KAO TAMNA NOĆ ZORU
KAO NEBO ŠTO TREBA MORU.

BEZ TEBE ŽIVOT GUBI SMISAO
NEMOĆNA SAM IZRODITI DOSTOJNU MISAO
SNAGE NEMAM; NAPOLA DRIJEMAM
POSUSTAJEM, PADAM. GDJE SI?
ZNAJ JOŠ UVIJEK TI SE NADAM.

ČEKAM TE; VRATI SE
TU ISUSE GDJE JE DOM
OSTANI ZAUVIJEK U SRCU MOM.

MARINA

ŠTO TI TO TREBA?!?

Pri isteku dana, legnuvši u toplu postelju, sabrao si utiske protekla 24 sata.

Bio je to manje ili više uzbudljiv dan, ispunjen mnogim druženjima, naporima...

Legao si zadovoljan, ali duboko u sebi prazan.

To se isto ponovilo narednog dana, i dana nakon tog... i još uvijek se ponavlja.

Ta praznina u tebi iz dana u dan raste. Što ti to treba da bi popunio i potpuno izbrisao tu prazninu iz svog srca?

Ne, nije ti potrebna nikakva tehnologija, znanost niti svakovrsne slasti koje nosi ovaj moderan svijet. One ti pružaju samo kratkotrajna zadovoljstva.

Za ispunjenje te praznine i stalnu duševnu radost potreban ti je samo jedan trenutak dnevno. Jedan trenutak koji ćeš pokloniti svojoj baki, djedu, prijatelju... ali samo toj jednoj osobi. Tada se potpuno posveti svojim bližnjem, smij se s njim i razgovaraj... Pokloni trenutak!

I kada legneš opet u krevet, preispitaš svoju savjest i sa smješkom, zadovoljan se prepustiš snu, osjetit ćeš se kompletnim. Ta će praznina jednostavno iščeznuti. Ako i dalje nastaviš od srca poklanjati te dragocjene trenutke, naći ćeš ono što ti treba: pravo zadovoljstvo i duševni mir.

Nevena Mlinko

VELIKO PRELO Mladih

foto reportaža

Ove je godine tradicionalno Veliko prelo održano po 125. put. Ovo jubilarno prelo, pored već poznatog "Velikog prela", organizirano je i kao "Veliko prelo mladih". Velika dvorana HKC "Bunjevačkog kolo" bila je premala za zainteresirane, a mladi koji su uspjeli nabaviti karte uživali su u veseloj atmosferi uz dobru glazbu tamburaških bendova "Ravnice" iz Subotice i "Dika" iz Vinkovaca. Veselilo se skroz do jutarnjih sati, a fotoreportaža neka dočara ono što smo mi doživjeli.

NAJ-NAJ-NAJ

Marija Stantić & Miroslav Vujković Lamić

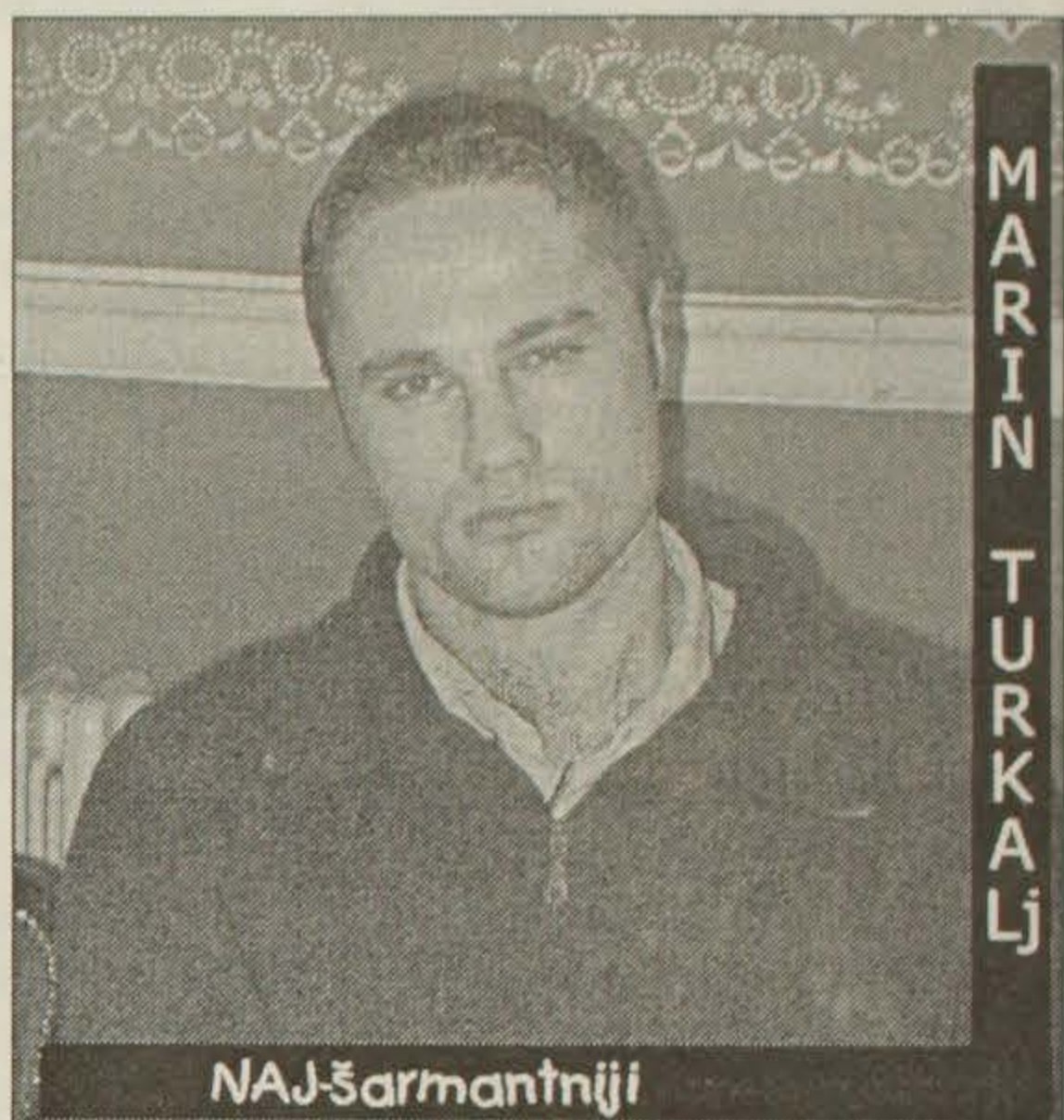
NE ZNAM NIŠTA O POVIJESTI PRELA, JA SAM SAMO PIVAČ. VIŠE MI SE SVIĐA OVO PRELO JER JE ONO VELIKO SUVIŠE UŠTOGLJENO!!!

Josip Francišković

NATAŠA NIMČEVIĆ

NAJ-ELEGANTNIJA

MARIN TURKALJ

NAJ-šarmaniji

OVO MI JE TREĆE PRELO, SUPER JE ATMOSFERA. PRELO ME PODSJEĆA NA AMBIJENT BUNJEVAČKIH SALAŠA... :)

Ivana Šokčić

Kolo igra... :) :)

NAJ-FRIZURA

MARIJANA TIKVICKI

OVO MI JE PRVO PRELO. JAKO MI SE SVIĐA I DRAGO MI JE ŠTO SAM OVAKO LIJEPO PRIMLJEN OVDJE MEĐU MLADIMA IAKO SAM STARIJI.

župan Nikola Šafer

Uredili:
Sandra Horvacki
i
Igor Čeliković

NAJ-stol

žiri: Sandra H. & Igor Č.

Uređuju: Vesna i Ladislav Huska

Kušnja u pustinji čovjeka 2004.-te

Kušnje gladi, moći i najvećeg bogatstva i slave, kojima je Isus kušan, danas su naizgled poznate i među kršćanskim svijetom bar u teoriji - odbačene. A u praksi? I ove korizme ćemo moliti, postiti, odričati se naših slabosti i činiti djela ljubavi. Možda ćemo zaboraviti odreći se nekih stvari koje se podmuklo kriju u šarolikosti "new age"-a, koji crpi pabirke iz svjetskih religija, ali i sotonizma?

"Klanjanje sotoni, sotonizam, čaranje, vračanje, okultizam, crna magija, zazivanje duhova, astrologija, horoskopi, gledanje u dlan, kristalna kugla, visak i drugi mediji, talismani, obraćanje ezoterijskim i kozmičkim silama radi ozdravljenja (new-age healings) imaju dugotrajne negativne posljedice i učinke. Takve su zabranjene i nedopuštene prakse u mnoge obitelji koje poznajem dovele rasap, svađe, razvode, odvojen život, samoubojstva, ubojstva, spontane pobačaje, neplodnost itd... Postoje obitelji koje vjeruju u hinduističke molitve i rituale kao što su reiki, joga, zen meditacije, horoskop, gledanje u dlan i slično, premda se drže kršćanima. Neki od njih u svojim kućama drže hinduističke simbole, slike ili bogove. Znam neke koji čuvaju krvlju natopljene komadiće tkanine koji su navodno dijelovi odjeće hinduističkih bogova. Kod sebe drže ručnike, vlakna, prašinu i slično - predmete koji su blagoslivljali i nad njima molili ljudi kao Regnish, Sai Baba, Dalaj Lama, Amrudhanada Mai i drugi. Na taj način na sebe i svoje obitelji dovode neizmjernu katastrofu i prokletstva kao što su novčani gubici, prerane smrti, smrti djece prije rođenja, nesreće, promašaje u svim poduhvatima, užasne i razarajuće bolesti kao što su sida, tumori, tuberkuloza i ciroza (v. Lev 26,39; Pnz 28,15-20; Iz 14, 21-22).

Mnogi ljudi nisu svjesni strahovite snage zla (Sotone) koja se skriva iza takvih nekršćanskih praksa. One su zapravo direktan neposluš prvog Božjoj zapovijedi. Knez ovoga svijeta, gospodar zlih sila koje borave u zračnim prostorima ovdje je na djelu. On ljude želi zavesti da budu bezakonici i neposlušni Bogu jer je on lažac, ubojica i onaj koji želi razoriti život (v. Iv 8,44; 10,10; 12,31; Ef 2,2). Kad netko svojevrijem dođe u dodir sa zlim silama, sotona grabi njegovu slabu, neizliječenu ljudsku narav i baca ga u pohlepu, nevolje, mučenja, goni ga u nečistoće, halucinacije, uznemirava ga na svaki način. Time narušava kvalitetu njegova života, a ponekad ga uništi i potpuno, navodeći čovjeka na samoubojstvo, pobačaj, ubojstvo, itd. ... Iz svoga života moramo odstraniti sve oblike idolopoklonstva i grijeha protiv prve Božje zapovijedi. Isusa treba prihvatiti kao jedinoga Gospodina svoga života. Moramo se odreći svih oblika praznovjerja, okultizma, magije, voodoo lutki, vračanja, zazivanja duhova, sotonizma, obožavanja đavla, itd. Đavao mrzi kada primamo ozdravljenje od Gospodina. Mnogi ljudi koji su imali veze s new age duhovnostima, ezoterijom, vračanjem, proricanjem sudbine, horoskopima, reikijem i slično, nisu mogli od Gospodina primiti ozdravljenje." (Iz knjige *Novo nebo i nova zemlja* o. Jamesa Manjackala M.S.F.S.)

Recimo skupa i svaki posebno: "Odlazi, Sotono! Gospodinu, Bogu svom se klanjam i njemu jedino služim!"

LJUBAVI

Sve može čekati - osim ljubavi. Tko ostavi ljubav da čeka, vrijeđa najvažnijeg gosta u svojem životu.

Hans Kruppa

Ljubavi, zaboravili smo te. Ali ti nas ne zaboravi! Samo tebe imamo na svijetu. Ne ostavljaj nas smrću okovane... Podaj nam znak života! Stvori se niotkuda, uzmi nas za ruku i - spasi nas!

Jacques Prévert

Ljubav je spontana, uvijek nova, pronalazi uvijek nove načine da se očituje, ne podliježe pravilima, pronalazi nepredvidljiva rješenja.

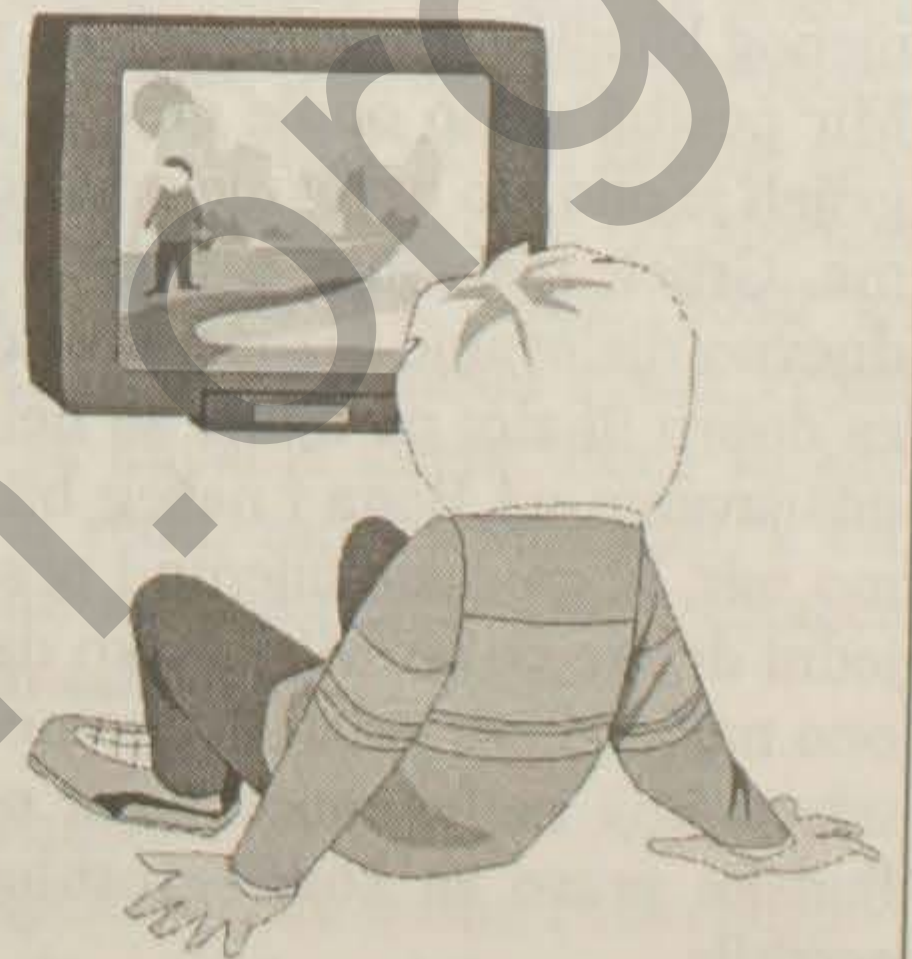
Chiara Lubich

Sretno Valentinovo!

DVANAEST SAVJETA ZA RODITELJE (u vezi televizije)

1. Ne ostavljaj uvijek upaljen televizor. Je li moguće da mora samo on govoriti?
2. Ne stavljaš televizor u svaku sobu. Postao bi gospodar kuće.
3. Ne ostavljaj nikad djecu samu pred TV. Riskiraju da ostanu sami i u svijetu i u životu.
4. Nemoj postati ti prvi video-ovisnik. Bog je rekao praroditeljima: "Podložite zemlju" (stoga i televiziju).
5. Daj svojoj obitelji mudra televizijska pravila. Ne smije televizija diktirati svoje zakone.
6. Nauči rastaviti televizijsku igračku. Moraš upoznati sve njegove trikove i načine govora.
7. Drži u rukama "ključeve" od televizora. Ti moraš zapovijedati sredstvom i porukom.
8. Razvij i pomoz drugima razviti kritički osjećaj. Televizor ne smije stajati na mjestu mozga.
9. Ne pouzdavaj se u semafore. Uvijek ima onih koji prolaze kroz crveno: zabrane privlače.
10. Pretvori televizor u odgojnog suradnika. To je samo kućanski električni aparat.
11. Prihvati svakodnevne izazove televizije. Bijeg od poteškoća nikad nije konstruktivan.
12. Sjeti se da moraš ti odgajati svoje dijete. On ne može misliti da su mu roditelji dva televizora.

Uređuje: Jakob Pfeifer

MOLITVA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA 2004.
(2)**MIR VAM SVOJ DAJEM**

(Iv 14, 27)

TEOLOŠKI I PASTORALNI UVOD

Istočne Crkve su živjele u jedinstvenim i teškim povijesnim okolnostima. Te stare Crkve i zemlje, koje su kolijevka kršćanstva, često su bile lišene mira. Čeznule su za njim kroz generacije i postojano su molile da ga postignu. Njihova trenutna situacija ostavlja te Crkve u čežnji za mirom više nego ikada prije, a njihova očevina i nasljedstvo, tradicije i obredi tjeraju ih da često traže mir u svojim molitvama. Zato su one izabrale mir za temu ovogodišnjeg Molitvenog tjedna za jedinstvo kršćana.

Za Crkve Srednjeg Istoka danas, život jedan uz drugoga, kao manjina unutar njihove kulture, s njihovom raznolikošću i njihovim brojnim mješovitim ženidbama, ekumensko djelovanje nije apstraktna ideja nego životna potreba. Samo kroz njegovanje ekumenskog duha njihovo postojanje je smisleno. Jedinstvo i mir su njihovi najiskreniji interesi, njihov najviši i sveprožimajući san. Zajednički naponi su ih međusobno približili i predodžba budućnosti je u službi njihova ujedinjenja. Mir je njihova svakodnevna briga, njihova ustrajna nada.

U početku kršćanstva, kršćanska zajednica je bila jedna, te iako utjelovljenje tog jedinstva nikada nije bilo lako, prva Crkva je kroz stoljeća stajala kao izvorni, temeljni uzor zajednice koja može živjeti u miru i djelotvorno naviještati taj mir. Danas nije tako: još uvijek nismo potpuno ujedinjeni, te je, prema tome, naše svjedočenje mira stavljeno na kocku. Oni koji žele mir činili bi dobro kada bi molili i trudili se postići jedinstvo. Obzirna prema ovom odnosu, Crkva je pozvana moliti za mir u jedinstvu i za jedinstvo u miru.

Izbor ovogodišnje teme je također rezultat uvjerenja Crkava Srednjeg Istoka da bi kršćani, poduzimajući ovu molitvu ekumenski, pokazali solidarnost s nadama i patnjama ljudi ovog područja. Njihova nakana podsjeća na apostola Pavla, koji je putovao okolo i prikupljao darove za majku Crkvu u Jeruzalemu; danas je dar koji se traži molitva i duhovna potpora sestrama i braći ujedinjenima zajedničkom žudnjom za mirom.

Mir znači staviti stvari natrag u njihov prirodni i Bogom dani poredak. On se tiče svih odnosa i svih načina odnosa. Raj je često ocrtavan kao miran život između Boga i Božjeg naroda, između svake osobe i njegovog ili njenog bližnjeg, između ljudske vrste i stvorenog svijeta. Mir postoji samo ondje gdje je pravda. Suprotno tome, grijeh je ono što uzrokuje povredu i prekid u tim odnosima. Grijeh raspršuje, a pravda ujedinjuje. Naše svakodnevno djelovanje i izbori koje činimo imaju posljedice, za dobro ili zlo; po njima se neizbježno približavamo ili udaljavamo od Boga i našeg bližnjega; postizemo i širimo mir, ili ga raspršujemo i prekidamo. Na Istoku ljudi jedni druge pozdravljaju tako da im zažele mir, jer je to ono najbolje što jedan drugome mogu poželjeti, najbolji odnos koji netko može gajiti prema svome bližnjemu, ljudsko pravo za koje se osoba najviše trudi da bi ga zaštitila.

(nastavlja se)

“Nove” župe

Velike i duboke promjene čovjeka i društva traže i od kršćana nove metode evangelizacije i crkvenog zajedništva, nove putove za ostvarivanje cilja “civilizacije ljubavi”.

U susretu duhovnosti zajedništva Djela Marijinog s lokalnom Crkvom rodila se jedna živa zajednica - ogranak Nove župe Pokreta fokolara, koja svoj model ima u prvim kršćanima.

Karakteristika prve kršćanske zajednice bila je ponajprije međusobna ljubav, težnja da se ostvari Kristovo obećanje “Gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima” (Mt 18,20).

Svećenici, animatori Novih župa, otkrivaju da je punoća njihove pastoralnosti služenje u ljubavi te da postaju graditelji zajedništva. Žele da prvi animator vjeronauka, svete mise i svih aktivnosti bude Isus, sam prisutan među kršćanima ujedinjenima u Njegovo ime. Atmosfera harmonije i međusobne ljubavi privlači one koji su osjetljivi na natprirodno i žele i sami dati svoj doprinos dobrobiti župe kojoj pripadaju. Kao prvi korak, osjećaju da trebaju izabrati Boga kao ideal svog života, a kao posljedicu toga - da trebaju živjeti Riječ.

Da bi se ušlo u “školu” Evandjelja, svakog mjeseca u okviru Pokreta izabere se jedna rečenica, koju nazivamo Riječ života. Zainteresirani koji je čitaju i sprovode u djelo, okupljaju se da bi jedni drugima ispričali plodove takvog života, koji uvijek daje nove poticaje i oduševljenje. Istovremeno, otkriva se i fizionomija župe kao zajednice Riječi. Među prisutnima počinje se graditi natprirodno bratstvo koje ih međusobno sve više povezuje, tako da se često ima osjećaj da oni jedno drugome znače više nego brat ili sestra po krvi.

Tako se shvaća da življeno Evandjelje obnavlja cjelovitog čovjeka, od ekonomije do odijevanja, do toga kako se gleda na zdravlje, ili kako se živi u bolesti. Svi aspekti - od administracije do gradnje crkve, odmora - mogu postati svjedočanstvo.

Taj način življenja otvara župu i prema dijalogu s kršćanima drugih Crkava, prema drugim religijama, prema onima koji ne vjeruju, i u svom dinamizmu postaje svjetlo za mnoge.

Majda Čop

AGROCOM
POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA
TRGOVINA NA VELIKO I MALO

**SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA
I STRUČNI SAVJETI**

24214 TAVANKUT
Marka Oreškovića 3/1
Tel.: 024/767-477
Tel./fax: 024/767-426

24000 SUBOTICA
Žarka Zrenjanina 4
Tel.: 024/559-025
E-mail: agrocom@EUnet.yu

Piše: Alojzije Stantić

OSKRNAVljENE KRŠĆANSKE VRIDNOTE

Kad su prija petnaestak godina učeni (brez)umnici kazali da II. svitski rat još nije svršen, ritko ko ji je svatio ozbiljno, a bili su u pravu. Poslidice su u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini: rušenja, ubijanja, neljudska dila i tiranje ljudi s ognjišta zato što drugačije misle, divane il viruju. Toj vladini na brezumnom svaćanju, s poslidicom da je unesrićeno oko četiri milijuna ljudi, došo je kraj 5. listopada 2000. godine. Danas vidimo da smo samo mislili da je tom došo kraj.

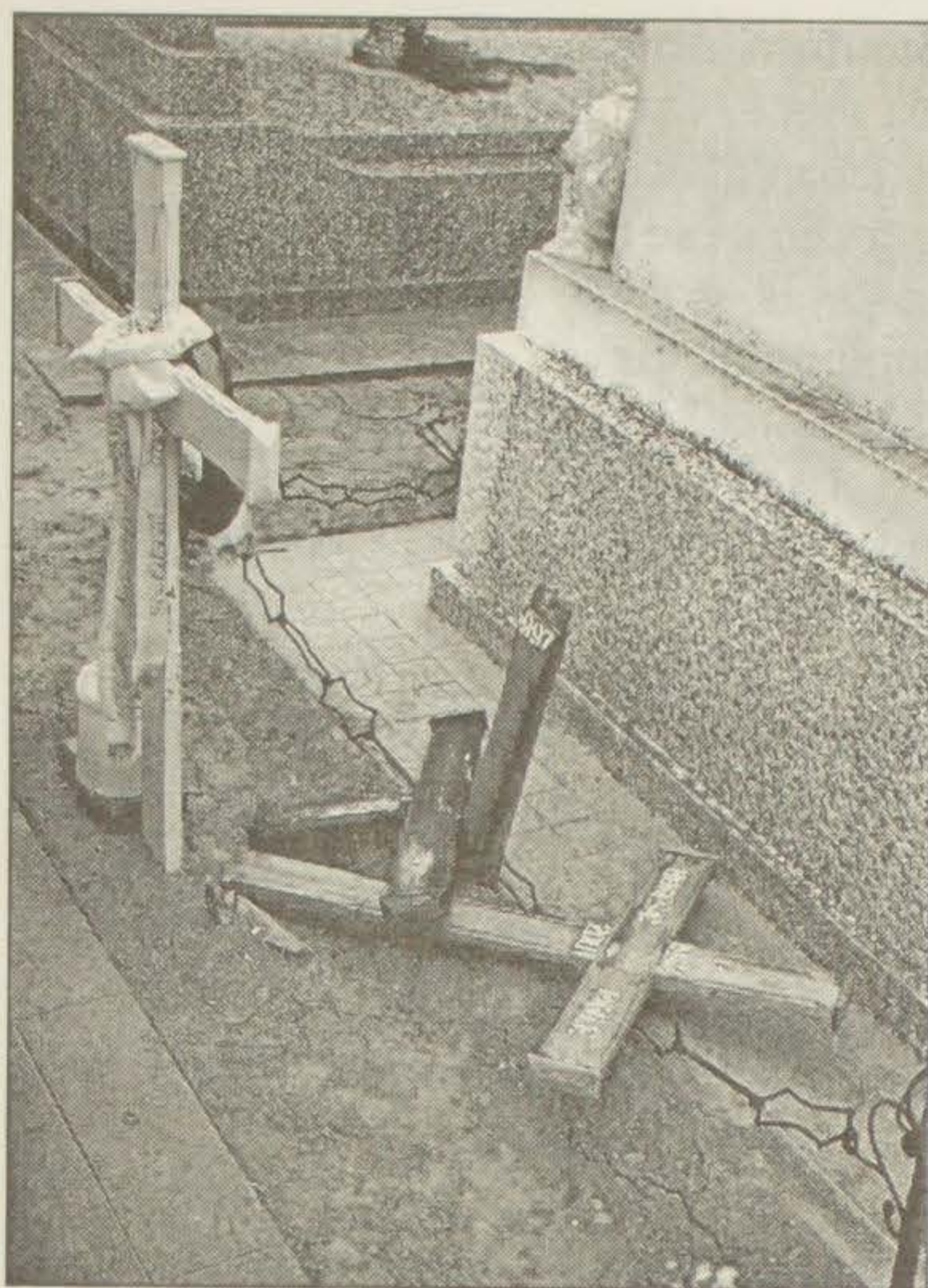
Al, kako kažu ljudi, ne lezi vraže, odjedared su posli nedavni izbora oživila čeljad, ko feniks iz gari, koja javno zagovaraju mržnju ričima njevi pridvodnika koji su u Hagu. Pritnje su počeli i javno, za sad u sitno i pokazivat. Najpre su na brzinu srušili kip Matije Gupca u Tavan-kutu, pa oma onako nuz put drumski Đukićev križ nuz flaster kod Male Bosne. Posli malo mirovanja tog su se posla latili, kažu čavrgani (momčići), kad su u našem Kerskom groblju odreda izlomili i počupali tridesetak drveni križova i pride razlupali mramornu ploču s križom na nadgrobnom spomeniku. Isprid jednog groba su polomili dva drvena križa, a treći najfriškiji i bili, križ diteta il njevog vršnjaka, ostavili su na mistu.

Posli tog su se malko pritajili, a kako se naši političari još nikako nisu pogodili kako će podilit vlast, valjda je tim nagađanjem okuražen mladić koji je 31. sićnja u noć počo lupat okna pendžera Fratrovskog (Franjevačkog) samostana u varoši. Kaže očevdac, kad je istrčo na sokak na zvuk razlupanog cakla, da je vidio mladića koji je friško zgrajso (pobigo glavom brez obzira). Srićom, ova šteta nije velika, očevdac ga prikinio u nakani, al je žalosno da se dotični okomio na svetinju katolika, na samostan u narodu omiljeni fratrova.

Ovo naprid je tako na dvoje, na troje (ukratko) naređano čega su se latili čeljad zadojena govorom mržnje, od koji svaki za se drži da je nadčovik - ko nacistički Übermensch. Ta su se čeljad sama za se, il od koga napujkani, svedno, latili da počmu ovako prtit, zastrašivat sve one koji s njima ne puše isti duvan, nisu jednaki s njima, a taki je ode bome tušta.

Za sad je tu kraj ređanja pakostima, a nastavak mož čekat dok te kuražne sile-džije ne povaća policija. Nadajmo se da će tako bit.

Pitanje je dal ova događanja mož dovest u vezu s rezultatima izbora? Zato: ko je Mića, nek se sića (pametnom je dosta).

Otkud nasilnost prema drugom

Kad bi psihijatri i psiholozi prid sobom imali čeljad koji su rušili, oskrnavili i lupali naše svetinje, časkom bi dali ocinu njevog duševnog stanja, a kako još ni jednog nisu uvatili, o tom nam ostaju nagađanja. Ne triba se čudit što i danas ima take čeljadi. Niko od nji nije takim rođen, svaki je od nji došo na svit golušav, nje su takim odranili roditelji il dio društva. Zar poslidnji petnaestak godina ne čitamo, a na televiziji gledamo rušenja duhovni vridnosti, ko na priliku kad su afganistanski talibani topom (!) pucali u milenijski star kameni kip Bude i dr.; ne prođe ni jedan dan da na televiziji ne vidimo makar jedno, a uobičajeno je barem desetak ubistava, mućenja, paljevine, rušenja i još kojekaki uništenja ljudi i njevi duhovni vridnosti. Ubijanje je postala dićija sigra, a di se to dešava čovik i njegove duhovne vridnosti su ništica, a na to pink-kultura samo doliva vatru, zdušno duhovno ogglupljuje čeljad. Ne triba se čudit što je baš ovo vrime iznidrilo današnjeg nadčovika kojeg je lako napujkat, il se sam okuraži da uništava bilo šta. A ko u životu ništa nije stvorio, taj lako uništava tuđu tvorevinu.

Koliko se samo obistinilo pridvidanje glasovitog sarajevkog profesora dr. Esada Čimića, koji nam je na jednom pridavanju o religiji izmed ostalog kazo, otprilike: Mala je razlika izmed teista (virnika) i ateista (nevirnika), al je velika razlika od oni treći, indiferentni, koji ako

postanu snaga jednog dana mogu doć glave i daleko organizovanijem društvu od našeg. Ocinite koliko je bio u pravu.

Rušenje križa

Stari Rimljani su od Fenićana naučili razapinjanje na križ, ko sramno mućenje i usput ruganje na smrt osuđenog, pa još kad su dželati dobro obavili poso na smrt osuđeni je živio i do dva-tri dana.

Kažu da je Pilat kratkom prisudom: *ibis ad cruxem* (ići ćeš na križ) Isusa poslo na križ. A, jel je na križu mučno umro, za kršćane je križ znak Kristove slave i drvo novog života; katolički i pravoslavni virnici ga drže u virskim obredima, među ga na oltare, zvonike, prid crkve, nuz put, virnici ga drže u svojim kućama, obavljaju križanje (kad se prikrste). Takoreć na svakom koraku u svakidašnjici virnika križ je nazočan u bilo kojem obliku il s bilo kojom nakanom, prid njim uvik mož izmolit molitvu molbe il zafale.

I onda dođe čeljade i kradom ga sruši, baš ko i u početku socijalizma kad su "aktivisti" kradom (tajno) rušili usputne križove, znak kršćanstva.

Tima koji su to radili nek imaju na umu poruku, koju su naši stari često tirali (ponavljali): Boga ne valja (nije slobodno) srdit, on nije nagal al je dostižan. Da, dostižan! A da je tako znam više primera, med njima žalosni kraj poznate mi trojce čupača brkova ("aktivisti" koji su čupanjem brkova mučili starije ljude da izvrše "obavezu" otkupa rane /hrane/). A, jevo na dvoje-na troje i sudbina mog poznanića: malko je stariji od mene, prijavio se ko dobrovoljac u partizane. Upiso se u SKOJ i ko svistan dobio je da na neprijatelja puca puškomitraljezom (mitraljez brez obaškog stalka). Dovijali su neprijatelja u Korušku, a 15. svibnja 1945. za nji je bio kraj rata. Kad se 1947. vratio kući dićno nam je pripovido o ratu, kako je ubijo neprijatelje, pa tako i da se dobrovoljno prijavio da s drugima puškomitraljezom ubija desetinu hiljada "fašista": zarobljene ustaše, četnike, domobrane, belogardejce, čerkeze, članove njevi obitelji, konje, jednom riči sve živo neprijateljsko šta su skupili na jedno misto. Ko je posli pokolja davo znak života, dokrajčen je pištoljom. Nimo smo ga slušali. Dobrim kasnije sam dozno da je on bio jedan od dželata (krvnik) u Blajburgu. Malo posli se oženio. Kad je došo u modu butan, grijali su vodu za kupanje diteta. Boca štogod nije bila u ređu, zapalio se butan, a on, žena i dite su izgorili na smrt. Čitaocu pripuštam zaključak.

Zato, kršćanski:

Bože, spominjanim našim rušiteljima oprost i rasvitli um.

Piše: Stjepan Beretić

Crkva otaca karmelićana u Somboru 1904-2004. (2)

Novoj crkvi se prepriječile i tri nerodne godine

Odbor je 1866. godine tražio zajam od Kaptolske štedionice u visini od 10.500 forinti, te 1.000 forinti od somborske štedionice. Tomu se 10. studenog 1868. godine pridružio i nadbiskup **Lajos Haynald** s darom od 3.000 forinti. Prodavala se opeka drugog i trećeg razreda, pa je i tako došlo nešto novca u fond za gradnju. Prodavao se i drveni otpadni materijal. Sve se činilo samo da se podigne nova crkva. Onda je udario povodanj. Visoki vodostaj, i tri nerodne godine: 1869. 1870. i 1871. Radili su Somborci zdušno i pomagali u čemu god su mogli. Nažalost, dobronamjerni graditelji su se brzo uvjerali da ni izdaleka ne mogu plaćati gradnju. Desetljećima je gradilište ostalo pusto, 1875. godine je odbor za gradnju nove crkve ostao dužan više od 30.000 forinti blagajni crkvene općine. Tek podignuti zidovi su se počeli rušiti, a planirana i započeta crkva je stajala kao ruševina. Odbor je 19. prosinca 1875. godine donio bolnu odluku o obustavi gradnje. Trebalo je skupiti još od 120 do 150 tisuća forinti. Od 1859. godine do 1873. Somborci su prikupili 45.888 forinti, a s pozajmicama prikupljeni novac je iznosio 55.711 forinti. Sve je to bilo dovoljno da se crkva izgradi samo do polovice. Ispečeno je 1.185.400 komada opeke prvog, 147.900 komada drugog i 75.750 komada opeke trećeg razreda. Upravo prodaja opeke drugog i trećeg razreda, te dugotrajno i mukotrpno građenje pobuđivalo je u nekih sumnju da su se pojedini Somborci "snalazili" zahvaljujući gradilištu.

Neki su htjeli porušiti sazidano

Somborci su se stidjeli što nisu uspjeli podići svoju crkvu. Zato su odlučili sazvati svenarodni zbor. Zbor je održan 26. ožujka 1883. godine. Onda je sabran novi odbor na čijem je čelu bio **János Czédler**. Ovaj je pred više od 5000 Somboraca, koji su se okupili u zidinama nove crkve, optužio dotadašnje odbore da su nesavjesnim poslovanjem doveli do neuspjeha u izgradnji. János Czédler je zagovarao napuštanje gradilišta kao i da se, zbog blizine stare župne crkve, poruši već podignuto, pa da se odredi nova, povoljnija lokacija, u gradskoj četvrti Selenča, na zemljištu i placu pokraj kuće

Šandora Adamkovića i Josipa Gurke. Na sreću, Czédlerov prijedlog nije dobio ni jedan glas. Izvjesni **Dominik Žuljević** je tražio da se nastavi započeta gradnja. Za nastavak gradnje su se osobito zalagali somborski Hrvati, što potvrđuje i list *Bácska* na 3. stranici broja 56. od 22. srpnja 1902. godine. Nisu htjeli ni čuti o rušenju započete crkve ili o njezinom premještanju.

Uporni zahtjevi za novom crkvom

Župnik **Gyula Fejér** je 1888. godine dovršio obnovu župne crkve Presvetoga Trojstva. Istrošila se crkvena općina. Župnik Fejér je s velikm žarom stao na stranu onih Somboraca koji su htjeli novu crkvu. Zato se i on osobno založio za gradnju nove crkve. Lipnja 1894. godine, dok je Gyula Fejér bio na čelu župe, posjetio je grad Sombor kalačko-bački nadbiskup **György Császka**. Nadbiskup je 13. lipnja 1894. godine mladim Somborcima podijelio sakrament svete Potvrde. U to je vrijeme već desetljećima stajala do pola dovršena nova crkva. Nadbiskupov dolazak su iskoristili somborski Hrvati te, premda nisu imali podršku ni od gradskog rukovodstva, niti od crkvene općine, skupiše tri stotine ljudi, kojima su se priključili i somborski majstori, te su za svoga glasnogovornika izabrali doktora **Žigu Thurszkog**, da on ispred njih tri stotine pred nadbiskupa iznese njihovu želju da se nastavi graditi crkva. Drugi dan je nadbiskup razgledao gradilište. Somborci su morali pripremiti pismenu molbu nadbiskupu i obrazložiti svoje želje. Tu su mu svoju molbu i predali 14. lipnja 1894. godine. U to vrijeme je nadbiskup bio zauzet i oko gradnje župne crkvi u Telečki.

Podrška nadbiskupa Györgya Császke

Koliko je nadbiskupu Györgyu Császki bilo stalo do somborske nove crkve vidi se i iz činjenice da je već 2. kolovoza iste godine poslao dva inženjera da razvide mogućnosti i način nastavka gradnje. Zatim je 1. listopada 1894. godine na gradilište došao nadbiskupski zidarski poduzetnik **György Hussay** da pripravi unutarnju izgradnju crkve. Nadzornik radova je bio inženjer **Endre Kiss Kolecányi**. Pred sam Božić, 23. prosinca 1894. sazvan je veliki narodni zbor na kojem je dr. Zsigmod Thurszky pozvao

somborske katolike da i dalje daju podršku i pomoć za novu crkvu. Trebalo je unutrašnjost nasuti zemljom u visini od cijelog metra. Da se i nadbiskup osobno nije zauzeo za nastavak gradnje, ne bi Somborci ni tada prionuli na posao. Na nadbiskupov prijedlog osnovan je odbor za nastavak gradnje u koji su ušli **dr. Zsigmond Turszky, Vince Zsuffa, Péter Veszelovszki, Imre Frey, Andrija Pekanović, Antal Zsubori i Károly Mayer**. Upravo će dr. Zsigmod Thurszky naglasiti velike zasluge somborskih "Dalmatinaca" kako je on, i ne samo on, nazivao Bunjevce. Zahvaljujući vrijednom nadbiskupu i njegovoj pomoći ovaj posljednji odbor je bio bolje sreće. I kad su novci opet iscrpljeni, dr. Zsigmod Thurszky će u pratnji gradonačelnika **Imrea Haukea** 24. lipnja 1901. godine, opremljeni molbom s 1000 potpisa još jednom zatražiti pomoć u nadbiskupa. Dovršetak nove crkve se posebno traži u ime životnih i duševnih potreba Dalmatinaca, koji su takorekuć istisnuti iz stare crkve. O tome piše i list *Bácska* na drugoj stranici 49. broja, 28. lipnja 1901. godine. Osim obećanih 20.000 kruna nadbiskup tada nije mogao dati druge pomoći. O tome piše već spomenuti list na istom mjestu. Iste godine je popločana unutrašnjost crkve.

Zauzeo se grad Sombor i županija Bačko-Bodroška

Nakon što je nadbiskup odobrio da se u gradnju uloži više od 20.000 kruna somborske rimokatoličke crkvene općine, gradonačelnik **Imre Hauke** je na molbu odbora za gradnju nove crkve odobrio 60-dnevnu akciju prikupljanja darova po kućama. Konačno, 1901. godine betonirale su se stepenice u crkvi, tesari su počeli pokrivati svodove crkve, zidari su gradili zvonike. Na zvoniku su se istaknuli zidarski poduzetnici **János Angyal i Vince Ulrich**. Na razini županije i izvan nje se na prikupljanje darova dao veliki župan **Pavao Latinović**, kačmarski veleposjednik, koji je tako darovao više od 8.200 kruna. Župnici **Kelle i Fejér** su darovali po 200 forinti i više puta po 200 kruna. Među darovateljima se nalaze i ljudi druge vjere. U lipnju 1902. godine somborski majstor **Ferdinand Ehrlich** je pokrio zvonike. On je bio izvođač svih limarskih radova. Somborski stolari **Michael Gräber i Josef Hermann** su izgradili crkvena vrata i drveni ukras crkve. Od **Erzsébet Sándor** su dobili 400 forinti za izgradnju pričesne klupe.

(nastavlja se)

Prema: Muhi János, *Zombor története*, Sombor, 1944.

Uređuje: s. Blaženka Rudić

KADA KRHKOST POSTANE SNAGA (2. dio)

Svakodnevnica - mjesto susreta s Bogom

Nazaretska svakodnevnica u koju je Isus bio uronjen, u kojoj je radeći dijelio život ljudi svoga sela, utrla je put životu kakvog Magdalena želi živjeti. U njoj pronalazi uzor siromaštva za kojeg se odlučno bori pred crkvenim autoritetima, jer želi da male sestre imaju iste uvjete rada kao i bilo koji drugi radnik. Nazaret - to je zagrebačko naselje Trnje ili selo Aljmaš blizu Osijeka, to su crnačke četvrti SAD ili jedna od pariških među ženama žrtvama prostitucije, to je beogradsko naselje Zvezdara ili selo Ruski Krstur u Vojvodini, to je život pod šatorima među nomadima saharske pustinje ili onima ulicama Europe, Romima, putujućim trgovcima... Magdalena želi biti poput kvasca u tijestu pomiješana među ljude i jedna od onih koja nas prinosi euharistijskom kruhu. I još se usuđuje reći da je takav način života kontemplativan, život dubokog prijateljstva i intime s Bogom koji jedini daje smisao ovoj na prvi pogled beskorisnoj prisutnosti. "Zar upravo stoga što je naše prijateljstvo s Isusom veće, bliskost dublja, nemamo još veću želju da ga nosimo usred mnoštva, da činimo da bude ljubljeno? Ne ćemo li upravo tada kad budemo osjetljivi na sve potrebe ovog mnoštva osjetiti još veću žeđ da se ispuni- mo Isusom, da se povučemo s njim?" No dijeliti život ljudi, osobito onih najsiromašnijih vrlo je zahtjevno i ona je toga svjesna, jer to znači sići među njih i susresti ih tamo gdje oni jesu; ući u njihovo siromaštvo, tjeskobu, bijes. Imaju nam toliko toga reći, i slušati njihovu nadu prepuštajući im da nas oni mijenjaju. Takav odnos u kojem Bog ne može ne biti prisutan za malu sestru Magdalenu postaje molitva.

"U jedinstvu je sve sadržano"

Granice i podijeljenosti protiv kojih se cijeli život borila neumorno ih prelazeći samo daju naslutiti bol kojom su ranjavale njezino vlastito biće. Snažna iskustva Isusove patnje za koju su male sestre saznale tek nakon njezine smrti, jer je o svojim nutarnjim doživljajima uvijek bila suzdržana, učinila su je još osjetljivijom na svako zlo i pomanjkanje ljubavi. "To je bol ljubavi koja se ničim ne da utješiti. Trpim, ne zbog sebe same. Trpim za sve koji trpe, koji nisu ljubljeni i koji ne ljube. Ta je patnja bezgranična." Želeći nadvladati barijere

mržnje u Jeruzalemu istodobno osniva dva bratstva: na židovskoj i palestinskoj strani; u Libanonu na muslimanskoj i kršćanskoj strani... Njezinim najboljim iskustvima granica pripada "željezna zavjesa" čije je zemlje godinama vjerno posjećivala, osnivajući u tajnosti nova bratstva i sklapajući prijateljstva. Snažno odzvanja činjenica da je upravo na dan njezina ukopa 1989. pao berlinski zid.

Širinom svoga duha mogla je primiti bogatstva koja su joj ljudi drugih konfesija, ali i religija s povjerenjem dijelili, dopuštajući da je prožmu i nadahnjuju. Danas su male sestre ukorijenjene u Crkve istočnog obreda na Bliskom Istoku, ali i ovdje na našim prostorima (Ruski Krstur). Beskorisnot prisutnosti koja drugom prilazi u prijateljstvu postala je most utirući put pomirenju i međureligijskom dijalogu kojih je naše vrijeme toliko potrebno. "Trebam li jednom riječju izreći poslanje bratstva, ne oklijevam ni trenu uzviknuti: Jedinstvo, jer u jedinstvu sve drugo može biti sadržano."

Ući u odnos prijateljstva s nomadima Saharske pustinje ili putujućim trgovcima čini nam se pomalo strano i daleko. No možda ne toliko kao put ka granicama u nama samima, našoj vlastitoj krhkosti. Sići u nju, dodirnuti svoje siromaštvo i bijes, biti im prijatelj, ne kao onaj koji bi ih želio promijeniti već prihvatiti, postaje put koji nas otvara drugima, a osobito onima najmanjima među nama - nama kao osobi, obiteljskoj ili drugoj zajednici, sredini u kojoj živimo... Takvi susreti ne samo da su molitva već postaju i prostorom Božjeg utjelovljenja. "Bog me uzeo za ruku i slijepo sam ga slijedila..."

Biljana Acan

Sveti Oče,
Primi u sjedinjenju sa žrtvom Tijela i Krvi Isusove,
a na slavu Tvoga Imena
prinos mog života
kao žrtvu za moju islamsku braću
i braću cijeloga svijeta.
Prinosim Ti svoj život:
da sva moja siromašna i potlačena braća
nađu istinsko oslobođenje
u Kristovoj pravednosti i ljubavi,
da se svi vjernici saberu u jedinstvu vjere,
da među svim sredinama, narodima i rasama
kroz različitost temperamenata i dobi
u uzajamnom poštovanju
zavlada jedinstvo
u ljubavi moga Ljubljenoga Brata
i Gospodina Isusa.
Amen.

AJKULE NE OBOLIJEVAJU OD RAKA (4)

Dr. Vilijam Lejn je nakon desetljeća rada, istraživanja, terapijskih testova i mogućnosti upotrebe ajkuline hrskavice, 1991. godine dobio američku licencu za ekstrahiranje i puštanje u promet ajkuline hrskavice po vlastitom receptu. U svojoj knjizi on piše o mnogobrojnim pacijentima oboljelima od malignih tumora, koji su uspješno liječeni u Kostariki i Meksiku. Ispitivanja na ljudima ne samo što su provjerila i dokazala teoriju da ajkulina hrskavica može dovesti do smanjenja tumora već su nam pružila i neke konkretne podatke o metodi postizanja takvog rezultata. Iako o dozama nema previše podataka, informacije proistekle iz raznih testova sugeriraju potrebu korištenja velikih doza, naročito u slučajevima brzorastućih tumora. U studijama na institutu "Žil Bordo" do inhibicije rasta tumora dovodile su doze od 1.200 miligrama (1,2 grama) isušene hrskavice na svakih 1 kilogram težine pacijenta. To znači da bi osoba od 50 kilograma trebala dnevno uzimati 60 grama ajkuline hrskavice. Velike dnevne doze od 50 do 60 grama djelotvorno se mogu uzimati ili rektalno ili dijelom rektalno a dijelom oralno. Manje doze koje se daju u ranim stadijima raka ili kao preventivno sredstvo, izgleda da su djelotvorne kada se primaju oralno. Pošto ajkulina hrskavica djeluje kao onhibitor angiogeneze, može biti djelotvorna kod raka dojke, cerviksa, prostate, centralnog nervnog sustava i pankreasa jer oni predstavljaju najvaskularnije vrste tumora i stoga su potencijalno najbolji cilj terapije ajkulinom hrskavicom. Vrste raka poput limfoma, hoćkina i leukemije bit će manje podložne djelovanju ajkuline hrskavice jer u njihovom razvoju rijetko sudjeluje i proces vaskularizacije.

Napomena:

Važno je imati na umu da bez obzira na sigurnost bilo kog proizvoda, postoje situacije u kojima ga ne bi trebalo koristiti. Osoba koja je nedavno preležala srčani udar, primjerice, mora obnoviti svoje krvne sudove. Takva osoba ne bi trebala koristiti inhibitore angiogeneze, barem tri mjeseca nakon toga ili koliko god joj liječnik to savjetuje. Trudnica koja stvara krvnu mrežu kako bi ishranila embrion u razvoju ne treba uzimati ajkulinu hrskavicu. Žene koje pokušavaju ostati u drugom stanju ne bi trebale uzimati ajkulinu hrskavicu, jer ona može ometati vaskularizaciju tijekom menstrualnog ciklusa. Također, ljudi koji su nedavno imali operaciju i stoga moraju izgraditi nove krvne sudove kako bi ubrzali iscjeljenje, ne bi trebali koristiti ajkulinu hrskavicu. Pošto se kod djece krvni sudovi i dalje razvijaju, potrebno je pažljivo razmotriti mogućnost da uzimaju ajkulinu hrskavicu.

Prema knjizi "Ajkule ne obolijevaju od raka", dr. Vilijama I. Lejna i Linde Komak
Priredila: Bojana Patarčić
informacije na tel.: 063 889 62 56

Zahvaljujemo našim darovateljima

Kafana - "Duka"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

vl. Jakov Letović

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom zatvoreno

Subotica, Maksima Gorkog 26

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Millennium GSM Centar

Prodaja i Servis
mobilnih telefona
Panasonic fax, bežični
Pentium novi, korišćeni
Split klima uređaji
Mobilni telefon i kartica
za samo 3860 dinara
Čekovi do 7 rata, kredit do 24 meseci

www.millenniumgsm.co.yu
Tel 024/ 551-353 Prvomajska 6.

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

"URNA"

A.D.-d.o.o.

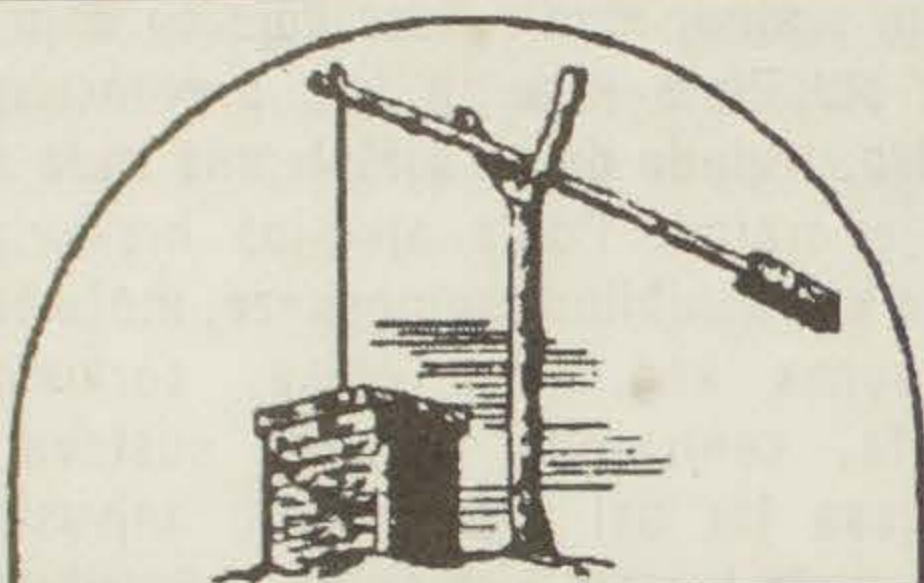

Dežurni tel.: 024/558-011

PREDUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME,
PREVOZ I CEREMONIJAL
SAHRANE

Trg žrtava fašizma br. 1

**ODLOŽENO
PLAĆANJE**

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Svake treće nedjelje
u mjesecu novi broj "Zvonika"

RENAULT Koncesionar VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax:024/553-567

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 8 - 13 sati
poslijepodne: terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
Tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije

- Bolovi u kličmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, terapija
- Neurološki pregled i terapija, EEG
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Urološki pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SR Jugoslavija 720 dinara,
- inozemstvo - 20 EURA ili 160 kuna; avionom 40 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R. Hrvatske uplate mogu poslati pošt. uputnicom ili čekom na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320 Kutina
R. Hrvatska
- tel: +(00) 385 (0)44 681-272

P.P. "HERBACOMMERCE" ZA DELATNOST U POLJOPRIVREDI, PROIZVODNJI,
USLUGE I TRGOVINU, EXPORT-IMPORT, d.o.o. - p.o. STARI ŽEDNIK

"POLJOAPOTEKA"

vl. Kata M. Ostrogonac
dipl. Ing. zaštite bilja

Poštovani proizvođači hrane, od
1996. god. NE MORATE SVE SAMI
POVEZUJE NAS POVJERENJE!

24224 Stari Žednik
Zmaj Jovina 12

Tel: 024/ 787-288

Internet provajding
Prodaja računara
Instalacija i održavanje računarskih mreža
Pojedinačni i grupni kursevi
(Windows, Word, Excel, Internet)

(024) 555-765 Karađorđev put br. 2. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

Raspored sahrana na internetu:
www.funero.co.yu

E-mail: funero@funero.co.yu

Prvi privatni i registrirani dom za stara
i nemoćna lica
"Sv. Katarina"
PALIĆ, Sutjeska 47
Tel. 024/753-374
754-680

U ugodnoj paličkoj pri-
rodi i zelenilu, u privatnoj
kući s lijepim dvorištem,
pružamo usluge, stručno i
odgovorno:

Čuvanje i negu starih i
nemoćnih lica; usluge
medicinskih sestara; liječničke i speci-
jalističke usluge; negu starih i nemoć-
nih lica na terenu (i u vašoj kući).

Piše: mr. Andrija Kopilović

ZAR BOG NAPASTUJE?

Pokušat ću u odgovoru biti pregledan i cjelovit. Moramo poći od činjenice da je iz Božje ruke u činu stvaranja sve izišlo savršeno, u svom redu. To znači da je svako biće, svako stvorenje u svom redu i načinu svoje naravi savršeno. Međutim, od ostalih stvorenja najviše se razlikuju anđeli i ljudi. Oni su, naime, i duhovna bića. Anđeli čisti dusi, a čovjek ima besmrtnu dušu. Ta činjenica da smo duša, dovodi nas u direktni odnos s Bogom i to na odnos osobe s osobom. Koliko god je Bog nedohvatljiv i neizmjeran, ipak se osobi na osoban način može očitovati i objaviti. Mjesto toga susreta je upravo naša savjest i dimenzija duha. Jasno da je posrednik i instrument toga susreta naš razum. No, razum bez slobode ne bi bio izričaj cjelovitosti jedne osobe. Stoga je čovjek, jer je duhovan i razuman, i slobodno biće. Sloboda nije pasivno stanje nego aktivni stav. Odnos tako različitih a tako veličanstvenih bića, kao što je odnos Boga i čovjeka, shvaćaš da je nemoguć bez slobodnog opredjeljenja i prihvaćanja Boga. Stoga možemo svjetlom vjere posve lako razumjeti da je kušnja toga opredjeljenja za Boga djelo ljubavi jer je i odnos prema Bogu, prihvaćanje Boga, priznavanje Boga, djelo ljubavi. Bog nije želio sebi stvoriti robote koji ga slave nego bića sebi slična koja će ga ljubiti. Stoga je u počecima ljudskog postojanja divno opisana ta drama opredjeljenja za Boga po ljubavi. Na žalost, ishod te drame ti je poznat, a to je otpad od Boga, neposlušnost i ranjenost naše naravi. Da bismo razumjeli napast moramo razumjeti i prihvatiti da je istočnim grijehom naša narav ranjena i da smo, recimo tako, "ranjenici". S druge strane, jednako je poznat ishod slične drame anđela. Znamo da je Lucifer bio arkandeo i da je slobodnom voljom otpao od Boga. To nije priča za djecu, niti za "stare bake", nego je kruta i jeziva stvarnost. Đavao postoji. To je biće čija je definicija "zavidnik, zavodnik, zloduh, razaratelj..." - svakako najveći neprijatelj čovjeka. Ako prihvatimo činjenicu da je naša narav u Adamovoj odluci ranjena i da postoji Napasnik koji je zavidan čovjeku i njegovoj mogućnosti pokajanja, shvatit ćemo bit napasti. Napast ponajprije dolazi od đavla. Đavao je po naravi napasnik. On nas navodi na zlo i neprijatelj je čovjeka i čovječanstva. Htio to netko ili ne htio priznati, iskustvo nam je svima zajedničko: svi koji smo odrasli doživljamo da često činimo ono što znamo da nije dobro; nismo to htjeli učiniti a ipak smo učinili. Svatko od nas, bio vjernik ili

nevjernik, ima iskustvo kako ga je netko "naveo" na zlo. Dakle, napast dolazi od đavla. Napast znači navesti, nagovoriti ili zavesti na zlo, kako bismo zlo mislili, govorili i činili. To je činjenica. Mi kršćani duboko vjerujemo da je zlo i grijeh ako popustimo napasti i reknemo Bogu "ne"! Katolička moralka grijeh definira najkraće ovako: slobodno, svjesno i hotimično reći Bogu NE!

Međutim, drugi "napasnik" u našem životu je i naša ranjena narav, napose naše tijelo. Apostol Pavao će u poslanici Rimljanima i u nekim drugim poslanicama dati vrlo jasne pouke o "djelima tijela" i "djelima duha". Tijelo će po svojim sklonostima (ali pazi, radi se o grijehom ranjenoj naravi) biti trajni izvor napasti da učinimo ono što je loše, lakše, udobnije i time se sukobimo s naravnim potrebama duha. Tako, nakon istočnoga grijeha, trajno u nama ostaje sukobljena, ili ako hoćeš, razapeta naša ljudska narav. To treba prihvatiti kao činjenicu koja je isto tako zajedničko iskustvo i nepobitna. Sjeti se samo lijenosti, proždrljivosti, pijanstva, bludnosti itd. Znači, nije tijelo kao takvo zlo, nego iz njega kao "ranjenog" bića proizlazi sklonost prema zlu pa se lako, povodeći za tijelom, učini zlo. Mislim, riječima ili djelima kaže se Bogu "NE"!

Treći "napasnik" je nažalost drugi čovjek. Ponovno ukazujem na činjenicu koja je naše zajedničko iskustvo, a to je zavodjenje. Isus je na jednom mjestu jako oštro i jasno osudio zavodnika, radilo se, naime, o sablazni. Rekao je: bolje bi bilo da takav čovjek sveže mlinski kamen oko vrata i potone u dubine morske nego da zavede i jednoga od ove moje malene braće! (usp. Lk 17, 1-2). Dakle, navoditi drugoga na grijeh može se direktno kroz naredivanje, savjetovanje, nagovaranje, navođenje, sablažnjavanje, a može i indirektno kroz propust upozoravanja ili odbijanja i sl.

Tako imamo u životu tri napasnika: đavla, tijelo i drugoga čovjeka. Jasno da smo u biti za ishod napastovanja odgovorni mi. Nema takve napasti kojoj bi "po naravi" trebalo popustiti. Međutim, sigurno ranjeni i ranjivi kakvi već jesmo, napast ne doživljavamo samo kao kušnju nego upravo kao navođenje na zlo. Zato nas isti apostol Pavao poučava kako se treba "do krvi" boriti protiv napasti (usp. Heb 14,4).

Posebno je pitanje ono što molimo u Očenašu: "I ne uvedi nas u napast...!". Slušaj što o tome kaže najkompetentnija knjiga za nas katolike, a to je Katekizam Katoličke Crkve. On kaže ovako:

(VI.) "Ne uvedi nas u napast" (2846)

U Očenašu molimo redovito "Ne uvedi nas u napast". Nije mi jasno kako to Bog "uvodi u napast"? Inače me zanima što je to napast i zašto je potrebna?

Mlada čitateljica

Ova prošnja seže u korijen prethodne, jer su naši grijesi plod pristanka na napast. Molimo našeg Oca da nas u nju ne "uvede". Teško je grčki izraz prevesti jednom riječju: znači "ne dopustiti unići u", "ne dopusti da podlegnemo napasti". "Bog ne može biti napastovan na zlo, i ne napastuje nikoga" (Jak 1,13). Naprotiv, želi nas od nje osloboditi. Mi ga molimo da ne dopusti da krenemo putem koji vodi u grijeh. Uključeni smo u borbu "između tijela i Duha". Ova prošnja moli Duha razlučivanja i jakosti. (2847) Duh Sveti nam omogućuje razlučivati između kušnje, nužne za rast unutarnjeg čovjeka, što vodi k "prokušanoj kreposti" (Rim 5,3-5), i napasti koja vodi u grijeh i smrt. Moramo također razlikovati što je "biti napastovan" a što je "pristati" na napast. Konačno, dar razlučivanja razobličuje varku napasti: prividno, njezina je ponuda "dobra, zamamljiva za oči i poželjna" (Post 3,6), a, u stvari, plod joj je smrt. Bog ne želi nametnuti dobro, on želi slobodne ljude (...). U određenom smislu napast je korisna. Nitko osim Boga, čak ni mi sami, ne zna što je naša duša primila od Boga. To nam otkriva kušnja, i tako nas uči da upoznamo sami sebe i na taj način otkrijemo svoju bijedu, te nas time primorava da zahvalimo za dobra koja nam je napast otkrila. (2848) "Ne uči u napast" uključuje odluku srca: "Doista, gdje ti je blago, ondje će ti biti i srce (...). Nitko ne može služiti dvojici gospodara" (Mt 6,21,24). "Ako živimo po Duhu, po Duhu se i ravnajmo" (Gal 5,25). Tim "pristajanjem" uz Duha Svetoga Otac nam daje snage. "Nije vas zahvatila druga kušnja osim ljudske. Ta vjeran je Bog: neće pustiti da budete kušani preko svojih sila, nego će s kušnjom dati i ishod da možete izdržati" (1 Kor 10,13). (2849) Međutim, ta borba i pobjeda nisu moguće bez molitve. Svojom je molitvom Isus svladao Napasnika na početku i u završnoj borbi agonije. Ovom prošnjom našem Ocu Krist nas sjedinjuje sa svojom borbom i agonijom. U zajedništvu s njegovom, postojano se naglašava budnost srca. Budnost je "čuvarica srca". Isus moli Oca da nas "čuva u svom imenu" (Iv 17,11). Duh Sveti nastoji da nas bez prestanka potiče na tu budnost. Ova molitva dobiva sav svoj dramatski značaj u odnosu na konačnu kušnju naše zemaljske borbe; ona moli i ustrajnost do kraja. "Evo dolazim kao tat. Blažen onaj koji bdije" (Otk 16,15).

Eto toliko u Katekizmu i u našoj raspravi. Hvala na povjerenju.

Naši pokojnici

BIKOVO

Na Čistu srijedu, 25. 02. 2004.
TRADICIONALNI ODLAZAK PJEŠICE
POD KRIŽ

počinje u bikovačkoj crkvi
sv. misom u 15 sati

HRVATSKI KULTURNI CENTAR

"BUNJEVAČKO
KOLO"

Subotica,
Preradovićeva 4
tel.: 555-589

Hrvatska riječ

ČITAJTE "HRVATSKU RIJEČ"

www.hrvatskarijec.co.yu
tel. (024) 55-33-55

URED HRVATSKOG

NACIONALNOG VIJEĆA

Subotica, Preradovićeva 4
tel.: (024) 556-898; (024) 553-818

NOVE KNJIGE

(možete ih nabaviti u
uredništvu "Zvonika")

- * A. Napiórkowski OSPPE,
Posvećeno zajedništvo,
cijena 250 din
- * M. Miković,
Iznad žita nebo
(ogledi iz književnosti),
cijena 300 din

Sekulić Julijana - Nenja

(1919 - 2004)

Naša draga sestra i tetka preminula je 6. 01. 2004. godine na blagdan Bogojavljenja. Pričestila se i vođena zvijezdom koja je vodila i Tri kralja, pošla je k Malom Isusu.

Sahranjena je 8. 01. 2004. na subotičkom groblju sv. Petra i Pavla.

Sveta misa zadušnica bit će u crkvi sv. Terezije Avilske 19. 02. 2004. godine u 18 sati.

Za pokojnicom tuguju i za nju se mole sestre, sestrične, a najviše Vedran, Iva, Boris, Miša, Robert i Kristian.

EVA IVANKOVIĆ r. ANTUNOVIĆ

(2003-2004)

Prije godinu dana iz ovoga zemaljskog života u vječnost se preselila naša draga i nikada zaboravljena mama, Eva Ivanković rođ. Antunović. Njen rastanak smo morali prihvatiti ali njenu ljubav i dobru koju nas je poučavala i odgojila čuvat ćemo u srcima. Istina, smrt njena nas je razdvojila, ali to nije kraj. Zato te molimo, dragi Isuse, primi je k sebi u raj.

Njeni najmiliji: kćeri, sinovi, snahe i zetovi, 24 unučadi i 34 praunučadi.

Zahvalna djeca

Eržika Kone

Milica Crnogorac r. Emilija Tumbas

(1931- 2004)

Gospodin ju je pozvao k sebi 18. 01. 2004. u 73. godini života, poslije duge i teške bolesti.

Svoje boli je strpljivo podnosila, izmirena sama sa sobom, izmirila se sa svojim bližnjima, zatražila ispovijed i Tijelo Kristovo, okrijepljena svetim sakramentima umirućih prešla je na drugu obalu u susret Vječnoj Ljubavi i miru.

Pokopana je na Paličkom groblju 21. 01. 2004. Sprovodne obrede predvodio je župnik vlč. Josip Leist, koji joj je dao popudbinu za odlazak u vječnost.

Sveta misa zadušnica će biti 27. 02. 2004. u 17 sati na Paliću.

Za pokojnicom tuguju i mole za nju: suprug Ilija, sinovi Rudika, Zdenko i Nebojša, sestra Anica, s obiteljima, unuci Damir i Maja, Jugoslava i Stevica, praunučad Marija i Stefan.

Pokoj vječni daruj joj Gospodine!

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje:

Rimokatolički župni ured
sv. Roka, 24000 SUBOTICA
Beogradski put 52

Telefon: 024/554-896;

Fax: 024/551-036;

E-mail:

zvonik@tippnet.co.yu.

Web: www.ZVONIK.org.yu

Uredničko vijeće:

Andrija Anišić,
Stjepan Beretić,
mr. Ervin Čeliković,
Katarina Čeliković,
Marko Forgić,
Ladislav Huska,
Vesna Huska,
Franjo Ivanković,
mr. Andrija Kopilović,
mr. Mato Miloš,
Lazar Novaković,
Jakob Pfeifer,
s. Blaženka Rudić,
Alojzije Stantić,
dr. Tadej Vojnović,
Željka Zelić

Andrija Anišić
glavni i odgovorni urednik

Franjo Ivanković
zamjenik glavnog
i odgovornog urednika

mr. Ervin Čeliković
tehnički urednik

Katarina Čeliković
lektorica

Tisak:

Štamparija "PRINTEX",
Stipe Grgića 58, Subotica,
Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

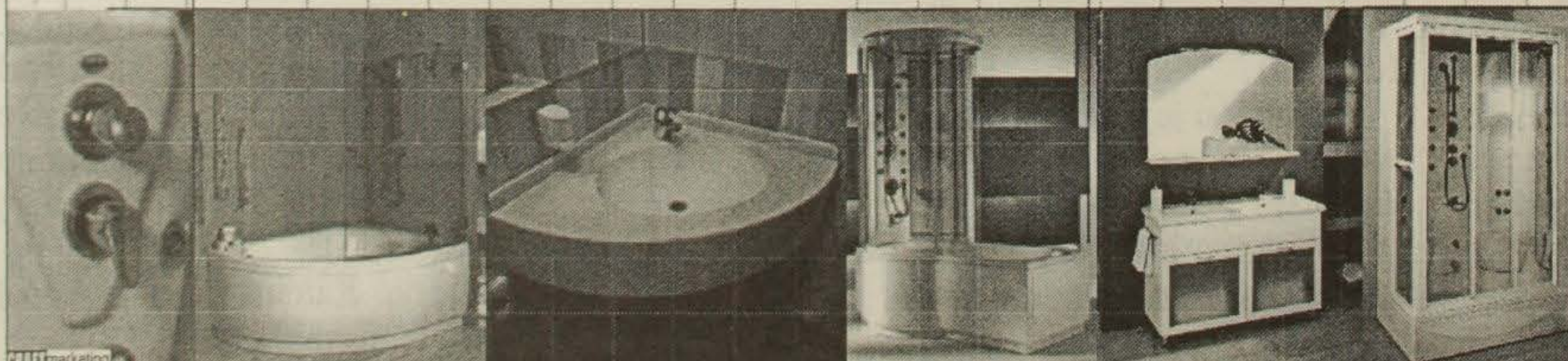
SUBOTICA - Banijska 2, tel: 024/547-274

NOVI SAD - Rumenački put 11, tel: 021/518-093; BEOGRAD - Lješka 4, tel: 011/354-8063

kolpa·san
KUPATILA

za vaš ponos

sanitarija i pločice, kade, tuš kade, tuš kabine, saune, masažni sistemi-
vodeni i vazdušni, bazeni za masažu, nameštaj za kupatila,
ugradni vodokotlići i kupatilska galanterija

Slušajte Radio
Suboticu
program
na hrvatskom
jeziku

svaku večer od 19-21 sat
na frekvenciji 91,5 Mhz.

Vjerska emisija je petkom

Put Jovana Mikića 12
Tel: 55 22 00
fax: 551-902

"PRELO KUPI SVAKI MU SE DIVI - NEK SE ZNADE DA BUNJEVAC ŽIVI..."
U HKC "BUNJEVAČKO KOLO" ODRŽANO VELIKO PRELO I PRELO MLADIH
KOJE JE VIŠE OD 500 SUDIONIKA ISPUNILO PONOSOM ŠTO PRIPADAJU
HRVATSKOM NARODU I BUNJEVAČKOM RODU

**MOLITIVENA OSMINA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA U EVANGELIČKOJ
CRKVI I U KATEDRALI-BAZILICI SV. TEREZIJE U SUBOTICI... I U ODŽACIMA**

**U POVODU SV. FRANJE SALEŠKOG SUBOTIČKI NOVINARI SUSRELI SU SE
S BISKUPIMA BEOGRADSKJE METROPOLJE U BISKUPSKOM DOMU**

